T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

LİSE ÖĞRENCİLERİNDE AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI İLE AKADEMİK ERTELEME DAVRANIŞI VE AKADEMİK ÖZ YETERLİLİK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Serkan DEMİR
0000-0002-1660-4306

BURSA - 2024

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

LİSE ÖĞRENCİLERİNDE AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI İLE AKADEMİK ERTELEME DAVRANIŞI VE AKADEMİK ÖZ YETERLİLİK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Serkan DEMİR
0000-0002-1660-4306

Danışman
Doç. Dr. Nuray PARLAK YILMAZ

BURSA - 2024

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Serkan DEMİR

Tarih: 18/01/2024

TEZ YAZIM KILAVUZU'NA UYGUNLUK ONAYI

"Lise Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Akademik Erteleme Davranışı ve Akademik Öz Yeterlilik Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı Yüksek Lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan	Danışman
Serkan DEMİR	Doç. Dr. Nuray PARLAK YILMAZ

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi ABD Başkanı
Prof. Dr. Aysan ŞENTÜRK

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS BENZERLİK YAZILIM RAPORU

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ ANA BİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 17/01/2024

Tez Başlığı / Konusu: Lise Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Akademik Erteleme Davranışı ve Akademik Öz Yeterlilik Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç, Tartışma ve Öneriler kısımlarından oluşan toplam 94 sayfalık kısmına ilişkin 17/01/2024 tarihinde şahsım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından (Turnitin)* aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre tezimin benzerlik oranı %20'dir.

Uygulanan filtrelemeler:

1- Kaynakça hariç
2- Alıntılar hariç / dahil
3- 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik uygulamalarına göre tez çalışmamın herhangi bir benzerlik içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğruluğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

17/01/2024

Adı Soyadı: Serkan DEMİR
Öğrenci No: 802020018
Anabilim Dalı: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
Programı:
Statüsü: [X] Y. Lisans [ ] Doktora

Danışman
Doç. Dr. Nuray PARLAK YILMAZ

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı'nda 802020018 numara ile kayıtlı Serkan DEMİR'in hazırladığı "Lise Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Akademik Erteleme Davranışı ve Akademik Öz Yeterlilik Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, 16/02/2024 günü 14:00-16:00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **başarılı** olduğuna **oy birliği** ile karar verilmiştir.

Sınav Komisyonu Başkanı
Doç. Dr. Nuray PARLAK YILMAZ
Bursa Uludağ Üniversitesi
Web of Science ID: 2AH-5348-2021
Scopus ID: 501234567
ORCID: 0000-0001-8368-4556

Doç. Dr. Semiral Öncü
Balıkesir Üniversitesi
Web of Science ID: A-5306-2016
Scopus ID: 35339476800
ORCID: 0000-0001-8549-094X

Doç. Dr. Salih Birişci
Bursa Uludağ Üniversitesi
Web of Science ID: AAG-9239-2021
Scopus ID: 36660547500
ORCID: 0000-0001-7131-5112

ÖN SÖZ

Yüksek lisans eğitim süreci boyunca bilgisinden yararlandığım, yardımına ihtiyaç duyduğumda vaktini bana ayırmaktan esirgemeyen, bana rehberlik ederek yol gösteren ve zorlu geçen tez dönemi sürecinde bana olan inancı ile sürekli destek veren değerli hocam ve danışmanım Doç. Dr. Nuray PARLAK YILMAZ'a çok teşekkür ediyorum.

Yüksek lisans eğitimi ders döneminde bilgilerini, tecrübelerini, desteklerini ve yardımlarını benimle paylaşmaktan çekinmeyen, akademik bilgileri ile beni aydınlatan Prof. Dr. Aysan ŞENTÜRK'e, Prof. Dr. Şehnaz BALTACI'ya, Prof. Dr. Adem UZUN'a, Prof. Dr. Erhan ŞENGEL'e ve Doç. Dr. Salih BİRİŞÇİ'ye teşekkürlerimi sunuyorum.

Desteğini her zaman yanımda hissettiğim, sevgisiyle bana güç veren, her an mutlu olmamı sağlayan, yüksek lisans ve tez sürecimin her aşamasında profesyonel yardımını benden bir an bile esirgemeyen, yol arkadaşım, çok değerli meslektaşım Bilişim Teknolojileri Öğretmeni eşim Nurşen DERELİ DEMİR'e minnet ve teşekkürlerimi bir borç biliyorum. Yüksek lisans sürecinden hemen önce ailemize katılan, yüksek lisans eğitim sürecim ile birlikte büyümesine şahit olduğum, hayatımıza anlam katan, ailemizin neşe kaynağı, biricik canım kızım Deniz DEMİR'e en içten sevgilerimi sunuyorum.

Serkan DEMİR

ÖZET

Yazar Adı Soyadı	Serkan DEMİR
Üniversite	Bursa Uludağ Üniversitesi
Enstitü	Eğitim Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı
Bilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı
Tezin Niteliği	Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	XVIII + 94
Mezuniyet Tarihi	
Tez Danışmanı	Doç. Dr. Nuray PARLAK YILMAZ

LİSE ÖĞRENCİLERİNDE AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI İLE AKADEMİK ERTELEME DAVRANIŞI VE AKADEMİK ÖZ YETERLİLİK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Akıllı telefon bağımlılığı her geçen gün artış göstererek öğrencilerin akademik erteleme davranışlarını ve akademik öz yeterliliklerini etkilemektedir. Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıkları, akademik erteleme davranışları ve akademik öz yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaktır. Araştırmada lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıklarının, akademik erteleme davranışlarının ve akademik öz yeterliliklerinin cinsiyet, sınıf düzeyi ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma süresi değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadıkları incelenmiştir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini İzmir ilinin Bornova ilçesindeki liselerde öğrenim gören 607 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmada, "Kişisel Bilgi Formu", "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği", "Akademik Erteleme Ölçeği", "Akademik Öz Yeterlik Ölçeği" veri toplamak için kullanılmıştır. Verilerin analizi yapılmadan önce normallik testi yapılmış, normallik gösteren verilerde bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA), normallik göstermeyen verilerde Kruskal-Wallis H testi, Mann-Whitney U testi ve Sperman Sıra Farkları korelasyonu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı orta düzeyde, akademik erteleme davranışları orta düzeyde ve akademik öz yeterlilik düzeyleri

yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıkları, akademik erteleme davranışları ve akademik öz yeterlilikleri tüm bağımsız değişkenlerden etkilenmiştir. Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde, akıllı telefon bağımlılığı ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasında negatif yönde ve düşük düzeyde, akademik erteleme davranışları ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasında negatif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Araştırmadan elde edilen bulgular alan yazındaki çalışmalarla tartışılarak, ileride yapılacak araştırmalara yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: akademik erteleme, akademik öz yeterlilik, akıllı telefon bağımlılığı.

ABSTRACT

Name and Surname	Serkan DEMİR
University	Bursa Uludag University
Institution	Institute of Educational Sciences
Field	Computer Education and Instructional Technology
Branch	Computer Education and Instructional Technology
Degree Awarded	Master
Page Number	XVIII + 94
Degree Date	
Supervisor	Assoc. Prof. Nuray PARLAK YILMAZ

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN SMARTPHONE ADDICTION AND ACADEMIC PROCRASTINATION BEHAVIOR AND ACADEMIC SELF-EFFICACY AMONG HIGH SCHOOL STUDENTS

Smartphone addiction increases day by day and affects students' academic procrastination behaviors and academic self-efficacy. The aim of this study is to reveal the relationship between high school students' smartphone addiction, academic procrastination behaviors and academic self-efficacy. In the study, it was examined whether high school students' smartphone addictions, academic procrastination behaviors and academic self-efficacy differed according to gender, grade level and average daily smartphone usage time variables. Relational survey model was used in the study. The sample of the study consisted of 607 high school students studying in high schools in Bornova district of Izmir province. In the study, "Personal Information Form", "Smartphone Addiction Scale", "Academic Procrastination Scale", "Academic Self-Efficacy Scale" were used to collect data. Before analyzing the data, normality test was performed, independent sample t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) were used for data showing normality, and Kruskal-Wallis H test, Mann-Whitney U test and Sperman Rank Difference correlation were used for data not showing normality. As a result of the research, it was revealed that high school students had moderate levels of smartphone addiction, moderate levels of academic procrastination

behaviors and high levels of academic self-efficacy. Students' smartphone addiction, academic procrastination behaviors and academic self-efficacy were affected by all independent variables. A positive and medium level significant relationship was found between smartphone addiction and academic procrastination behaviors, a negative and low level significant relationship was found between smartphone addiction and academic self-efficacy levels, and a negative and medium level significant relationship was found between academic procrastination behaviors and academic self-efficacy levels. The findings obtained from the study were discussed with the studies in the literature and suggestions for future research were presented.

***Keywords**:* academic procrastination, academic self-efficacy, smartphone addiction.

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI ..... **iv**

ÖN SÖZ ..... **v**

ÖZET ..... **vi**

ABSTRACT ..... **viii**

İÇİNDEKİLER ..... **x**

TABLOLAR LİSTESİ ..... **xv**

ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **xvii**

KISALTMALAR ..... **xviii**

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu 1

1.2. Araştırma Soruları 4

1.3. Araştırmanın Amacı 5

1.4. Araştırmanın Önemi 5

1.5. Varsayımlar 6

1.6. Sınırlılıklar 6

1.7. Tanımlar 6

2. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Akıllı Telefon Bağımlılığı 7

2.1.1. Akıllı Telefon ve Tarihçesi 7

2.1.2. Akıllı Telefon Bağımlılığı 8

2.1.3. Akıllı Telefon Bağımlılığının Nedenleri 9

2.1.4. Akıllı Telefonun Olumlu Etkileri 11
2.1.5. Akıllı Telefonun Olumsuz Etkileri 12
2.2. Akademik Erteleme Davranışı 13
2.2.1. Erteleme 13
2.2.2. Akademik Erteleme 13
2.2.3. Akademik Erteleme Davranışının Nedenleri 14
2.2.4. Akademik Erteleme Davranışının Sonuçları 15
2.3. Akademik Öz Yeterlilik 16
2.3.1. Öz Yeterlilik 16
2.3.2. Öz Yeterlilik Algısı 17
2.3.3. Öz Yeterlilik Algısını Etkileyen Etmenler 17
2.3.4. Akademik Öz Yeterlilik 18
2.3.5. Akademik Öz Yeterlilik Boyutları 19
2.3.5.1. Teknik Boyut 19
2.3.5.2. Sosyal Boyut 19
2.3.5.3. Bilişsel Boyut 19
2.4. İlgili Araştırmalar 20
2.4.1. Akıllı Telefon Bağımlılığı İle İlgili Araştırmalar 20
2.4.1.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar 20
2.4.1.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar 23
2.4.2. Akademik Erteleme Davranışı İle İlgili Araştırmalar 24
2.4.2.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar 24
2.4.2.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar 28
2.4.3. Akademik Öz Yeterlilik İle İlgili Araştırmalar 29
2.4.3.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar 29

2.4.3.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar 30
2.4.4. Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Akademik Erteleme Davranışı Arasındaki İlişki İle İlgili Araştırmalar 31
2.4.4.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar 31
2.4.4.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar 32
2.4.5. Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Akademik Öz Yeterlilik Arasındaki İlişki İle İlgili Araştırmalar 33
2.4.5.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar 33
2.4.5.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar 34
2.4.6. Akademik Öz Yeterlilik ve Akademik Erteleme Davranışı Arasındaki İlişki İle İlgili Araştırmalar 35
2.4.6.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar 35
2.4.6.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar 36

3. BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli 39
3.2. Evren ve Örneklem 39
3.3. Veri Toplama Araçları 40
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu 40
3.3.2. Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Form (ATBÖ-KF) 40
3.3.3. Akademik Erteleme Ölçeği (AEÖ) 41
3.3.4. Akademik Öz Yeterlik Ölçeği (AÖYÖ) 42
3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlenmesi 42
3.4.1. Verilerin Toplanması 42
3.4.2. Verilerin Çözümlenmesi 43

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. Öğrencilerin Akıllı Telefon Bağımlılıklarına İlişkin Bulgular 49

4.2. Öğrencilerin Akademik Erteleme Davranışlarına İlişkin Bulgular 51

4.3. Öğrencilerin Akademik Öz Yeterliliklerine İlişkin Bulgular 55

4.4. Öğrencilerin Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Akademik Erteleme Davranışı Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular 57

4.5. Öğrencilerin Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Akademik Öz Yeterlilik Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular 58

4.6. Öğrencilerin Akademik Erteleme Davranışı İle Akademik Öz Yeterlilik Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular 58

5. BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma 60

5.1.1. Öğrencilerin Akıllı Telefon Bağımlılıklarına İlişkin Sonuç ve Tartışma 60

5.1.2. Öğrencilerin Akademik Erteleme Davranışlarına İlişkin Sonuç ve Tartışma 61

5.1.3. Öğrencilerin Akademik Öz Yeterliliklerine İlişkin Sonuç ve Tartışma 62

5.1.4. Öğrencilerin Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Akademik Erteleme Davranışı Arasındaki İlişkiye İlişkin Sonuç ve Tartışma 63

5.1.5. Öğrencilerin Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Akademik Öz Yeterlilik Arasındaki İlişkiye İlişkin Sonuç ve Tartışma 64

5.1.6. Öğrencilerin Akademik Erteleme Davranışı İle Akademik Öz Yeterlilik Arasındaki İlişkiye İlişkin Sonuç ve Tartışma 65

5.2. Öneriler 65

KAYNAKÇA 68

EKLER 85

EK 1: KİŞİSEL BİLGİ FORMU 86
EK 2: AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI ÖLÇEĞİ-KISA FORM 87
EK 3: AKADEMİK ERTELEME ÖLÇEĞİ 88
EK 4: AKADEMİK ÖZ YETERLİK ÖLÇEĞİ 89
EK 5: AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI ÖLÇEĞİ-KISA FORM KULLANIM İZNİ..... 90
EK 6: AKADEMİK ERTELEME ÖLÇEĞİ KULLANIM İZNİ 91
EK 7: AKADEMİK ÖZ YETERLİK ÖLÇEĞİ KULLANIM İZNİ 92
EK 8: ARAŞTIRMA İZNİ 93
ÖZ GEÇMİŞ 94

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo *Sayfa*

1 Öğrencilerin Demografik Bilgilerine Göre Dağılımları 40
2 Kolmogorov - Smirmov Normallik Testi Sonuçları 44
3 Akıllı Telefon Bağımlılık Ölçeğine İlişkin Betimsel İstatistikler 49
4 Akıllı Telefon Bağımlılığının Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırıldığı Mann - Whitney U Testi Sonuçları 49
5 Akıllı Telefon Bağımlılığının Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırıldığı Kruskal – Wallis Testi Sonuçları 50
6 Akıllı Telefon Bağımlılığının Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırıldığı Mann – Whitney U Testi Sonuçları 50
7 Akıllı Telefon Bağımlılığının Günlük Akıllı Telefon Kullanım Süresine Göre Karşılaştırıldığı Kruskal – Wallis Testi Sonuçları 50
8 Akıllı Telefon Bağımlılığının Akıllı Telefon Kullanım Süresine Göre Karşılaştırıldığı Mann – Whitney U Testi Sonuçları 51
9 Akademik Erteleme Ölçeğine İlişkin Betimsel İstatistikler 51
10 Akademik Erteleme Davranışlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırıldığı Bağımsız Örneklemler t-Testi Analiz Sonuçları 52
11 Akademik Erteleme Davranışlarının Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırıldığı Levene Testi Sonuçları 52
12 Akademik Erteleme Davranışlarının Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırıldığı Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları 53
13 Akademik Erteleme Davranışlarının Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırıldığı Scheffe Testi Sonuçları 53
14 Akademik Erteleme Davranışlarının Günlük Akıllı Telefon Kullanım Süresine Göre Karşılaştırıldığı Levene Testi Sonuçları 54
15 Akademik Erteleme Davranışlarının Günlük Akıllı Telefon Kullanım Süresine Göre Karşılaştırıldığı Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları 54
16 Akademik Erteleme Davranışlarının Günlük Akıllı Telefon Kullanım Süresine Göre Karşılaştırıldığı Scheffe Testi Sonuçları 54

17 Öğrencilerin Akademik Öz Yeterliliklerine İlişkin Betimsel İstatistikler..... 55
18 Akademik Öz Yeterliliklerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırıldığı Mann - Whitney U Testi Sonuçları..... 55
19 Akademik Öz Yeterliliklerinin Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırıldığı Kruskal – Wallis Testi Sonuçları..... 56
20 Akademik Öz Yeterliliklerinin Sınıf Değişkenine Göre Karşılaştırıldığı Mann – Whitney U Testi Sonuçları..... 56
21 Akademik Öz Yeterliliklerinin Günlük Akıllı Telefon Kullanım Süresine Göre Karşılaştırıldığı Kruskal – Wallis Testi Sonuçları..... 56
22 Akademik Öz Yeterliliklerinin Akıllı Telefon Kullanım Süresine Göre Karşılaştırıldığı Mann – Whitney U Testi Sonuçları..... 57
23 Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Akademik Erteleme Davranışları Arasındaki İlişkiye Ait Spearman Sıra Farkları Korelasyonu Sonuçları..... 57
24 Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Akademik Öz Yeterlilik Arasındaki İlişkiye Ait Spearman Sıra Farkları Korelasyonu Sonuçları..... 58
25 Akademik Erteleme Davranışları İle Akademik Öz Yeterlilik Arasındaki İlişkiye Ait Spearman Sıra Farkları Korelasyonu Sonuçları..... 58

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil *Sayfa*

1 Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeğine Ait Histogram Grafiği 45

2 Akademik Erteleme Ölçeğine Ait Histogram Grafiği 45

3 Akademik Öz Yeterlik Ölçeğine Ait Histogram Grafiği..... 46

KISALTMALAR

AEÖ **:** Akademik Erteleme Ölçeği

AÖYÖ **:** Akademik Öz Yeterlik Ölçeği

ATBÖ-KF **:** Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Formu

DDK **:** Devlet Denetleme Kurulu

SPSS **:** Statistical Package For The Social Sciences

TDK **:** Türk Dil Kurumu

TÜİK **:** Türkiye İstatistik Kurumu

1. BÖLÜM
GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın amacı, soruları, önemi, varsayımları ve sınırlılıkları ile bazı kavramların tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Lise öğrencileri arasında popüler olan akıllı telefon kullanımı her geçen gün artmaktadır. Artan akıllı telefon kullanımı, akıllı telefon bağımlılığını beraberinde getirmektedir. Bu durum lise çağındaki gençleri olumsuz yönde etkilemektedir (Ada ve Tatlı, 2013). Lise öğrencilerinin, akıllı telefon kullanım sürelerinin artması öz yeterliliklerini olumsuz etkilemekte ve yapılması gereken işlerin sürekli olarak ertelemelerine neden olmaktadır (Ann, Cassandra, Leonie ve Oliver, 2019). Akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışının bir araya gelmesi bireyde fiziksel, sosyal ve psikolojik olarak olumsuz sonuçlar ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Birey ile başlayan bu olumsuz sonuçlar, bireyin çevresi ve toplumu da olumsuz etkilemektedir (Güngör ve Koçak, 2020).

Teknolojinin ilerlemesi, mesafeleri kısaltmış ve anlık iletişimi kolaylaştırmıştır. Özellikle son yıllarda yaşanan gelişmeler, ergen ve yetişkinlerin akıllı telefon kullanmasını kolaylaştırmıştır (Aggün, 2019). Kablosuz iletişim araçlarına olan talebin artması; Iphone, Samsung, Xiaomi, Oppo, TCL, Tecno Mobile, Omix gibi dünya devi firmaların kurulmasına neden olmuştur. İlk çıkan kablosuz iletişim araçlarına bakıldığında, sadece konuşma ve mesaj gönderme özelliği olduğu anlaşılmaktadır. İlk etapta kişisel asistan olarak piyasaya sürülen kablosuz iletişim araçlarının kullanımı ne yazık ki günümüzde bağımlılık haline gelmiştir (Minaz, Çetinkaya Bozkurt ve Bozkurt, 2017). Kullanımın bağımlılık haline gelmesindeki en önemli etken ise cihazların akıllı telefon olmasıdır. Bilindiği üzere akıllı telefonlar veri gönderme, fotoğraf ve video, mesaj, sesli arama, internet kullanımı ve buna bağlı olarak sosyal medya platformlarına bağlanabilme, çevrimiçi oyun oynama gibi birçok özelliği kendi bünyesinde barındırmaktadır. Eski cihazlarda bu etkinliklerin her biri için bir cihaz gerekirken günümüzde tek cihaz ile bu etkinliklerin her biri zahmetsizce yapılabilmektedir. Akıllı telefonların hayatımıza dahil olması, birçok kolaylığı da beraberinde getirmiştir. İnsanların akıllı telefonlar sayesinde binlerce kilometre uzaktaki insanlar ile iletişimi ve etkileşimi kolaylaşmıştır (Amez ve Baert, 2020; Hongjuan, Rude ve Ying, 2017). Bu durum insanların bu cihazlara her geçen gün daha da bağımlı olmasına yol açmıştır. Özellikle akıllı telefonların eğlence maksatlı olarak kullanımı bu cihazların lise çağındaki bireyler arasında popüler olmasına neden olmuştur (Akyürek, 2020).

Akıllı telefonların yaygınlığı, modern hayatı çok daha verimli ve kullanışlı hale getirmiştir. Ancak bu cihazların aşırı kullanımı aynı zamanda birçok sağlık, sosyal ve akademik zorluğu da beraberinde getirmiştir. Aşırı akıllı telefon kullanımı bazen sağlıksız ve hatta tehlikeli olabilmektedir. Literatürde aşırı akıllı telefon kullanımı olgusu sıklıkla problemli akıllı telefon kullanımı, akıllı telefon bağımlılığı eğilimi veya cep telefonu bağımlılığı olarak adlandırılmaktadır. Bu çalışmada akıllı telefon bağımlılığı terimi kullanılacaktır. Bunun temel sebebi ise akıllı telefon teriminin cep telefonunun çok yönlülüğünü vurgularken, cep telefonu teriminin sadece iletişim aracını temsil etmesidir (Li, Gao ve Xu, 2020).

Boumosleh ve Jaalouk (2017) çalışmalarında 688 lisans öğrencisinin %35,9'unun gece geç saatlere kadar akıllı telefon kullandıkları için gündüzleri kendilerini yorgun hissettiklerini, %38,1'inin uyku kalitesinin düştüğünü ve %35,8'inin birden fazla akıllı telefon kullanımından dolayı 4 saatten az uyuduklarını bildirmiştir. Samaha ve Hawi (2016), 249 üniversite öğrencisinin katılımı ile yaptıkları çalışmada akıllı telefon bağımlılığı ile akademik başarının negatif yönlü ilişkili olduğunu tespit etmiştir. Chaudhury ve Tripathy (2018) akıllı telefon bağımlılığının akademik başarıya olan etkisini inceledikleri çalışmada akıllı telefon bağımlılığı arttıkça akademik başarının düştüğünü tespit etmiş, öğrenci topluluklarında akıllı telefon kullanımının azaltılması konusunda çalışmalar yapılması gerektiğini belirtmiştir.

Türkiye'de yapılan çalışmalar incelediğinde akıllı telefon bağımlılığı ile ilgili çalışmaların son yıllarda başladığı görülmektedir. Günümüze kadar yapılan çalışmalarda akıllı telefon bağımlılığının etki ettiği birçok değişken incelenmiştir. Yapılan çalışmalarda çoğunlukla akıllı telefon bağımlılığı ile başarı faktörleri arasındaki ilişkilerin araştırıldığı dikkat çekmektedir. Bu araştırmaların bazılarında (Aggül, 2019; Göktaş, 2019; Kutluay, 2022; Orhan, 2022), akıllı telefon bağımlılığı ile akademik başarı arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu, akıllı telefon kullanımı arttıkça akademik başarının düştüğü ve akıllı telefon kullanımının akademik başarıyı yordadığı belirlenmiştir.

Erteleme, kişinin doğacak kötü sonuçları kabul ederek bir işi veya bir davranışı gönüllü olarak yerine getirmeme davranışıdır (Kandemir, 2010). Erteleme davranışı, bireyin yaşamında bir veya birden fazla alanda karar alırken, program hazırlarken ve hazırladığı programı uygularken güçlük çekmesi sonucu ortaya çıkmaktadır (Ertan Düzgün, 2022). Akademik erteleme, bireyin akademik hayatındaki sorumluluklarını ve görevlerini erteleme davranışıdır. Akademik erteleme davranışında öğrenci, ödev yapma, bir projeyi belli bir tarihe yetiştirme, sınavlara çalışma gibi görevlerini son ana bırakır ya da bırakma eğiliminde olur. Akademik erteleme türünün en yaygın çeşididir (Aksu, 2022). Akademik erteleme içeriği; ders bırakma, ödev yapmama, okula gelmeme, düşük akademik ortalama gibi hususları içermesi sebebiyle

lise çağındaki öğrenciler için önemli bir sorunu ifade etmektedir (Baykan, 2012; Akdemir, 2013).

Birçok öğrenci, öğrenim hayatı boyunca kontrolsüz erteleme sorunu yaşamaktadır. Yapılan araştırmalarda akıllı telefonun doğru biçimde kullanılmaması erteleme nedeni olarak ortaya çıkmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre akıllı telefon kullanımının, akademik erteleme davranışına doğrudan etkisinin bulunduğu anlaşılmaktadır (Ada ve Tatlı, 2013; Minaz ve diğerleri, 2017; Akyürek, 2020). Bu çalışmalarda akıllı telefon bağımlılığı ile öğrencilerin akademik ertelemeleri, yani öğrenme görevlerini erteleme eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Bu pozitif yönlü anlamlı ilişki akıllı telefon bağımlılığı arttıkça akademik erteleme davranışının arttığını göstermektedir. Yurtdışında yapılan çalışmalarda öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinin akademik erteleme davranışlarıyla ilişkili olduğu bulunmuştur (Hen ve Goroshit, 2014; Klassen ve Kuzucu, 2009).

Ülkemizde yapılan çalışmalar incelediğinde, akademik erteleme araştırmalarının 2003 yılından itibaren yapılmaya başlandığı tespit edilmiştir. Akademik erteleme ile akıllı telefon bağımlılığı ilişkilerinin ortaya konduğu çalışmaların literatürde az sayıda olduğu görülmektedir. Çam (2021) üniversite öğrencileriyle yapmış olduğu çalışmada akıllı telefon bağımlılığının akademik erteleme davranışının yordayıcısı olduğunu ortaya koymuştur. Eravcı Özcan (2020) ortaokul öğrencileriyle yapmış olduğu araştırmada anne-baba ve öğretmenin akademik katılımı ile öğrencilerin akademik erteleme davranışlarında akıllı telefon bağımlılığının kısmi aracılık rolü üstlendiğini tespit etmiştir. Boyalı (2020) üniversite öğrencileri ile yürüttüğü araştırmada, öz kontrol ile akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkide akıllı telefon bağımlılığının kısmi aracı rolü bulunduğunu ortaya koymuştur.

Öz yeterlilik, bireyin farklı durumlarla baş edebilme, belirli bir faaliyeti yerine getirebilme ve yetenekleri hakkındaki algısı, özgüveni ve değerlendirmesidir (Gözel, 2022). Akademik öz yeterlilik kavramını Bandura (1997), kişinin eğitsel bir sorumluluğu veya eğitsel bir amacı belirli bir seviyede başarabileceğine dair inancı olarak açıklamaktadır. Millburg (2009) ise, akademik öz yeterliliği kişilerin bireysel tutum ve yeteneklerine yönelik inançlarından daha farklı bir doğrultuda gelişen, akademik bir sorumluluk veya görevin altından kalkabileceklerine dair inançları şeklinde açıklamaktadır.

Akademik öz yeterliliğin etkilendiği faktörlerden biri de son yıllarda ortaya çıkan akıllı telefon bağımlılığıdır. Aşırı akıllı telefon kullanımı kişilerin öz yeterlilik seviyelerini düşürerek onları olumsuz yönde etkilemektedir. Akıllı telefon kullanımının süre olarak artması, bireyin gerçek dünyadan koparak sanal ortama daha fazla adapte olmasına yol açmaktadır. Bu durum

kişinin öz yeterlilik seviyesini düşürerek, zorluklar ile mücadele etme yeteneğinin azalmasına da neden olmaktadır (Özaltın, Çelikay Söyler ve Günay, 2022).

Türkiye'de öz yeterlilik üzerine yapılan birçok araştırma bulunmaktadır. Öz yeterlilik ile akademik erteleme ilişkisinin araştırıldığı çalışmalar incelendiğinde aralarında negatif yönlü bir ilişki olduğu görülmektedir (Kibaroğlu, 2020; Korkmaz, 2017; Salihi, 2022; Tokdemir, 2021). Bu durumda bireylerde öz yeterlilik inancı azaldıkça akademik erteleme davranışları artmaktadır.

Akademik öz yeterlilik ile akademik erteleme ilişkisini araştıran çalışmalarda da benzer sonuçlar ortaya konmuştur. Özkale'nin (2022) üniversite öğrencileri ile yapmış olduğu çalışmada akademik öz yeterliliğin, akademik erteleme üzerinde öz düzenleme aracılığıyla gerçekleşen dolaylı etkisinin anlamlı olduğu görülmüştür. Seyfi (2019) araştırmasında üniversite öğrencileri üzerinde çalışmış, akademik erteleme davranışı ile akademik öz yeterlilik arasında negatif yönlü bir ilişki tespit etmiştir. Araştırmacı çalışmasında akademik öz yeterlilik boyutlarının akademik ertelemeyi yordadığını saptamıştır. Sula Ataş (2018) lise öğrencileriyle yapmış olduğu araştırmada, ergenlerin akademik erteleme davranışları ile akademik öz yeterlilik inançları arasında negatif yönlü bir ilişki olduğunu ve akademik öz yeterliliğin akademik erteleme davranışlarının yordayıcısı olduğunu tespit etmiştir. Albayrak'ın (2014) üniversite öğrencileri ile yapmış olduğu araştırmada ise, akademik erteleme eğilimlerinin akademik öz yeterlilik düzeylerine göre farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır.

Akıllı telefon bağımlılığı, akademik erteleme ve akademik öz yeterlilik üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde lise öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Lise öğrencileri üzerine yapılan bu çalışma literatürdeki boşluğu dolduracak ve literatüre katkı sağlyacaktır.

1.2. Araştırma Soruları

Bu araştırmada lise öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışı ve akademik öz yeterlilik arasındaki ilişkiyi incelemek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı ne düzeydedir?
2. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı cinsiyete, sınıf düzeylerine ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Öğrencilerin akademik erteleme davranışları ne düzeydedir?
4. Öğrencilerin akademik erteleme davranışları cinsiyete, sınıf düzeylerine ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?
5. Öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri ne düzeydedir?

6. Öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri cinsiyete, sınıf düzeylerine ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?
7. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
8. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
9. Öğrencilerin akademik erteleme davranışları ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma, lise öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı, akademik erteleme davranışı ve akademik öz yeterlilik arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık, akademik erteleme davranışı, akademik öz yeterlilik düzeylerinin ve bu değişkenlerin cinsiyet, sınıf düzeyleri, günlük ortalama telefon kullanım süreleri ile ilişkilerinin tespit edilmesi hedeflenmektedir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Literatürde akıllı telefon bağımlılığı ile ilgili yapılan çalışmalar incelediğinde akademik erteleme davranışı ile birlikte değerlendirildiği çalışmaların sınırlı olduğu görülmüştür. Ayrıca akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışı ilişkisini inceleyen çalışmaların üniversite ve ortaokul öğrencileriyle yapıldığı, lise öğrencileri üzerinde çalışmalar yapılmadığı saptanmıştır. Liselerde akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışı ilişkisini ortaya koyacak olan çalışmaların yapılması literatürdeki bu boşluğu dolduracaktır.

Akıllı telefon bağımlılığı ile akademik öz yeterlilik ilişkisini inceleyen çalışmalar da az sayıdadır. Bu bağlamda Çelik'in (2020) üniversite öğrencileri üzerine yapmış olduğu çalışması dışında literatürde bir boşluk olduğu tespit edilmiştir. İlkokul, ortaokul veya liselerde bu iki değişkenin ilişkisini inceleyen çalışma literatüre katkı sağlayacaktır.

Benzer şekilde akıllı telefon bağımlılığının akademik erteleme davranışı ve akademik öz yeterlilik ile ilişkisini araştıran çalışmaların da az sayıda olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda literatürde akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışı ve akademik öz yeterlilik ilişkisini inceleyen araştırma bulunmaması sebebiyle bu konunun incelenmesine karar verilmiştir. Literatürde lise öğrencilerini araştıran bir çalışmanın olmaması sebebiyle bu araştırmada lise öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme ve akademik öz yeterlilik arasındaki ilişkinin incelenmesinin literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.5. Varsayımlar

- Araştırmaya katılan öğrencilerin ankete samimi, içten ve gerçeğe uygun cevap verdikleri varsayılmıştır.
- Araştırmanın örneklemini oluşturan lise öğrencilerinin evrende öğrenim gören lise öğrencilerini temsil edeceği varsayılmıştır.
- Araştırmada kullanılan akıllı telefon bağımlılığı ölçeği, akademik erteleme ölçeği ve akademik öz yeterlik ölçeğinin lise öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları ve akademik öz yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi ortaya koyabileceği varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırma 2022-2023 eğitim öğretim yılında İzmir ili Bornova ilçesinde yer alan resmi liselerde öğrenim gören ve ölçekleri gönüllü olarak cevaplayan 9, 10, 11, 12. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.

Araştırma sonuçları akıllı telefon bağımlılığı ölçeği, akademik erteleme ölçeği ve akademik öz yeterlik ölçeğinden elden edilen verilerle sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Akıllı Telefon: İletişim kurma özelliğiyle birlikte fotoğraf ve video kayıt edip oynatabilen, internete bağlanarak veri iletişimini sağlayan, oyun oynama imkanı sunan, çeşitli uygulamalarla iş ve eğlence ortamları sağlayan bilgi işlem kapasitesi yüksek, üst düzey mobil cihazlardır (Demir, 2018).

Akıllı Telefon Bağımlılığı: Bireyin akıllı telefonu aşırı kullanması, yakınında olmadığında kendini rahatsız hissetmesi, akıllı telefonu bırakma konusunda isteksiz olması ve bu nedenlerle günlük yaşamı aksatmasıdır (Yiğit, 2019).

Nomofobi: Bireyin akıllı telefonuyla bağlantısını kaybettiğinde yaşadığı istemsiz korkudur (Yıldırım ve Correia, 2015).

Akademik Erteleme: Yapılacak akademik görevlerin son ana bırakılması, normalden uzun sürede tamamlaması ve beraberinde kaygıyı getirme durumudur (Çakıcı, 2003).

Öz Yeterlilik: Eğitim sürecinde öğrencilerin kendi psikolojik gayretleriyle ve öğretmen desteğiyle üst düzey öğrenme gerçekleştirebileceklerine dair olan inançlardır (Cheng, 2020).

Akademik Öz Yeterlilik: Bireyin belirli bir akademik faaliyeti istenilen düzeyde tamamlayabileceğine olan inancıdır (Zhen ve diğerleri, 2017).

2. BÖLÜM
KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde akıllı telefon bağımlılığı, akademik erteleme davranışı, akademik öz yeterliliğe ilişkin açıklayıcı bilgilere ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Akıllı Telefon Bağımlılığı

Çalışmanın bu bölümünde akıllı telefonun kavramına, tarihçesine, akıllı telefon bağımlılığını etkileyen etmenlere, akıllı telefonun etkilerine yer verilmiştir.

2.1.1. Akıllı Telefon ve Tarihçesi: Telefon, bilgi ve iletişim teknolojilerinin en önemli haberleşme araçlarındandır. Telefonun ortaya çıkışı 1876'da, Alexander Graham Bell tarafından olmuştur. Günümüze kadar birçok farklı telefon modelleri icat edilmiştir. Bu telefon modellerini ahizeli, tuşlu, radyo frekanslı, cep telefonu ve akıllı telefon olarak isimlendirmişlerdir. İlk cep telefonu ise 1973'te Martin Cooper tarafından icat edilmiştir. Türkiye'de ise 1990'lı yıllarda telefon yaygınlaşmaya başlamıştır (Yıldırım, 2019).

Akıllı telefon Wifi, GPS, 3G gibi bağlantı seçeneklerine sahip, uygulamalar yükleyebildiğimiz, marketi bulunan, farklı program seçenekleriyle uygulama geliştirebildiğimiz, çoğunlukla dokunmatik bir arayüzü olan mobil cihazlardır (Yurdagül, 2011).

Günümüzde en önemli teknoloji araçlarından biri cep telefonlarıdır. Cep telefonlarını istediğimiz gibi taşıyabilmemiz, küçüklüğü, hafifliği gibi etkenler onları küçük bilgisayarlar olarak adlandırmamızı sağlamaktadır (Köksal, 2023).

Akıllı telefonlar, ilk çıkan cep telefonlarına göre oldukça farklılık göstermektedir. Cep telefonları ve akıllı telefonlar kişiye sosyal statü sağlamakta aynı zamanda kişinin kimliğini ortaya koymaktadır. Ancak akıllı telefonlarla aralarındaki asıl ayırt edici özellikler, akıllı telefonların internete erişiminin olması ve dolayısıyla da internetin çekici dünyasına erişim sağlamasıdır. Her yerde bulunması ve sosyal kabul görmesi sebebiyle akıllı telefonlar eğitim kurumlarında, hastanelerde, halka açık yerlerde ve alışveriş merkezlerinde bulunabilir hale gelmiştir (Sarwar ve Soomro, 2013). Bununla birlikte sosyalleşme, bilgiye ulaşma, eğlence amaçlı kullanma, zamanı yönetme gibi sayısız doyumu da beraberinde getirmektedir (Panova ve Carbonell, 2018).

Dünya geneline baktığımızda cep telefonu kullanımı hızlı bir şekilde artış göstermektedir. Dünya da cep telefonu kullanan insan sayısının 4.6 milyar olduğu ifade edilmiştir (Yılmaz, Şar ve Civan, 2015). Türkiye'de Covid-19 salgınının etkisi ile bilgi ve iletişim teknolojileri daha çok kullanılmaya başlanmıştır.

2022 yılında Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) "Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması" na göre internete ulaşabilen hane oranı %95,5 oldu (TÜİK, 2023). Aynı zamanda TÜİK 2021 "Çocuklarda Bilişim Teknolojisi Kullanım Araştırması" verilerine göre 6-15 yaş grubundaki çocuklarda internet kullanım oranı 2013 yılında %50,8 iken 2021 yılında %82,7 olmuştur (TÜİK, 2021).

Akıllı telefonlar günlük yaşamın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Bunun sebepleri olarak hem bilgisayar gibi kullanılabilmesi, hem müzik dinlenebilmesi veya video oynatıcı olarak kullanılması, bilgiye erişim sağlaması ve aynı zamanda eğlence amaçlı kullanılması gösterilebilir. Sonuç olarak modern hayatta son derece ilgi uyandıran, insanların hayatını kolaylaştıran ve aynı zamanda zorlaştıran birçok sonuç ortaya çıkmıştır (Kwon, Kim, Cho ve Yang, 2013).

2.1.2. Akıllı Telefon Bağımlılığı: Bağımlılık kavramı hayatımızda önemli role sahip olan ve geneli itibariyle bireyi olumsuz yönde etkileyen bir olgudur. Bağımlılığa bireysel olarak değil toplumsal olarak bakılması gerekmektedir. Bağımlılıkla mücadelede toplumsal olarak hareket edilerek bu alana yeterli kamusal yatırımın yapılması gerekmektedir (West ve Brown, 2013).

Bağımlılık, başka bir irade yönetiminin altına girme durumu ya da bir nesne, kişi veya varlığa karşı duyulan engellenemez bir istek olarak tanımlanmaktadır (Devlet Denetleme Kurulu [DDK], 2014). Bağımlılık önceden alınan kararlara rağmen madde kullanımından tekrar tekrar kaçınmamak olarak tanımlanabilir. Bu tanımda karar vermeyi, kararsızlığı ve çatışmayı bağımlılığın temel özellikleri olarak gören bağımlılık görüşleriyle tutarlılık göstermektedir (West ve Brown, 2013).

Günümüzde bağımlılık kavramı sadece uyuşturucu veya madde bağımlılığını ifade etmemektedir. Bunların yanında internet, alışveriş, kumar, seks, yeme-içme, oyun ve akıllı telefon bağımlılığı gibi başka bağımlılık türleri de vardır (Uzbay, 2009).

Akıllı telefonun popülaritesi ve kullanıcıların akıllı telefonla olan bağı bağımlılıkla ilgili endişeler uyandırmaya başlamıştır (Panova ve Carbonell, 2018). Bu yeni bağımlılık bilişim alanında internet ve akıllı telefonunda dahil olduğu hızla gelişen medyadan kaynaklanmaktadır (Kwon ve diğerleri, 2013).

Akıllı telefon bağımlılığı teknolojik bağımlılığın içerisinde olan bir kavram olması sebebiyle tam olarak tanımlanamamıştır. Davranışsal olarak kabul edilebilen ve aynı zamanda akıllı telefonun kontrolsüzce kullanımını ifade eden bir bağımlılık türüdür (Fidan, 2016). Bu bağımlılık türü, insan ve makinenin etkileşimine dayandığı için ve kimyasal olmayan davranışsal bağımlılıklar içerisinde değerlendirildiğinden dolayı alanyazında internet

bağımlılığı ve teknoloji bağımlılığı olarak da ifade edilmektedir (Arısoy, 2009). Turel, Serenko ve Giles (2011) teknoloji bağımlılığını, teknoloji kullanımına yönelik bağımlılık olarak tanımlamaktadır. Bu tanımdan yola çıkarak teknoloji bağımlılığına ilişkin semptomlar şunlardır;

1. Dikkat çekme: teknoloji kullanan kişinin davranışlarını ve düşüncelerini ele geçiriyor.
2. Yoksunluk: eğer kişi teknolojiyi kullanamıyorsa olumsuz duygular ortaya çıkmaya başlar.
3. Çatışma: günlük hayatta yapılacak olan görev ve sorumluluklar teknolojinin kullanımıyla çatışmaya başlar. Bu da normal işleyişi bozmaktadır.
4. Tekrarlama: teknolojinin kullanımını kişi gönüllü olarak azaltamamaktadır.
5. Tolerans: kişinin heyecan yaratmak için teknolojiyi daha geniş ölçüde kullanması gerekir.
6. Duygu değişikliği: teknolojiyi kullanmak heyecan ve rahatlama sağlar ve ruh hali değişikliklerine neden olur (Turel ve diğerleri, 2011).

Akıllı telefon bağımlılığı literatürde farklı isimlerle geçmektedir. Örneğin, Mobil telefon bağımlılığı, problemli telefon kullanımı, mobil telefonun aşırı kullanımı gibi isimlendirmeleri vardır (Kalen, 2018). Akıllı telefonun fazla kullanılması kişilerin hem sosyal ilişkilerine hem de ruhsal sağlıklarına etki eden bir bağımlılık türüdür (Meral, 2017). Kwon ve diğerlerine (2013) göre akıllı telefon bağımlılığı internet bağımlılığından etkilenilerek ortaya çıkmış davranışsal bir bağımlılık türüdür. Young'a (2006) göre de akıllı telefon bağımlılığı internet bağımlılığı birbirine benzer anlamlara gelmektedir.

Akıllı telefonların geniş çapta kullanılması günümüz teknolojisinde hayatı daha verimli ve kullanışlı hale getirmiştir. Ancak aşırı kullanımı dolayısıyla çok fazla sağlık sorunları, sosyal sorunlar ve akademik zorluğu da beraberinde getirmiştir (Li ve diğerleri, 2020).

2.1.3. Akıllı Telefon Bağımlılığının Nedenleri: Teknoloji bağımlılığı ve bu bağımlılıkla bağlantılı olan internet ve akıllı telefon bağımlılıkları birdenbire ortaya çıkmamaktadır. Madde, uyuşturucu vb. bağımlılık türlerinde olduğu gibi bu bağımlılığın ortaya çıkmasına neden olan bazı davranışsal süreçlere dayanmaktadır. Bu süreçleri dört adımda incelemek mümkündür (Dinç, 2015).

1. Öncelikle kişinin bu adımda merak duygusu ön plandadır. Bu merakı gidermek için teknolojik herhangi bir aleti kullanarak merak duygusunun sönmesini sağlar.

2. Bu adıma sosyal çevre dahil olmaktadır. Sosyal çevresinde teknoloji kullananları görmekte ve onlardan etkilenmektedir. Aynı zamanda kişi sosyal çevresinden kopmamak veya dışlanmamak adına kullanmaya devam etmektedir.
3. Bu adımda kişi hem kendi sorunlarından kaçmak hem de eğlenceli ve zevkli bir şeyler yapmak adına teknolojiyi kullanmaktadır. Ancak bu durum kısa süreli bir çözüm olmasına rağmen uzun vadede işe yaramamaktadır.
4. Son adım olan bu kısımda ise kişi artık bağımlıdır. Kullandığı teknolojik alet olmadan zamanını geçirememektedir.

Gençlerde akıllı telefon bağımlılığı, sosyal medya, internet kullanımlarının üzerinde ailenin etkisi, sosyalleşme düzeyleri, ailelerinin tutum ve davranışları çok önemlidir (Melodia, Canale ve Griffiths, 2020). Ailelerinden gerekli ilgiyi, sevgiyi, özeni bulamayan, aynı zamanda aile denetiminden yoksun, aile iletişimi eksik olan gençlerde bu bağımlılık türlerinin etkisi daha çok ortaya çıkmaktadır (Özaltın, Çelikay Söyler ve Günay, 2022). Bu konuda yapılan bir araştırma da yalnızlık, depresyon, sosyal anlamda izolasyon ve dikkat dağınıklığı gibi psikolojik ve duygusal sorun yaşayan kişiler akıllı telefon gibi dijital cihazlara bağımlı hale gelmektedir. Aynı zamanda öğrencinin ebeveyn ihmali ve olumsuz ebeveyn iletişimi veya gerçeklerden kaçmaya çalışmak içinde akıllı telefona yöneldiği ve bağımlılık oluşturduğu nedenler arasındadır (Albursan ve diğerleri, 2022).

Ayrıca bir araştırma da gençlerin çevrelerinden sıkıldıkları ve bu histen kaçınmak için ve sosyal çevrelerinde olan insanlarla iletişimde bulunmamak için akıllı telefonlarını kullandıkları ifade edilmiştir (Smith, McGeeney ve Duggan, 2015).

Bian ve Leung'in (2015) yapmış olduğu araştırmada ise akıllı telefon bağımlılığını ortaya çıkaran beş ana etmen üzerinde durulmaktadır;

- Akıllı telefonun zararsız olarak görülmesi ve zararlarının dikkate alınmaması.
- Akıllı telefonla çok fazla meşgul olmak, zamanını buna harcamak.
- Akıllı telefondan uzak kalamamak ve uzak kaldığında sürekli bir özlem duymak.
- Akıllı telefonun kullanımından dolayı günlük işlere zaman ayırmamak ya da verimsiz bir zaman geçirmek.
- Akıllı telefondan uzak kaldığında kişinin sürekli telefonu kontrol etme isteği, bildirim gelip gelmediğini kontrol etmesidir.

Araştırmadaki bu beş etmene göre bu belirtileri taşıyan kişiler akıllı telefon bağımlısı olarak ifade edilmektedir. Ko, Lee ve Kim'in (2012) yapmış olduğu araştırmaya göre ise akıllı telefon bağımlılığına neden olan etmenler şu şekilde sıralanabilir;

- İletim kuramadığı için iletişim ihtiyacı, güvensizlik, çevresine ve kendine karşı hissettiği umutsuzluk.
- Akıllı telefonun bir telefon olmaktan çıkıp sürekli kullanılması sonucunda kontrolün kaybedilmesi.
- İletişim problemleri (sosyal çevresi ile iletişimde problemler yaşaması, dışlandığını hissetmesi).
- Psikolojik problemler (herhangi bir şeyi beklemek için sabredememe, akıllı telefona aşırı bağlanma ve ayrılık kaygısı hissetmesi).
- Günlük hayatının verimsizleşmesi (Gergin, sinirli olma, başarısızlıklar yaşama, sağlık sorunları).

2.1.4. Akıllı Telefonun Olumlu Etkileri: Akıllı telefonlar insan hayatının her kesimini etkilemektedir. Akıllı telefonun etkilerinin belirgin olduğu alanlar arasında iş, eğitim, sağlık ve sosyal hayat yer almaktadır. Mobil teknoloji insanların kültürel, sosyal norm ve davranışlarında değişime neden olmuştur. Bu değişimler hem olumlu hem olumsuz yöndedir. Akıllı telefonlar insanların bağlantıda kalmalarını sağlarken aynı zamanda kendi mikro kültürlerini yaratmalarına ve tehlikeli sayılan faaliyetlere katılmalarına neden olmaktadır (Sarwar ve Soomro, 2013).

Bilgisayar ekranlarında yapabildiğimiz bilgiyi paylaşmak, farklı uygulamalarla sohbet alanının olması, belge düzenleme işlemlerinin yapılabilmesi, farklı kurumlara erişimin olması, alışveriş yapılabilmesi ve ödemelerin gerçekleştirilmesi gibi işlemlerin tümü akıllı telefon kullanılarak da yapılabilmektedir (Alfawareh ve Jusoh, 2014). Bu da günlük hayatta ilk tercih ettiğimiz iletişim aracı olmasını sağlamıştır. Bu yönden bakıldığında büyük kolaylık ve hız sağlamaktadır.

Akıllı telefonların yarattığı en önemli etkilerden biri gençleri akran gruplarıyla buluşturmasıdır. Yeni Zelanda'da yapılan bir araştırmada lise öğrencilerinin %56'sı cep telefonu kullanmalarının en önemli sebebinin arkadaşlarıyla iletişim halinde olmak olduğunu söylemişlerdir. Bu ilişkisel yönü sebebiyle kısa sürede birbirlerine ulaşmak, mesajlaşmak olumlu etkileri arasında sayılır (Campbell, 2015).

Aynı zamanda akıllı telefonlar ailemizle, arkadaşlarımızla iletişimde olmamıza, iş yapmamıza ve boş zamanımızı değerlendirmemizi sağlayan, birçok kişi için günlük yaşamın vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir. Boş zaman etkinliklerinde akıllı telefonlar, teknolojik olmayan etkinliklere katılmadan önce yeni etkinlikler planlamak, bu etkinliklerle ilgili bilgi edinmek ve etkinlik sonrasında deneyimlerini paylaşarak insanlara fikir vermek adına

kullanılan boş zamanları değerlendiren bir özelliğe de sahiptir (Serdar, Demirel, Harmandar Demirel ve Kaya, 2022).

2.1.5. Akıllı Telefonun Olumsuz Etkileri: Aşırı akıllı telefon kullanımı tehlikeli bir boyuta gelebilmektedir. Yapılan bir çalışmada araba kullanırken cep telefonu kullananların ölümcül kazalara yol açabildiği görülmüştür. Aynı zamanda farklı bir araştırmada 688 öğrenci arasında %35,9'u gece geç saatlere kadar telefon kullanımı sebebiyle gündüzleri daha fazla yorgun olduklarını, %35,8'in 4 saatten az uyuduklarını, %38,1'inin uyku kalitesinde düşüş olduğunun sonucuna ulaşılmıştır (Li ve diğerleri, 2020).

Bu teknolojik cihazlar toplumdan uzaklaşmaya ve hatta siber zorbalığa da neden olmaktadır. Birey, duygusal açıdan sıkıntılı diyaloglardan kaçınmak için zor durumlarda konuşmak yerine mesaj atmayı tercih etmektedir. Birey sorumluluk hissetmeden, sosyal inceliklere dikkat etmeksizin, istediği şekilde cümleler kurarak ve kısa bir şekilde kendini ifade etmesine sebep olmaktadır (Campbell, 2015).

Akıllı telefon bağımlılığının davranışsal ve psikolojik etkilerinin yanında fiziksel olarak da olumsuz etkileri bulunmaktadır. Bunlar arasında el bileği sendromu, boyun kaslarında tutulma, uyku saatlerinde azalma ve gözlerde yorgunluk sayılabilmektedir (Kuyucu, 2017). Bunun yanında çocuklarda zihinsel gelişimde de etkileri görülmektedir. Akıllı telefonu sürekli kullanan çocuklarda görme ve duymada sorunlarla beraber zihinsel gelişimde sıkıntılar ve duygusal anlamda dengesizlikler yaratmaktadır (Boyalı, 2020).

Akıllı telefon bağımlılığı sosyal açıdan da bireyleri olumsuz etkilemektedir. Bireyler dijital ortamda sanal uygulamalarda kendilerinin sosyalleştiklerini düşünürken aslında gerçek hayatta yalnızlaştıklarının farkına varamamaktadır. Ergen bireyler, gerçek hayatta artık ortak duygu ve düşüncede arkadaş bulamadıklarını düşünmektedirler. Bu sebeple bireyler internet üzerindeki sanal uygulamalara ve ortamlardaki topluluklara katılmaya başlamaktadırlar (Şata, Çelik, Ertürk ve Taş, 2016).

Ayrıca akıllı telefon bağımlılığı öğrencilerin akademik performansları açısından da bir risktir. Öğrencinin akademik başarısı üzerinde büyük bir rolü vardır. Hawi ve Samaha'nın (2016) yapmış olduğu bir araştırmada akıllı telefon bağımlılığı yüksek olan üniversite öğrencilerinin akademik başarılarının düştüğü görülmüştür.

Akıllı telefon bağımlılarında yoksunluk belirtileri görülebilmektedir. Aynı zamanda bu bağımlılık strese de yol açabilmektedir. Yaşamdan aldığımız hazzı azaltıp, akademik performansı olumsuz etkilemektedir (Serdar ve diğerleri, 2022).

2.2. Akademik Erteleme Davranışı

Bu bölümde erteleme davranışı tanımlarına, akademik ertelemeye, akademik ertelemenin nedenlerine ve sonuçlarına yer verilmiştir.

2.2.1. Erteleme: İnsanların tümü hayatlarının belli zamanlarında erteleme eğiliminde olmaktadırlar. Erteleme tanım olarak kişinin belirli bir davranışı ya da bir görevi tamamlanması gereken zaman dilimi içerisinde bitirilmesi gerektiğine inandığı ancak bunu yapmak için gerekli motivasyonunun olmadığı durumlara denmektedir (Sujadi ve Ahmed, 2023).

Ackerman ve Gross'a (2005) göre erteleme kişinin gerçekleştirmesi gereken aktiviteyi bilmesi ve hatta istediği halde bunu yapacak yeterli motivasyonu sağlayamamasıdır.

Zhang, Shi ve Zhang'e (2023) göre ise öğrenmeyi erteleme, öğrencinin bir öğrenme görevini tamamlaması ve bazı nedenlerden dolayı son teslim tarihine kadar geciktirmesi veya görevin tamamlanmasını geciktirmesi ve görev tamamlandıktan sonra kaygı ve depresyon gibi kötü ruh hallerine geçmesidir. Milgram (1991) ertelemeye ilişkin önemli noktaları şu şekilde belirtmektedir:

- Kişinin önemli olduğunu düşündüğü görevler ve işler,
- Zamanında tamamlanması gereken görevlerin son ana bırakılması,
- Görevler için gereken çabanın daha az olmasıdır (aktaran Cerit, 2019).

Steel'e (2007) göre erteleme kavramı, kişinin yapacağı görev sonrası işlerin daha kötü sonuçlanacağını düşünmesi neticesinde bilinçli olarak görevi geciktirerek ertelemesidir.

Chun Chu ve Choi'ye (2005) göre erteleme davranışı aktif ve pasif erteleyenler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Aktif erteleme yapanlar isteyerek görevi ertelerler ve baskı altında çalışmak hoşlarına gitmektedir. Pasif erteleyenler ise daha önce yaşamış oldukları başarısızlıklar sebebiyle harekete geçmekte ve görevi tamamlamakta kaygı duymaktadır.

Balkıs (2006) erteleme kavramını, ertelemenin davranışsal bir eğilim olduğu, bir kişilik özelliği olduğu, akılcı olmayan ve gereksiz geciktirme durumu olan bir eylem olduğu şeklinde ifade etmektedir.

2.2.2. Akademik Erteleme: Öğrencinin akademik faaliyetleri, ödevlerini yapmayı geciktirmesi davranışları akademik erteleme olarak tanımlanmaktadır. Erteleme davranışı, öğrencilerin öğrenme deneyimlerinde psikolojik engel oluşturmaktadır. Bunun sonucunda psikolojik sorun yaşayan çocuklar öğrenme sürecinde geri kalma deneyimi yaşamaktadırlar (Simbolon ve Daulay, 2022).

Erteleme öğrenciler arasında genellikle yaşanan bir olgudur. Akademik erteleme, olumsuz sonuçlar doğurabileceği halde akademik görevleri erteleme eğilimidir. Öğrencilerin

gereksiz olarak düşündükleri projeleri, ödevleri ertelemeleri sonucunda ortaya çıkmaktadır (Zacks ve Hen, 2018).

Öğrencinin akademik faaliyetleri, ödevlerini yapmayı geciktirmesi davranışı akademik erteleme olarak tanımlanmaktadır. Erteleme davranışı, öğrencilerin öğrenme deneyimlerinde psikolojik engel olmasına sebep olmaktadır. Bunun sonucunda psikolojik sorun yaşayan çocuklar öğrenme sürecinde geri kalma deneyimi yaşamaktadırlar (Simbolon ve Daulay, 2022).

Akademik erteleme Bandura'nın sosyal öğrenme teorisi ile de açıklanabilmektedir. Bandura'ya göre ertelemeye eğilimli kişiler düşük öz yeterlilik ve öz düzenleme inancına sahiptir (Bandura, 1977). Akademik erteleme davranışı, daha çok akademik görevleri kapsamakta ve çoğunlukla akademik nedenlerden dolayı görevin geciktirilmesi olarak ifade edilmektedir (Akbay, 2009).

Diğer bir araştırmada akademik erteleme davranışı, sadece zaman yönetimi eksikliği veya tembellik gibi özelliklerle sınırlı olmayıp, aynı zamanda motivasyonla ilgili bir problemi de içermektedir (Aydoğan ve Özbay, 2008). Bazı araştırmalarda ise akademik erteleme davranışı kişinin okulda geçirdiği süre arttıkça daha çok bu davranışın arttığı ve kişi mezun olduktan sonra bile akademik erteleme davranışının artarak devam ettiği görülmektedir (Akbay, 2009).

Akademik ertelemenin olumsuz etkileri olsa da gerçekte bu davranışı çoğu öğrenci değişen yoğunluklarda sık sık kullanmaktadır. Yapılan bir araştırmada %7,69'unun yüksek düzeyde akademik işlerini ertelediğini ve öğrencilerin %53,85'inin bunu orta düzeyde yaptığını ortaya koymuştur (Sujadi, 2023).

2.2.3. Akademik Erteleme Davranışının Nedenleri: İnsanlar hayatlarında sıkça erteleme davranışı sergilemektedir. Erteleme davranışı yapan bireylerde bir süre sonra bu davranışı genelleyerek hayatlarının bir parçası haline getirdikleri görülmektedir (Toker, 2014). Schraw, Wadkins ve Olafson (2007) tarafından yapılan bir çalışmada akademik ertelemeye neden olan 3 ana faktör bulunmaktadır. Bunlar tembellik etmek, başarısızlık korkusu ve görevin caydırıcılığıdır (Toker, 2014).

- Tembellik: Bu başlıklar altında en önemlisi ve en belirgini tembelliktir. TDK'ya göre tembellik, çalışmayı sevmeme, çalışmaktan ve sıkıntıdan kaçmaktır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2023b). Akademik erteleme davranışında tembellik %18'lik bir dilime sahiptir. Bu yüzde bize çalışmaktan kaçmanın, sıkıntıya gelememenin dikkat edilmesi gereken önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir (Rothblum, Solomon ve Murakami, 1986).

- Başarısızlık korkusu: Akademik ertelemeye neden olan ikinci faktör başarısızlık korkusudur. Bu durumda kişi akademik sorumluluklarına başlamayı istemekte ve tamamlama konusunda gecikme yaşamak istememektedir. Bu sebeple bu sorumluluğa başlamakta ve bitirmekte gecikme yaşayarak ulaşacağı başarısızlıktan korktuğu için erteleme yoluna başvurmaktadır (Çetin, 2016). Birçok araştırmacıya göre başarısızlık korkusu önemli bir faktördür. Bunun sebebi ise kendilerindeki yeteneği az bulan öğrenciler başarısız olmayı itici, tehdit edici bulduğu için planlamadıkları ve daha az tehdit edici işlerle uğraşarak akademik alanda ertelemeler yapmaktadır (Haghbin, McCaffrey ve Phchyl, 2012).
- Görevin caydırıcılığı: Solomon ve Rothblum'e (1984) göre akademik erteleme de üçüncü faktör görevin caydırıcılığı olarak geçmektedir. Verilen akademik görevlerin güzel gelmemesi, ilgi çekmemesi, itici gelmesi öğrencinin bu görevi ertelemesine sebep olmaktadır. Akademik erteleme üzerinde yapılan bir çalışmada öğrencilerin erteleme davranışına yönelmesinin nedeni olarak motivasyon eksikliği, yetersiz öz düzenleme, dış kontrol odağı, mükemmeliyetçilik, süreklilik ve durum kaygısı, başarısızlık korkusu, düşük öz yeterlilik ve düşük özgüven ile ilişkili bulunmuştur (Ackerman ve Gross, 2005).

Akademik erteleme nedenlerine bakıldığında tek bir nedeni olmadığı görülmektedir. Literatür'de kişinin zamanı iyi yönetememesi, bazı durumlarda önceliklerini belirleyememesi, nasıl etkili ve verimli çalışacağını bilememesi gibi durumlarla ilgili olduğu anlaşılmaktadır (Tanrıkulu, 2013). Bazı durumlarda görevin zor olması veya ilgi çeken bir konu olmaması gibi görevin kendinden kaynaklanan nedenler olabiliyorken bazı durumlarda kişinin başarısız olma korkusu, öz yetersizliği veya öz düzenlemeyi yapamaması gibi kişisel faktörler de görevi ertelemeye neden olabilmektedir.

2.2.4. Akademik Erteleme Davranışının Sonuçları: Araştırmalarda akademik erteleme davranışı, düşük akademik başarı (Kim ve Seo, 2015), kopya çekme davranışı (Patrzek, Sattler, Van Veen, Grunschel ve Fries, 2014) ve okulu bırakma niyeti (Scheunemann, Schnettler, Bobe, Fries ve Grunschel, 2021) gibi olumsuz sonuçlarla ilişkili bulunmuştur.

Erteleme davranışının olumsuz sonuçları olduğu gibi olumlu sonuçları da olmaktadır. Erteleme davranışına olumlu olarak bakıldığında, yapılan işlerde acele edilmemesi, karar verirken sakince düşünülüp verilmesi gibi durumlar olumlu sonuçları arasında sayılabilir (Boyalı, 2020).

Erteleme davranışı kısa vadede öğrenciler üzerinde rahatlatma etkisi yaratsa da, aynı zamanda strese de neden olmaktadır. Öğrenciler çoğunlukla erteleme konusunda endişelidirler

ve danışmanlığa başvururlar. Bunun sebebi kendilerini suçlu, kaygılı ve hatta daha çok baskı altında hissetmeleridir (Ackerman ve Gross, 2005). Görevlerini ve yapacaklarını sürekli erteleyen öğrenciler, ertelemeyen öğrencilere göre daha düşük notlar almaktadır ve daha çok hasta olmaktadır (Tice ve Baumeister, 1997; Balkıs, 2006).

Akademik erteleme, öğrencilerde başarı oranının düşmesine, olumsuz benlik algısına sahip olmalarına ve öğrencilerin kendi aralarında düşük benlik algılarına sahip olmalarına neden olmaktadır. Bu durumu düzeltmenin bir yolu, eğitim kurumlarındaki teşvik sistemlerinin değiştirilmesi, sınıf arkadaşları ve öğretmenler arasındaki iç etkileşimin gelişimini teşvik etmek, eğitim uygulamalarının görevlere ve ardışık uygulama aşamalarına bölünerek basitleştirilmesi gerekmektedir (Subashkevych, 2023).

Akademik erteleme eğiliminde olan insanlar çoğu zaman görevin sonucuyla ilgili bir huzursuzluk içinde olurlar ve sürekli gergindirler. Sürekli bir kaygı içinde yaşamaları sebebiyle yaşantılarını olduklarından daha karmaşık, aynı zamanda bir yük gibi görürler. Yaşadıkları durumları da abartarak anlatma, yaşadıklarını veya yaşayacaklarını çarpıtma eğilimi içerisine girerler (Elhatip, 2018).

2.3. Akademik Öz Yeterlilik

Bu bölümde öz yeterlilik kavramına, öz yeterlilik algısına, öz yeterlilik algısını etkileyen etmenlere, akademik öz yeterliliğe ve akademik öz yeterliliğin boyutlarına yer verilmiştir.

2.3.1. Öz Yeterlilik: Öz yeterlilik, bireyin belirli alanda belirli bir davranışı ne kadar iyi yerine getirebileceğine ilişkin değerlendirmesiyle ilgilidir (Bandura, 1977). Çocukluk ve yetişkinlik döneminde kişinin çevresinden gelen beklentileri karşılayamaması sebebiyle yetersizlik hissi yaşanabilmektedir. Bu yüzden aile temel duyguları ve davranışları belirlemede önemli bir role sahiptir. Bir aile bebeklikten itibaren çocuğun kişiliğini oluşturur, ona destek verir ve onu hayatın getirdiklerine hazırlamaya çalışır. Kişinin aileden sonra düşüncelerinin, inanışlarının ve kişiliğinin ortaya çıktığı ikinci yer ise okullardır. Okullar sosyalliğin yaşandığı, öğrenciler ve öğretmenler arası iletişimlerin şekilleri aracılığıyla öğrenci de kendine olan güveni, yeterliği oluşturan bir ortamdır. Arkadaşlarıyla olan iletişimi, öğretmenlerle olan ilişkileri, ders içi yaşanan olaylar ve tutumlar, okul içindeki yaşantılar kişinin öz yeterlilik inancının oluşumunda önemli bir yere sahiptir (Aksu, 2015).

Bandura öz yeterlilik kavramının 2 bileşenini ifade eder. Bu bileşenler yeterlilik beklentileri ve sonuç beklentileridir. Yeterlilik beklentileri kişinin belirli bir görevi yerine getirme becerisini ifade ederken, sonuç beklentileri belirli bir davranışın istenen sonuçlara yol açma olasılığı hakkındaki inancını ifade eder (Bandura, 1977).

Öz yeterlilik, kişinin gelecekte karşılaşacağı zorluklar karşında üstesinden gelip gelemeyeceğine dair kendine olan inancıdır (Yardımcı ve Başbakkal, 2010). Bir başka tanımda ise, öz yeterliliğin kişinin kendi bilgi ve becerisi ile ilgili olmayan, ancak kendi becerilerinden yola çıkarak ileriye dönük kendisine yönelik hükümleridir şeklinde ifade edilmektedir (Telef, 2011).

2.3.2. Öz Yeterlilik Algısı: Bir bireyin öz yeterlilik algısı, bir görevi başarmak için ne tür bir yol izleyeceğini, ne kadar çaba harcayacağını, başarısızlık veya zorluklarla karşılaştığında nasıl bir strateji belirleyeceğini ve bu süreçler sırasında yaşadığı kaygı düzeyinin, başarısını olumlu veya olumsuz yönde nasıl etkileyebileceğini belirleyen düşünce süreçlerini ifade eder (Maier ve Curtin, 2004).

Bandura öz yeterlilik algısının düzey, güç ve genellik boyutlarında farklılık gösterdiğini savunmaktadır. Düzey boyutu bireyin üstesinden gelmeye çalıştığı iş veya davranışın zorluk seviyesini göstermektedir. Birey ne kadar zor bir işi yapabileceğine inanıyorsa o alanda öz yeterlilik algısının yüksek olduğunu söylenebilir (Adak, 2021). Güç boyutunda öz yeterliliğin sağlamlığı bir işi veya davranışı gerçekleştirme konusunda bireyin sahip olduğu güven seviyesidir (Güldü, 2015). Son olarak genellik boyutu ise bireyin bir görevdeki öz yeterlilik inancını başka görevlere aktarılabilmesidir (Duran, 2018).

2.3.3. Öz Yeterlilik Algısını Etkileyen Etmenler: Bandura (1995) kişilerin öz yeterlilik algısını etkileyen etmenleri;

- Kişisel deneyimler,
- Dolaylı deneyimler,
- Toplumsal onay bekleme,
- Kişinin fizyolojik duygusal durumu olmak üzere dört gruba ayırmıştır (aktaran Aksu, 2015).

Kişisel deneyimler: Bir kişinin öz yeterlilik algısı, önceki deneyimlerinde elde ettiği başarılarla şekillenir. Başarılı deneyimler, bireylerde güçlü bir yeterlik hissi oluştururken, olumsuz deneyimler öz yeterlilik algısını zayıflatabilir (Duran, 2018).

Kişiler önce görevlerini tamamladıktan sonra sonuç konusunda yorum yaparlar, süreci değerlendirirler. Bu değerlendirme sonucunda kendi yeterliklerine ilişkin karar verirler. Kişilerin yaşamış oldukları olumlu deneyimler, kazanmış oldukları başarılar kendilerine olan inancını artırırken, yaşamış oldukları hayal kırıklıkları ve başarısız yaşantılar öz yeterlilik inancını zayıflatabilir (Bilginer, 2022).

Dolaylı deneyimler: Birey, çevresindeki farklı insanların yaşadığı deneyimlerden ilham alarak kendi başarısına olan güvenini artırır (Ekinci, 2011). Bir diğer açıdan bakıldığında daha önce deneyimlememiş oldukları yaşantıları yaşamış insanların deneyimlerinden yola çıkarak gözlemlemeleri ya da hayal etmeleri olarak ifade edilmektedir. Bu deneyim şekli kişisel deneyimler kadar etkili olmamaktadır (Bandura, 1997).

İnsanlar çoğu zaman başkalarının yaşadıkları deneyimleri görünce de kendi inançlarını değiştirebilmektedirler. Adeyami (2012), 60 öğrenci üzerinde gerçekleştirdiği çalışmada, akranlar arası değerlendirmelerin öğrencilerin öz yeterliliklerini artırdığını bulmuştur (aktaran Albayrak, 2014).

Toplumsal onay bekleme: Öz yeterliliği geliştirmede toplumdan gelen motive edici sözler ve yapılan işin onaylanması büyük bir öneme sahiptir. Toplumsal onay bekleme veya sözel ikna, belirli alanda kişinin başarı potansiyeli ile ilgili toplumdan gelen sözlü geri bildirimleri temsil etmektedir (Coleman ve Karraker, 1998). Kişilerin çevresinin başaracağına olan inancı ve bu yöndeki telkinleri, motive edici davranışları öz yeterlilik algısını etkilemektedir (Korkmaz, 2009).

Kişinin fizyolojik duygusal durumu: Kişinin bir davranışı ya da bir işi gerçekleştireceği zamanki ruh hali ve fiziksel olarak sağlıklı, iyi olma durumu o işi yapma girişiminde bulunup bulunmayacağını gösteren önemli etkenlerden biridir (Taşçı, 2019). Kişilerin ruhsal durumlarıyla beraber öz yeterlilik algısında da değişimler olabilir. Örneğin, kişinin olumsuz düşüncelerinin daha az olması fiziksel durumların düzelmesine katkı sağlamaktadır (Bandura, 1995). Loeb, Steffenmeier ve Kassab'ın (2011) yapmış olduğu araştırmada bireyin fiziksel sağlığındaki düzelme ile öz yeterlilikteki artışın doğru orantılı olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak öz yeterliliği yüksek olan birey, bir işi yaparken bir davranışta bulunurken ya da bir engelle karşılaştığında kendini yetkin görerek hayatında daha başarılı olur. Ancak öz yeterliliği düşük olan birey her başarısızlık durumunda özgüven kaybı yaşayarak başarısızlıklarının daha çok artmasına sebebiyet vermektedir (Adak, 2021).

2.3.4. Akademik Öz Yeterlilik: Öz yeterlilik algısının farklı boyutları vardır. Bunlardan biri de akademik öz yeterliliktir. Akademik öz yeterlilik inancı eğitime yönelik hedeflerden başarı sağlanması için kişilerin yeteneklerine yönelik algısı olarak ifade edilmektedir (Sirois, 2004). Zimmerman'a (2000) göre akademik öz yeterlilik öğrencinin akademik bir işi yapabileceğine olan inancıdır.

Akademik öz yeterlilik kişilerin daha önceden planlamasını yapmış oldukları eğitim hedeflerine ulaşabilmeleri için gerekli olan organizayonu sağlayabilme ve bunları

gerçekleştirebilme kapasiteleri hakkındaki yargılarıdır (Özsüer, İnal, Uyanık ve Ergün, 2011). Milburg (2009) araştırmasında akademik öz yeterliliğin, kişinin bireysel özelliklerinden ziyade genel olarak akademik işlemlerde kendine olan inancını ve yargılarını ifade ettiğini, aynı zamanda akademik öz yeterlilik ile akademik başarı arasında da bir ilişki olduğunu ifade etmektedir.

2.3.5. Akademik Öz Yeterlilik Boyutları:

2.3.5.1. Teknik Boyut: Teknik beceri boyutunda öncelikle kelimenin anlamına bakmak önemlidir. Teknik kavramı "yol, yöntem, beceri" olarak tanımlanmaktadır. Beceri kavramı ise "kişinin yatkınlık ve öğrenime bağlı olarak bir işi başarma ve bir işlemi amaca uygun olarak sonuçlandırma yeteneği, maharet" olarak tanımlanmıştır (TDK, 2023a).

Yapılacak olan bir işi veya görevi yürütebilmek için gerekli olan yöntem, teknik ve bilgiyi kullanma yeteneğine sahip olmaktır. Teknik beceri kavramı, kişinin öğrenmiş olduğu bilgileri, becerileri kendi görev alanına uyarlayabilmesidir (Biricik, 2015). Teknik boyut, kişinin aldığı eğitimlerle beraber kazanmış olduğu yetkinliğe, niteliğe göre yapılması gereken işi veya görevi en iyi şekilde düzenleyip yapabilmesidir (Çelik, 2020).

2.3.5.2. Sosyal Boyut: Toplumun en küçük birimi bireydir. Birey diğer kişilerle olan etkileşimleri ile sosyal çevresini oluşturur ve toplumsal hayata giriş yapar. Bu sebeple toplumsal hayatı incelemek için öncelikle bireyden ilerlemek gerekir. Birey bu toplumsal hayat çerçevesinde çevresindeki kişilerle ilişki kurmaya başlar. Bu ilişkiler önce aileyle ve anneyle başlar. Daha sonra büyüyerek devam eder (Selçuk, 2000).

Bireyler ilişki kurdukları bu toplumsal çevre içerisinde bir yer edinir. Bu sosyal yapının içerisinde sahip olduğu yere statü denir. Sosyal statü denildiğinde ise akla sosyal yapı içerisinde kişinin kendisine biçtiği rol gelmektedir. Sahip olunan statü ve başarılan statü olmak üzere iki tür statü vardır. Bireyin doğduğu andan itibaren sahip olduğu ve herhangi bir çaba gerektirmeden elde ettiği kimliğidir. Kişinin sonradan sosyal yapı içerisine girerek, emek vererek kazandığı kimliğine ise başarılan statü denmektedir (Biricik, 2015).

2.3.5.3. Bilişsel Boyut: Biliş, kişinin kendi toplumsal ve sosyal yapısı içerisinde bildiği ve algıladığı tüm bilgiler, inançlar ve düşüncelerdir. Bilişsel kuram, kişinin sosyal çevresi ile olan etkileşimini, bilgiyi nasıl elde ettiğini, çevresini nasıl algıladığını, çevresi tarafından nasıl algılandığını ve çevre üzerinde ne gibi etkilerini olduğunu araştırır (Scheerer, 1954).

Öz yeterlilik ve akademik öz yeterlilik kavramları insanların yapmış oldukları işleri bilişsel, teknik ve sosyal boyutta ele almaktadır. Bandura öz yeterlilik kuramında, öz yeterliliğin işin zorluk derecesine göre değiştiğini savunmaktadır. Bu kurama göre, bazı kişiler yapılması

zor olan görevleri yerine getirirken o işi en etkili şekilde yapacaklarına inanıyorlarken, diğer kişiler daha kolay olan görevleri yerine getirebileceklerine inanıyorlardır. Öz yeterliliği yüksek olan kişiler daha çok zor ya da kolay fark etmeksizin o işi yapabileceğine olan inancı tamken, öz yeterliliği düşük olan kişiler ise işi yapabileceğine inanmaz ve herhangi bir çaba sarf etmez (Bandura, 1977).

Bireylerin kendi yetkinliklerine inanmaları, akademik öz yeterlilik seviyelerinin yüksek olması hayatlarında yaşadıkları deneyimlerde başarısız olsalar bile ileride yaşayacakları deneyimler için başaracaklarına olan inançları tamdır. Akademik öz yeterliliği düşük olan kişide ise bir işi başaramadığında hep başaramayacağım düşüncesi neticesiyle yani öğrenilmiş çaresizlik durumuna kendini sürükleyerek kendinde olan yetkinliği hiçbir zaman ortaya çıkaramaz. Ancak kendine inanan kişi öğrenilmiş çaresizlik deneyiminden sonra ya hiç etkilenmedikleri ya da daha az etkilendikleri ifade edilmektedir (Aydın, 2006).

Akademik öz yeterlilik algısını etkileyen faktörlerden biri akranlar arası etkilenmedir. Kişi ya da öğrenci kendi yaş grubundakilerin başarabildiklerini gördüğünde, kendi öz yeterlilik algısı da değişmekte ve kendisinin de bu işi yapabileceğine inanmaktadır (Schunk, 1995).

Akademik öz yeterliliği etkileyen faktörlerden bir diğeri çevre tarafından ya da öğretmenden alınan geri dönütlerdir. Öğretmenler öğrencilerine olumlu ve yapıcı bir şekilde yaklaştıklarında ve olumlu dönütler verdiklerinde, öğrenci kendine daha çok inanmakta ve o öğretmenin verdiği görevi başarmak için çok çaba sarf etmekte ve bu çabalar başarıyla sonuçlanabilmektedir. Bu durumda akademik öz yeterliliğe katkı sağlaması ve artırması açısından önemlidir. Ancak öğretmenler öğrencilerinin başaramayacaklarını düşündüklerinde ve hep başarısızlıklarına odaklandıklarında öğrencinin de olumsuz duygular yaşamasına ve akademik öz yeterliliğinin düşmesine neden olmaktadır (Williamson, 2005).

Akademik öz yeterlilik öğrencilerin görevle ilgili algılarındaki farklardan dolayı performansta da etkilerinin farklı olacağını ifade eder. Yapılan araştırmalarda, başarması zor olan bir görevi yerine getirirken yüksek akademik öz yeterliliğe sahip öğrencilerin daha sakin ve dingin oldukları görülmüştür. Ancak düşük akademik öz yeterliliğe sahip öğrenciler daha stresli, korkulu ve kaygılı oldukları görülmüştür. Ayrıca bu öğrenciler daha kısıtlı düşüncelere sahip oldukları için akademik anlamda başarılarında da farklılıklar görülmektedir (Eccles ve Wigfield, 1995).

2.4. İlgili Araştırmalar

2.4.1. Akıllı Telefon Bağımlılığı İle İlgili Araştırmalar:

2.4.1.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar: Gürkan (2022) yapmış olduğu çalışmasında öğrencilerin siber zorbalık düzeylerini, medya okuryazarlıklarını ve akıllı telefon

bağımlılık düzeylerini incelemiştir. Araştırmada "Siber Zorbalık Ölçeği Ergen Formu", "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği Kısa Form" ve "Medya Okuryazarlık Düzey Belirleme Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 431 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin siber zorbalık düzeyinin düşük seviyede olduğu, öğrencilerinin siber zorbalık eğiliminin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği, okul türüne, sınıf düzeyine, ebeveynlerin ekonomik durumuna, ebeveynlerin birlikte olma durumuna ve internette tercih edilen uygulama türüne göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Deveci (2021) yapmış olduğu çalışmasında Anadolu lisesinde öğrenim gören öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıkları ile uyku kalitesini farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Pittsburg Uyku Kalite Ölçeği" ve "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya Anadolu lisesinde öğrenim gören 152 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığının yüksek düzeyde, uyku kalitelerinin düşük düzeyde olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıklarının anne eğitim düzeyi ve akademik başarı durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuş, baba eğitim düzeyi ve cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Göger (2021) yapmış olduğu çalışmada lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıklarını, uyku kalitesini ve yaşam biçimini farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Akıllı Telefon Bağımlılığı-Kısa Formu", "Pittsburg Uyku Kalite Endeksi" ve "Adölesan Yaşam Biçimi Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 546 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda akıllı telefon bağımlılığının cinsiyete, akademik başarı durumuna ve akıllı telefon kullanım süresine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır.

Sevinç (2021) yapmış olduğu çalışmada lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıklarını, bilişsel kapılma düzeylerini ve siber aylaklık etkinlik düzeylerini farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Siber Aylaklık Etkinlikleri Ölçeği", "Bilişsel Kapılma Ölçeği" ve "Akıllı Telefon Bağımlılığı-Kısa Versiyonu" kullanılmıştır. Çalışmaya 808 lise öğrencisi katılmıştır. Lise öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıklarının orta düzeyde olduğu, akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin cinsiyete ve günlük akıllı telefon kullanım süresine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği, sınıf düzeyine, okul türüne, okulda cep telefonu kısıtlanma durumuna ve internet kısıtlanma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Asan (2020) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında ergenlerin akıllı telefon bağımlık düzeylerini farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Akıllı Telefon Bağımlılık Ölçeği Kısa Formu", Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği" ve "UCLA Yalnızlık Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya ergenlik dönemindeki 205 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma

sonucunda akıllı telefon bağımlılığı ile cinsiyet, uyumadan önce telefonu yanında tutma, akıllı telefonu günlük kullanım süresi ve sıklığı, günlük şarj etme sayısı, akıllı telefon kullanımına verilen önem ve günde telefonu kontrol etme sıklığı değişkenleri arasındaki anlamlı ilişkilerin olduğu tespit edilmiştir.

Duygu (2020) yapmış yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin siber aylaklık düzeyleri, sosyal medya bağımlılıkları ve akıllı telefon bağımlılıkları farklı değişkenlerle incelenmiştir. Araştırmada "Siberaylaklık Ölçeği", "Sosyal Medya Bağımlılığı-Öğrenci Formu" ve "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 829 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri düşük olduğu bulunmuştur.

Bircan (2019) yapmış olduğu yüksek lisans çalışmasında lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıklarını ve sosyal ağların kullanım amaçları farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmacı "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Versiyonu" ve "Sosyal Ağların Kullanım Amaçları Ölçeği" kullanmıştır. Çalışmaya 1489 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıklarının orta düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıklarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Çetinkaya (2019) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin algılanan anne baba tutumunu ile akıllı telefon bağımlılıklarını fark değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Anne Baba Tutum Ölçeği" ve "Akıllı Telefon Bağımlılık Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 270 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıklarının cinsiyete, yaşa ve akademik başarı seviyesine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuş, gelir düzeyine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Mazılı (2019) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığını ve özdenetim düzeylerini farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Formu" ve "Özdenetim Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 868 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı ile özdenetim düzeyleri arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıkları cinsiyete, sınıf düzeyine, baba eğitim durumuna ve ebeveyn tarafından kontrol edilme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği, akıllı telefon kullanım süresine ve anne eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Şimşek (2019) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeylerini farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Akıllı Telefon

Bağımlılığı Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 609 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin akıllı telefonun bağımlılıklarının orta düzeyde olduğu, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha yüksek düzeyde akıllı telefon bağımlılığına sahip olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıklarının en düşük düzeyde fen lisesinde, en yüksek düzeyde mesleki ve teknik Anadolu lisesinde olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı ile okul başarı puanı arasında negatif yönde ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin boş zamanlarında en fazla müzik dinledikleri ve akıllı telefonu ile vakit geçirdikleri, öğrencilerin akıllı telefon kullanımında en fazla sosyal ağları kullandığı bulunmuştur. Öğrencilerin akıllı telefon kullanırken en çok kullandığı uygulamalar incelenmiş, bu uygulamaların sırasıyla Whatsapp, İnstagram ve Youtube olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Ataş (2018) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıklarını ve sosyal görünüş kaygılarını farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmacı "Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği" ve "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Form" kullanmıştır. Çalışmaya 180 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı ile öğrenime devam edilen okul arasında anlamlı bir farklılık bulunmuş, akıllı telefon bağımlılığı ile cinsiyet, yaş, anne-baba sağ/ölü olma durumları, anne-baba birlikte/ayrı olma durumları, kardeş sayısı, ailenin tahmini gelir durumu arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Kızıltoprak (2018) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akıllı bağımlılığı ile iletişimci biçimlerinin alt boyutları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği" ve "İletişimci Biçimleri Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 761 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıklarının orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Meral (2017) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıkları ile yalnızlık ve yaşam doyumunu farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği", "UCLA Yalnızlık Ölçeği" ve "Yaşam Doyumu Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 630 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıklarının akademik başarısına, akıllı telefon kullanım amacına ve akıllı telefon kullanım süresine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği, cinsiyete, sınıf düzeyine ve lise türüne göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

2.4.1.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar: Behera ve Seth (2023) çalışmasında üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığının cinsiyet ve akademik durumları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmaya 60 kız, 50 erkek olmak üzere 110

üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin %40'nın akıllı telefon bağımlısı olduğu, %11'nin yüksek düzeyde akıllı telefon bağımlısı olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmada öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığının cinsiyete göre farklılık göstermediği bulunmuştur. Çalışmada öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığının akademik durumlarına göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Rudkovska, Sui ve Irwin (2022) Kanadalı üniversiteli öğrenciler üzerine yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığını ve ciddiyetini incelemiştir. Çalışmaya 925 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı orta düzeyde bulunmuştur. Çalışmada öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıkları sınıf düzeyine, kullanılan telefon türüne ve eğitim alınan fakülteye göre anlamlılık farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Buctot, Kim ve Kim (2020) yapmış oldukları çalışmada lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıkları farklı değişkenlerle ve akıllı telefon bağımlılığı ile ilişkisini incelemiştir. Çalışmaya 580 erkek ve 867 kız olmak üzere 1447 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin %62'sinin akıllı telefon bağımlısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıklarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Çalışmada öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı ile nomofobi arasında pozitif yönde ve orta düzeyde ilişki tespit edilmiştir.

Aznar-Díaz, Trujillo-Torres, Alonso-García ve Rodríguez-Jiménez (2019) İspanya'da yapmış oldukları çalışmada üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığını etkileyen sosyodemografik faktörleri incelemiştir. Çalışmaya 385 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği, yaşa, sınıf düzeyi ve akıllı telefon kullanım süresine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur.

Haug ve diğerleri (2015) İsviçre'deki gençlerde akıllı telefon kullanımının ve akıllı telefon bağımlılığınının farklı değişkenlerle ilişkisini incelemiştir. Çalışmaya meslek okullarından 1519 öğrenci katılmıştır. Araştırmada öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığının cinsiyete ve akıllı telefon kulanım süresine göre farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Araştırmada mesajlaşma uygulamalarını ve sosyal medya sitelerini kullanan öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığının daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

2.4.2. Akademik Erteleme Davranışı İle İlgili Araştırmalar:

2.4.2.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar: İkiz (2021) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarını, bilgelik erdemine ilişkin karakter güçlerini ve öz-kabullerini farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada

“Akademik Erteleme Ölçeği”, “VIA Genlik Taraması” ve “Öz-kabul Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışmaya 905 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının cinsiyete, lise türüne ve genel not ortalamasına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuş, yaşa, anne ve baba eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Demir (2020) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akademik erteleme ile okula ilişkin tutumlarını farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada “Akademik Erteleme Ölçeği”, “Okula İlişkin Tutum Değerlendirme Ölçeği” ve “Düşünme İhtiyacı Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışmaya 498 lise öğrencisi katılmıştır. Lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarının yaşa, sosyo-ekonomik düzeye ve algıladıkları başarı düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuş, akademik erteleme davranışlarının cinsiyete, okul türüne ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Cerit (2019) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin stresle başa çıkma tarzlarını, akademik erteleme davranışlarını ve genel erteleme davranışlarını farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada “Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği”, “Akademik Erteleme Ölçeği” ve “Genel Erteleme Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışmaya 439 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik erteleme davranışlarında cinsiyete, sınıf düzeyine, okul türüne, algılanan akademik başarı düzeyine, algıladıkları anne tutumuna ve algıladıkları baba tutumuna göre anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır.

Kara (2019) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin serbest zaman egzersize katılım düzeyleri ve akademik erteleme davranışlarını farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada “Akademik Erteleme Ölçeği” ve “Serbest Zaman Egzersiz Anketi” kullanılmıştır. Çalışmaya 574 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının cinsiyete ve okul türüne göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği bulunmuş, sınıf düzeyine, aile gelir durumuna, lisanslı spor yapmasına ve anne-baba eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Can (2018) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarını, internet bağımlılıklarını ve temel psikolojik ihtiyaçlarını farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada “Akademik Erteleme Ölçeği”, “İnternet Bağımlılık Ölçeği” ve “Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği-Lise Formu” kullanılmıştır. Çalışmaya 914 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının sınıf düzeyine, not ortalamasına ve bir günde internete geçirilen süreye göre anlamlı bir farklılık

gösterdiği, cinsiyete, okul türüne, ailelerin aylık gelirlerine ve anne-babaların eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Elhatip (2018) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışları ile bilgisayar bağımlılık düzeylerini farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Akademik Erteleme Ölçeği" ve Ergenler İçin Bilgisayar Bağımlılığı Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 387 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının cinsiyete, sınıf düzeyine, günlük ortalama bilgisayar kullanım süresine ve akademik başarı düzeyine göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği bulunmuştur.

Çetin (2016) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarının farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Akademik Erteleme Ölçeği", "Sürekli Kaygı Ölçeği", "Akılcı Olmayan İnanç-Ergen Formu" ve "Ergen Öz Düzenleme Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 1607 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının cinsiyete ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Erdoğan Yüce (2016) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarını farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Akademik Erteleme Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 390 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının cinsiyete anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır.

Gürültü (2016) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıklarını ve akademik erteleme davranışlarını farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği" ve "Akademik Erteleme Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 473 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik erteleme davranışları orta düzeyin üzerinde olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin akademik erteleme davranışları cinsiyete, sınıf düzeyine, okul türüne, anne-baba öğrenim durumuna, sosyal medyayı ne zamandır kullandığına ve sosyal medya günlük kullanım süresine anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Oran (2016) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarını farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Akademik Erteleme Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 527 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışları ortalamanın üzerinde çıkmıştır. Öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının hedef belirlemeye düzeyine, baba eğitim durumuna ve

akademik başarı düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuş, cinsiyete, sınıf düzeyine, yaşa, anne eğitim durumuna ve doğum sırasına göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Uzun (2016) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin Facebook bağlanma stratejileri ile akademik erteleme davranışları farklı değişkenlerle incelenmiştir. Araştırmada "Facebook Bağlanma Stratejileri Ölçeği" ve "Akademik Erteleme Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 450 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik ertele davranışlarının Facebook hesabı kullanma sıklığına, Facebook kullanma amacına, cinsiyete, sınıf düzeyine, akademik başarısını düşük algılamasına, anne öğrenim durumuna, baba öğrenim durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. Öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının lise türüne, ebeveyn medeni durumuna ve algılanan ekonomik durumuna göre anlamı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Yılmaz (2016) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışları, problem çözme becerileri ve umutsuzluk düzeylerinin ilişkisi incelenmiştir. Araştırmada "Akademik Erteleme Ölçeği", "Problem Çözme Envanteri" ve "Beck Umutsuzluk Envanteri" kullanılmıştır. Çalışmaya 416 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik ertelemelerinin cinsiyete, sınıf düzeyine, okul türüne, algılanan başarı düzeyine göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Yatgın (2014) yapmış olduğu yüksek lisans çalışmasında lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarını anne ve baba tutumları açısında incelemiştir. Araştırmada "Anne-Baba Tutum Ölçeği" ve "Akademik Erteleme Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 663 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin akademik erteleme davranışları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermiştir.

Arslan (2013) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin karar verme stillerinin akademik erteleme davranışlarını yordama durumunu incelemiştir. Araştırmada "Akademik Erteleme Ölçeği" ve "Karar Verme Stilleri Envanteri" kullanılmıştır. Çalışmaya 408 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği, sınıf düzeyine, öğrenim görülen alana, anne ve baba eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Tanrıkulu (2013) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akademik davranışlarını farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmacı "Coopersmith Benlik Saygısı Envanteri" ve "Akademik Erteleme Ölçeği" kullanmıştır. Çalışmaya 420 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik ertelemelerinin cinsiyete, anne

öğrenim durumuna, ergenlerin kendilerini başarılı buldukları derslere, bir günde ders çalışmaya ayrılan zaman dilimine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur.

2.4.2.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar: Li (2023) yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin akademik erteleme ile sosyal destek arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmaya 483 ortaokul öğrencisi katılmıştır. Öğrencilere akademik erteleme ölçeği ve sosyal destek ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının cinsiyete, sınıfta görevli olma durumlarına ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Çalışmada öğrencilerin akademik erteleme davranışları ile sosyal desteğin negatif yönde anlamlı bir ilişkisi olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada sosyal desteğin akademik erteleme davranışlarını olumsuz yönde yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Moya-Salazar ve diğerleri (2023) yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin akademik erteleme ile akademik performansları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada akademik öz düzenleme ve erteleme etkinlikleri soruları içeren "Akademik Erteleme Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 112 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının cinsiyete ve yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Nadarajan, Hengudomsub ve Wacharasin (2023) yapmış oldukları çalışmada üniversite öğrencilerinde akademik erteleme ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmaya 470 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik erteleme ve internet bağımlılığı orta düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Çalışmada üniversite öğrencilerinde akademik erteleme ile internet bağımlılığı arasında pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Cevállos-Bósquez, Larzabal-Fernandez, Mayorga-Lascano, ve Moreta-Herrera (2021) yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin akademik erteleme davranışları ile sosyodemografik ve eğitimsel faktörleri incelemiştir. Araştırmada "Akademik Erteleme Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 210 temel ve lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının cinsiyete, yaşa, sınıf düzeyine, ekonomik duruma ve yaşanan bölgeye göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Khan, Arif, Noor ve Muneer (2014) yapmış oldukları çalışmada üniversite öğrencilerinde akademik erteleme davranışını incelemiştir. Araştırmada "Tuckman Erteleme Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 200 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının yaşa ve cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Araştırmada erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla akademik erteleme davranışlarına sahip olduğu bulunmuştur. Öğrencilerde 20 yaş altındakilerin

20 yaş üzeri öğrencilere göre daha fazla akademik erteleme davranışlarına sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

2.4.3. Akademik Öz Yeterlilik İle İlgili Araştırmalar:

2.4.3.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar: Pehlevan (2023) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akademik öz yeterliliklerini ve okul tükenmişlik düzeylerini farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Akademik Öz-Yeterlik Ölçeği" ve "Okul Tükenmişlik Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 213 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin akademik öz yeterliliklerinin cinsiyete, yaşa, kurum türüne ve kurum bakımında kalma sürelerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği, eğitim gördükleri kademelere göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur.

Bilginer (2022) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akademik öz yeterlilikleri ve spora yönelik tutumları farklı değişkenlerle incelenmiştir. Araştırmada "Akademik Özyeterlik Ölçeği" ve Spora Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 221 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinin orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinin yaşa, cinsiyete, anne eğitim durumuna ve kardeş sayısına göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Oktaş (2019) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını ile akademik öz yeterliliklerini farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği" ve "Akademik Öz-Yeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 443 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinin cinsiyete, okul türüne, sınıf düzeyine, lisanslı spor yapma durumuna ve okul sporlarına katılma durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Taşçı (2019) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akademik öz yeterliliklerini ile lise yaşam kalitesini farklı değişkenlerle incelmiştir. Araştırmada "Akademik Öz Yeterlilik Ölçeği", "Okul Metaforları Ölçeği" ve "Liselerde Yaşam Kalitesi Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 222 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin akademik öz yeterliliklerinin cinsiyete, yaşa, sınıf düzeyine, spor yapma durumlarına, okul türüne ve spor yapma süresine göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur.

Duran (2018) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akademik öz yeterlilik algılarını ve problem çözmeye yönelik inançlarını farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Problem Çözmeye Yönelik İnanç Ölçeği" ve "Akademik Özyeterlik

Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 418 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik öz yeterlilik inançlarının lise türüne ve sınıf düzeyine anlamlı bir farklılık gösterdiği, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Aksu (2015) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin suça eğilimlerini, sosyal ilişkilerini ve akademik öz yeterliliklerini farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Suça Eğilim Ölçeği", "Akademik Öz Yeterlik Ölçeği" ve Sosyal İlişki Unsurları Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 1118 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin akademik öz yeterliliklerinin cinsiyete, okul türüne, sınıf düşeyine ve genel not ortalamalarına göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği bulunmuştur.

2.4.3.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar: Kristensen (2023) Norveç'te yapmış olduğu doktora tezinde ergenlikte akademik öz yeterlilik ile akademik stres yaşayan bireyleri farklı değişkenlerle incelemiştir. Çalışmaya 1508 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin akademik öz yeterliliklerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Araştırmada erkek öğrencilerin akademik yeterlilikleri kız öğrencilere göre daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bhati, Baral ve Meher (2022) çalışmasında üniversite öğrencilerinin akademik öz yeterliliklerini ve akademik performanslarını cinsiyete ve öğrenim dallarına göre ilişkisini incelemiştir. Çalışmaya 120 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri ve akademik performansları cinsiyete ve öğrenim dallarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Basith, Syahputra ve Ichwanto (2020) yapmış oldukları çalışmada akademik öz yeterliliğin cinsiyete, sınıf düzeyine ve bölüme göre ilişkisini incelemiştir. Araştırmada akademik öz yeterliliğin akademik başarının yordayıcısı olup olmadığı incelenmiştir. Çalışmaya 112 erkek ve 111 kız olmak üzere toplam 223 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinin cinsiyete ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Öğrencilerin okuduğu bölüme göre akademik öz yeterliliklerinin anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Shkullaku (2013) çalışmasında Arnavut öğrenciler arasında cinsiyete göre öz yeterlilik ile akademik performans arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmaya 102 kız ve 78 erkek olmak üzere toplam 180 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin akademik öz yeterliliklerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Araştırmada erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha yüksek düzeyde akademik öz yeterliliklere sahip oldukları tespit edilmiştir.

Hampton ve Mason (2003) yapmış oldukları çalışmada lise öğrencilerinin akademik öz yeterlilikleri üzerinde cinsiyetin, öğrenme güçlüğü durumunun ve yeterlilik kaynaklarının etkisini incelemiştir. Çalışmaya 278 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin akademik öz yeterlilikleri üzerinde cinsiyetin dolaylı etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir.

2.4.4. Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Akademik Erteleme Davranışı Arasındaki İlişki İle İlgili Araştırmalar:

2.4.4.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar: Baykal, Güneş ve Akşehirli Seyfeli (2021) çalışmalarında Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıklarını, akademik erteleme düzeylerini, akademik erteleme ve akademik başarı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada "Akıllı Telefon Bağımlılığı (Nomofobi) Ölçeği" ve "Akademik Erteleme Ölçeği" kullanmıştır. Çalışmaya 511 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuş, kadınların erkeklere göre daha yüksek düzeyde akıllı telefon bağımlılığın sahip olduğu tespit edilmiştir. Üniversite öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığının akademik erteleme davranışlarında pozitif yönde, akademik erteleme davranışlarının genel akademik not ortalamalarında negatif yönde etkisi olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerde akıllı telefon bağımlılığının genel akademik not ortalamalarında negatif yönde etkisi olduğu saptanmıştır. Araştırmada akademik erteleme davranışlarının genel akademik not ortalamalarını düşürdüğü ortaya çıkmıştır. Üniversite öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığının doğrudan akademik erteme davranışlarını arttırdığı, dolaylı olarak genel akademik ortalamaları düşürdüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Çam (2021) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme düzeyleri arasındaki ilişkiyi farklı değişkenlerle incelemiştir. Araştırmada "Akademik Erteleme Davranış Ölçeği" ve "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıklarının cinsiyete, yaşa ve akıllı telefon kullanım süresine göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıklarının şehir değişkenine göre sanal odaklı ilişkiler ile günlük yaşamı engelleme ve tolerans alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık saptanmış, tercih edilen bölüme, gelir düzeyine ve akıllı telefon kullanım süresine göre tüm alt boyutları ile anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarının cinsiyete ve şehirlere göre anlamlı bir şekilde farklılık göstermediği saptanmıştır. Öğrencilerin akademik erteleme davranışları akademik mükemmeliyetçilik ve öğretmenlere ilişkin olumsuz algı alt boyutları telefon kullanım yılına

göre anlamlı bir farklılık gösterirken, akademik görevin algılanan niteliği ve sorumsuzluk alt boyutları telefon kullanım yılına göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Eravcı Özcan (2020) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında ortaokul öğrencilerinin algılanan anne-baba ve öğretmen akademik katılımı ile akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada "Akıllı Telefon Bağımlılığı-Kısa Versiyon", "Algılnan Anne-Baba ve Öğretmen Akademik Katılım Ölçeği" ve "Akademik Erteleme Ölçeği" adlı ölçekler kullanılmıştır. Çalışmaya 590 ortaokul öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda ortaokul öğrencilerinin anne-baba ve öğretmen akademik katılımı ile akademik erteleme davranışları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Akıllı telefon bağımlılığının bu ilişkide kısmi aracılık rolü üstlendiği tespit edilmiştir.

Boyalı (2020) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında üniversite öğrencilerinin öz-kontrol ile akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkiyi incelenmiştir. Araştırmada "Öz-Kontrol ve Öz-Yönetim Ölçeği", "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği" ve "Akademik Erteleme Ölçeği" adlı ölçekler kullanılmıştır. Çalışmaya 418 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucuna göre, öz-kontrol ile akademik erteleme arasındaki ilişkide akıllı telefon bağımlılığının kısmi aracı rolü olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada üniversite öğrencilerinin öz-kontrol becerilerinin yüksek düzeyde olması akıllı telefon bağımlılığı ve akademik erteleme davranışlarının düşük düzeyde olmasına etki gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Güngör ve Koçak (2020) çalışmalarında üniversite öğrencilerinin akademik telefon bağımlılıkları ile akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Form" ve "Akademik Erteleme Ölçeği" adlı ölçekler kullanılmıştır. Çalışmaya 412 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Öğrencilerde akıllı telefon bağımlılığının akademik erteleme davranışlarını etkilediği tespit edilmiştir. Araştırmada üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıkları arttıkça akademik erteleme davranışlarının arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

2.4.4.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar: Agostini ve Petrucco (2023) çalışmasında sorunlu akıllı telefon kullanımının üniversite öğrencilerinin akademik performansı üzerindeki etkisini incelemiştir. Araştırmaya 46 lisans öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerde akıllı telefon bağımlılığının derslerini erteleme eğilimi ve ders çalışırken motive olma zorluğu ile anlamlı bir ilişkisi olduğunu bulmuştur. Çalışmada öğrencilerin akıllı telefonu kullanım süresi ve akıllı telefonu kontrol etme sıklığının akademik

performansı olumsuz etkilediği, sosyal medya mesajlarını görüntülemesinin ve cevaplamasının akademik performansları üzerinde negatif yönde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Albursan ve diğerleri (2022) yapmış oldukları çalışmada üniversite öğrencilerinin telefon bağımlılığı, akademik ertelemeleri ve yaşam kalitesindeki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada akılı telefon bağımlılığının ve akademik ertelemenin düzeyi, cinsiyete ve eğitim düzeyine göre farklılıkları incelenmiştir. Çalışmaya 556 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığının yüksek yaygınlık oranında, akademik ertelemelerinin orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları arasında pozitif bir anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Simbolon ve Daulay (2022) yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıklarının akademik erteleme davranışlarına etkisini incelemişlerdir. Araştırma sonucunda öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığının akademik ertelemesi üzerine olumsuz bir etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada bu olumsuz etkinin değerleri analiz edilmiş, akademik ertelemenin %5,6'sının akıllı telefon bağımlılığından etkilendiği tespit edilmiştir.

Liu ve diğerleri (2022) yapmış oldukları çalışmada üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmaya 1129 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları arasında pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Saad (2020) çalışmasında ortaokul öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı, öz düzenlemeli öğrenme ve akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları arasında pozitif bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada öğrencilerin akıllı telefon kullanımını kontrol edemediklerinde akademik erteleme davranışlarının arttığı tespit edilmiştir.

2.4.5. Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Akademik Öz Yeterlilik Arasındaki İlişki İle İlgili Araştırmalar:

2.4.5.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar: Bayram, Ayhan ve Yalçın (2023) üniversite öğrencileri üzerine yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmaya 144 kadın ve 374 erkek olmak üzere toplam 518 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıklarının ve akademik öz yeterliliklerinin telefonda geçirdikleri süre, günlük boş zamanları ve akademik not ortalamalarına göre anlamlı bir

farklılık olduğu bulunmuştur. Çalışmada akıllı telefon bağımlılığı ile akademik öz yeterlilik arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Özaltın ve diğerleri (2022) çalışmalarında ortaokul öğrencilerinin akademik öz yeterliliklerinin, anne baba tutumlarının ve sosyal dışlanmalarının akıllı telefon bağımlılıkları üzerindeki etkisini incelemiştir. Araştırmada "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği Kısa Versiyonu", "Algılanan Anne Baba Tutumu Ölçeği", "Sosyal Dışlanma Yaşantısı Ölçeği" ve "Çocuklar İçin Öz Yeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 202 ortaokul öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerde akıllı telefon bağımlılıkları hobisi olmayan, 4 saat ve daha uzun süre akıllı telefon kullanan, ebeveyn tarafından denetlenmeyen ve akıllı telefonu en fazla sosyal medya amacıyla kullananlarda daha yüksek düzeyde bulunmuştur. Araştırmada ortaokul öğrencilerinin akademik öz yeterliliğinin akıllı telefon bağımlılığını negatif yönde anlamlı bir şekilde yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

2.4.5.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar: Alfaini ve Daulay (2022) çalışmalarında öğrencilerde öz yeterliliğin ve iyi olmanın akıllı telefon bağımlılığı üzerine etkisini incelemiştir. Çalışmaya 152 kız ve 50 erkek olmak üzere toplam 202 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerde öz yeterliliğin akıllı telefon bağımlılığı üzerinde kısmi bir etkisi olduğu, iyi olmanın akıllı telefon bağımlılığı üzerinde etkisi olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmada öğrencilerin öz yeterliliğinin ve iyi olmasının akıllı telefon bağımlılığına %9,3 etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Cheng, Yang ve Lee (2021) yapmış oldukları çalışmada Tayvan'daki lise öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı, ebeveyn çocuk ilişkisi, yalnızlık ve öz yeterlilik arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmaya 1205 kız ve 966 erkek olmak üzere toplam 2172 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda ebeveyn çocuk ilişkisi ile akıllı telefon bağımlılığı ve yalnızlıkla arasında negatif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada öğrencilerin ebeveynleri ile iyi bir iletişim kurduklarında yalnızlık ve akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin daha az oldukları bulunmuştur. Çalışmada akıllı telefon bağımlılığının üzerindeki yalnızlığın etkisinde öz yeterliliğin aracı bir rolü olduğu tespit edilmiştir. Öz yeterliliği yüksek öğrencilerde yalnızlığın akıllı telefon bağımlılığı üzerindeki etkisinin azaldığı saptanmıştır. Araştırmada öğrencilerde akıllı telefon bağımlılığı ile öz yeterliliğin negatif bir ilişkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Agesti, Fitryasari, Armini ve Yusuf (2019) yapmış oldukları çalışmada lise öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ve öz yeterlilik ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmaya 219 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerde akıllı telefon bağımlılığı ile öz yeterlilik arasında negatif yönde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmada öğrencilerde akıllı telefon bağımlılığı ile akademik başarı arasında negatif yönde bir ilişki olduğu, öz yeterlilik ile akademik başarı arasında bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

2.4.6. Akademik Öz Yeterlilik ve Akademik Erteleme Davranışı Arasındaki İlişki İle İlgili Araştırmalar:

2.4.6.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar: Özkale (2022) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında üniversite öğrencilerinin akademik öz yeterlilikleri ile akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkide öz düzenleme becerilerinin aracı rolünü incelemiştir. Araştırmada "Akademik Özyeterlik Ölçeği", "Öz Düzenleme Ölçeği" ve "Akademik Erteleme Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 550 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucuna göre üniversite öğrencilerinin akademik öz yeterlilikleri ve akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkide öz düzenlemenin tam aracılık işlevi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinin akademik erteleme davranışları üzerinde öz düzenleme aracılığının dolaylı etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Ay, Arslan, Adıgüzel ve Çoban (2019) çalışmalarında lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarını ve akademik öz yeterliliklerini cinsiyete, öğrenim görülen okullara ve sınıf düzeyine göre incelemiştir. Araştırmada "Akademik Erteleme Ölçeği" ve "Akademik Öz Yeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 326 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin akademik öz yeterliliklerinin cinsiyete, öğrenim görülen okullara ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Kız öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının erkek öğrencilere göre daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışları ile akademik öz yeterlilikleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır. Öğrencilerin akademik erteleme davranışları ile akademik öz yeterliliklerinin akademik planlama algıları alt boyutu arasında negatif yönde yüksek düzeyde, akademik çaba alt boyutu arasında pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Seyfi (2019 yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışları ile akademik öz yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada "Akademik Erteleme Davranışı Ölçeği" ve "Akademik Öz Yeterlik Ölçeği" kullanmıştır. Çalışmaya 557 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışları ile akademik öz yeterlilikleri arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinin teknik beceriler alt boyutu dışında diğer tüm boyutlarının akademik erteleme davranışlarını yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sula Ataş (2018) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışları, akademik öz yeterlilikleri ve mükemmeliyetçilikleri arasında ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada "Akademik Erteleme Ölçeği", "Çocuk ve Ergen Mükemmeliyetçilik Ölçeği" ve "Çocuklar İçin Öz Yeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 602 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik erteleme davranışları ile akademik öz yeterlilikleri arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin akademik erteleme davranışları ile kendine yönelik mükemmeliyetçiliği arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin mükemmeliyetçilik düzeylerinin ve akademik öz yeterliliklerinin akademik erteleme davranışlarının anlamlı bir yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ekinci (2011) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında lise öğrencilerinin akademik öz yeterlilikleri ve akademik erteleme davranışların öğrenilmiş çaresizlik düzeylerini yordama gücünü incelemiştir. Araştırmada "Akademik Erteleme Ölçeği", "Akademik Özyeterlik Ölçeği" ve "Öğrenilmiş Çaresizliğe Özgü Açıklama Biçimi Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 714 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinin ve akademik erteleme davranışlarının öğrenilmiş çaresizliklerini anlamlı bir şekilde yordadığı bulunmuştur. Araştırmada öğrencilerin akademik öz yeterliliğinin öğrenilmiş çaresizliği negatif yönde yordadığı tespit edilmiştir.

Akbay (2009) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında üniversite öğrencilerinde akademik yüklenme stilleri, akademik güdülenme ve akademik öz yeterliliklerinin cinsiyete göre akademik erteleme davranışlarını yordama gücü incelenmiştir. Araştırmada "Erteleme Davranışı Değerlendirme Ölçeği Öğrenci Formu", "Akademik Güdülenme Ölçeği", "Akademik Özyeterlik Ölçeği" ve "Akademik Yükleme Stilleri Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 763 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda erkek örneklem grubunda yer alan üniversite öğrencilerinde akademik güdülenmelerin, akademik öz yeterliliklerin ve akademik yükleme stillerinin akademik erteleme davranışlarını anlamlı düzeyde yordadığı tespit edilmiştir. Araştırmada kız örneklem grubunda yer alan üniversite öğrencilerinde akademik güdülenmelerin ve akademik yükleme stillerinin akademik erteleme davranışlarını anlamlı düzeyde yordadığı bulunmuş, akademik öz yeterliliklerinin akademik erteleme davranışlarını anlamlı bir şekilde yordamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

2.4.6.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar: Huang ve diğerleri (2023) yapmış oldukları çalışmada üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışları ile mükemmeliyetçilik arasındaki ilişkide öz yeterliliğin aracı rolünü incelemişlerdir. Araştırmada "Çok Boyutlu Mükemmliyetçilik Ölçeği", "Aitken Erteleme Ölçeği" ve "Genel Öz Yeterlilik

Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 587 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öz yeterliliğin akademik erteleme davranışları üzerinde negatif yordayıcı etkisi olduğu tespit edilmiştir.

Rustamov, Allahverdiyeva, Abbasov, Mammadzada ve Rustamova (2023) yapmış oldukları çalışmada Azerbaycanlı öğrencilerin akademik öz yeterlilik, akademik erteleme ve iyi oluş arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırmada "Tuckman Akademik Erteleme Ölçeği", "Akademik Öz Yeterlik Ölçeği" ve "Ergen Öznel İyi Oluş Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 1657 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri ile iyi oluşları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Araştırmada öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri ile akademik ertelemeleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Li ve diğerleri (2020) çalışmalarında üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıkları ile akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkide akademik öz yeterliliğin aracılık etkisini incelemiştir. Araştırmada "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Versiyon", "Üniversite Akademik Öz-Yeterlik Ölçeği" ve "Tuckm Akademik Erteleme Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 483 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıkları ile akademik erteleme davranışları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıkları ile akademik öz-yeterlilikleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri ile akademik erteleme davranışları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıklarının akademik erteleme davranışlarını doğrudan yordadığı, akademik öz yeterliliklerini dolaylı olarak yordadığı tespit edilmiştir. Araştırmada akademik öz yeterliliğin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları arasında tampon bir rolü olduğu, kısmi arabulucu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Swaraswati, Winarno ve Goeritno (2017) yapmış oldukları çalışmada üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışları, akademik öz yeterlilikleri ve beş büyük kişilik özelliği arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmaya 207 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda akademik öz yeterliliğin ve beş büyük kişilik özelliğinin akademik erteleme davranışlarını anlamlı bir düzeyde yordadığı tespit edilmiştir. Araştırmada öğrencilerin akademik erteleme davranışları ile akademik öz yeterlilikleri arasındaki negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Jackson (2012) yapmış olduğu çalışmada üniversite öğrencilerinin akademik öz yeterlilikleri, akademik erteleme davranışları ve akademik becerileri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada "Erteleme Değerlendirme Ölçeği" ve "Akademik Öz-Yeterlik

Ölçeği" adlı ölçekler kullanılmıştır. Çalışmaya 123 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri ile akademik erteleme davranışları arasında negatif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

3. BÖLÜM
YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklemi, veri toplama araçları, verilerin toplanma süreci ve toplanan verilerin çözümü hakkındaki bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Lise öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışı ve akademik öz yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelendiği bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel model, bir veri tabanındaki verileri düzenlemek için kullanılan soyut bir modeldir. Tarama modeli, öğrenmenin gerçekleşmesinde ve bireyde istendik davranışların geliştirilmesinde kullanılan, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimleyen süreçler bütünüdür (Korkmaz, Şahin ve Yeşil, 2011). Genel tarama modelinde, çok sayıda elementten oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak için tüm evren veya evrenden alınacak bir grup ya da örnek taranır. İlişkisel tarama modeli, iki veya daha fazla değişken arasındaki ortak değişkenlerin varlığını belirlemeyi amaçlayan bir tarama yaklaşımıdır. İlişkisel tarama modelinde değişkenlerin birlikte değişip değişmediği; bir değişiklik varsa nasıl olduğu belirlenmeye çalışılır (Bahtiyar ve Can, 2016; Karasar, 2011).

3.2. Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evreni, 2022-2023 eğitim öğretim yılında İzmir'de bulunan liselerde öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise, İzmir ilinin Bornova ilçesinde öğrenim gören lise öğrencilerinden meydana gelmektedir. Araştırma, 2022-2023 eğitim öğretim yılında İzmir ilinin Bornova ilçesinde 4 farklı anadolu lisesinde öğrenim gören 9, 10, 11, 12. sınıf olmak üzere toplam 607 anadolu lisesi öğrencilerinden elde edilen verilerle yapılmıştır. Örneklem seçilirken seçkisiz olmayan örneklem yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme yöntemi, zamandan, maliyetten ve işgücünden oluşacak kaybı önlemeyi amaçlayan, kolay ulaşılabilen ve örneklemden maksimum tasarruf sağlayan biçimde veri toplamayı ifade eden bir örnekleme yöntemidir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2020). Araştırmanın örneklemi içerisindeki öğrenciler seçilirken araştırmacının o bölgede görev yapması ve bölgede benzer bir çalışmanın olmaması etkili olmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik bilgileri Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1
Öğrencilerin demografik bilgilerine göre dağılımları

Değişken		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kız	376	61,9
	Erkek	231	38,1
	Toplam	607	100
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf	151	24,9
	10. Sınıf	155	25,5
	11. Sınıf	152	25,0
	12. Sınıf	149	24,5
	Toplam	607	100
Günlük Akıllı Telefon Kullanım Süresi	1 Saatten Az	8	1,3
	1-3 Saat Arası	192	31,6
	3-5 Saat Arası	265	43,7
	5 Saatten Fazla	142	23,4
	Toplam	607	100

Tablo 1'de görüldüğü gibi araştırmaya 376 kız (%61,9) ve 231 erkek (%38,1) öğrenci olmak üzere 607 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 151'i (%24,9) 9. sınıf, 155'i (%25,5) 10. sınıf, 152'si (%25,0) 11. sınıf ve 149'u (%24,5) 12. sınıf düzeyindedir. Öğrencilerin 8'i (%1.3) günde 1 saatten az, 192'si (%31.6) 1-3 saat arası, 265'i (%43.7) 3-5 saat arası ve 142'si (%23.4) 5 saatten fazla akıllı telefon kullanmaktadır. Buna göre öğrencilerin çoğunluğu akıllı telefonlarını günde en çok 3 ile 5 saat süreyle kullanmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmanın veri toplama aracı 4 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmacı tarafından hazırlanmış olan demografik soruların yer aldığı "Kişisel Bilgi Formu", ikinci bölümde "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Form", üçüncü bölümde "Akademik Erteleme Ölçeği" ve dördüncü bölümde "Akademik Öz Yeterlik Ölçeği" bulunmaktadır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacı tarafından lisede öğrenim gören öğrencilerin demografik bilgilerini elde etmek için 3 soru içeren bir form oluşturulmuştur. Kişisel Bilgi Formu (Ek 1) adı verilen form içerisinde cinsiyet, sınıf ve akıllı telefon kullanım süresini içeren sorular yer almaktadır.

3.3.2. Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Form (ATBÖ-KF): "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Form (ATBÖ-KF)" (Ek 2), Kwon ve diğerleri tarafından 2013 yılında

ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı riskini ölçmek için geliştirilmiştir. Türkçe'ye uyarlaması Noyan, Enez Darçın, Nurmedov, Yılmaz ve Dilbaz tarafından üniversite öğrencileri örneklem seçilerek yapılmıştır. Kwon ve diğerleri (2013), ölçeğin ergenler üzerinde kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğunu belirtmiştir. Noyan ve diğerleri (2015) ölçeğin ergenler üzerinde uygulanabileceğini belirtmektedir. Ataş (2018), Belli (2018), Gürkan, Atabay ve Gezgin'in (2022) Türkiye'de yapmış olduğu çalışmalarda ölçek lise öğrencilerine uygulanmıştır.

Ölçek, akıllı telefon bağımlılığını ölçmek için 10 madde olarak tasarlanmıştır. Tek boyutlu yapıya sahiptir. Ölçekte olumsuz madde yer almamakta olup 10 madde olumludur. Ölçek, "Kesinlikle Katılmıyorum" (1), "Katılmıyorum" (2), "Kısmen Katılmıyorum" (3), "Kısmen Katılıyorum" (4), "Katılıyorum" (5), "Kesinlikle Katılıyorum" (6) olmak üzere 6'lı likert tipinde derecelendirilmiştir. Yapılan ölçümlerde elde edilen ortalama puan arttıkça akıllı telefon bağımlılığı riski de artmaktadır (Noyan ve diğerleri, 2015).

Kwon ve diğerleri (2013) ölçeğin özgün formunda Cronbach alfa katsayısını 0,911 olarak saptamış, Noyan ve diğerleri (2015) ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında Cronbach alfa katsayısını 0,867 olarak tespit etmiştir. Ölçeğin 2 hafta ara verilerek yeniden uygulanması sonucunda test tekrar test güvenilirlik katsayısı 0,926 olarak hesaplanmıştır. Güvenilirlik göstergelerinde kabul edilebilecek alfa katsayısının alt sınırı 0,70 olarak belirtilmiştir. Yapılan analizler Türkçe uyarlaması yapılan ölçeğin iç tutarlılığı yüksek bir test olduğunu ortaya koymaktadır (Noyan ve diğerleri, 2015). Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenirlik değeri Cronbach's $\alpha = 0,84$ olarak bulunmuştur.

3.3.3. Akademik Erteleme Ölçeği (AEÖ): "Akademik Erteleme Ölçeği (AEÖ)" (Ek 3), Çakıcı tarafından 2003 yılında öğrencilerin ders çalışmaları, proje hazırlamaları, sınava hazırlanmaları gibi sorumlu oldukları görevleri erteleme düzeylerini belirlemek için geliştirilmiştir. Çakıcı (2003) çalışmasını lise ve üniversite öğrencileri üzerinde yaparak ölçeği geliştirmiştir. Oran (2016), Çetin ve Ceyhan (2018), Demir ve Baloğlu (2020), Hoşoğlu Kama (2022) araştırmalarında akademik erteleme ölçeğini lise öğrencileri üzerinde uygulamıştır.

Ölçekte toplam 19 soru yer almaktadır. Bu sorulardan 12'si olumsuz, 7'si ise olumludur. Ölçekte kullanılan 2, 3, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 15, 16, 18 ve 19. maddeleri olumsuz olup 1, 4, 7, 9, 11, 13 ve 17. maddeleri ise olumludur. Ölçek, "Hiç Yansıtmıyor" (1), "Az Yansıtıyor" (2), "Biraz yansıtıyor" (3), "Çoğunlukla Yansıtıyor" (4), "Tamamen Yansıtıyor" (5) olmak üzere 5'li likert tipinde derecelendirilmiştir. Ölçekten alınan ortalama puan arttıkça öğrencinin akademik erteleme davranışının yüksek olduğunu belirtmektedir (Çakıcı, 2003).

Çakıcı (2003) tarafından ölçeğin Cronbach alpha güvenirlik katsayısı 0,92 olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin 1. Faktörü için Cronbach alfa katsayısı 0,89 olarak tespit edilmiş, 2. Faktörü için Cronbach alfa katsayısı 0,84 olarak hesaplanmıştır. Spearman Brown iki yarım test güvenirliği, 10 maddeden oluşan birinci yarım test için 0,87 olarak bulunmuş, 9 maddeden oluşan ikinci yarım test için 0,86 tespit edilmiş olup toplam 0,85 olarak hesaplanmıştır. 17 gün ara ile uygulanarak elde edilen test tekrar test korelasyon katsayısı 1. Faktör için 0,80 tespit edilmiş, 2. Faktör için 0,82 bulunmuş olup toplam 0,89 hesaplanmıştır (Çakıcı, 2003). Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenirlik değeri Cronbach's $\alpha = 0,85$ olarak bulunmuştur.

3.3.4. Akademik Öz Yeterlik Ölçeği (AÖYÖ): "Akademik Öz Yeterlik Ölçeği (AÖYÖ)" (Ek 4), Jerusalem ve Schwarzer tarafından 1981 yılında akademik öz yeterliliği belirleyebilmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin orijinali Almanca dilinde yazılmıştır. Türkçe uyarlaması Yılmaz, Gürçay ve Ekici tarafından 2007 yılında üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada yapılmıştır. Bu ölçek, bilimsel alanlardaki duruma ve ihtiyaca göre öz yeterlilik inancının belirlenebilmesi için lise ve üstü tüm gruplara uygulanabilir özelliktedir (Yılmaz ve diğerleri, 2007). Ekinci (2011), Yalım Yaman (2014), Aksu (2015), Oktaş (2019), Taşçı (2019), Yücesoy (2019) yapmış oldukları çalışmalarda bu ölçeği lise öğrencilerine uygulamışlardır.

Ölçek toplam 7 maddeden oluşmaktadır. Tek boyutlu yapıya sahiptir. Ölçek, "Bana Tamamen Uyuyor" (4), "Bana Uyuyor" (3), "Bana Çok Az Uyuyor" (2), "Bana Hiç Uymuyor" (1) olmak üzere 4'lü likert tipinde derecelendirilmiştir. Ölçeğin son maddesi ters yönlü yapıdadır. Son maddenin puanlaması ters yönlü yapılmaktadır. Akademik öz yeterlik ölçeğinden alınan ortalama puanının yüksek olması, öğrencilerin öğrenmelerine ilişkin öz yeterlilik inançlarının yüksek olduğu şeklinde ifade edilebilir (Yılmaz ve diğerleri, 2007).

Jerusalem ve Schwarzer (1981), ölçeğin orjinalinde Cronbach alfa güvenirlik katsayısını 0,87 olarak tespit etmiştir. Yılmaz ve diğerleri (2007) ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında Cronbach alfa güvenirlik katsayısını 0,79 olarak saptamıştır. Analiz sonuçları Akademik Öz Yeterlik Ölçeğinin, öğrencilerin akademik öğrenimlerine ilişkin öz yeterliliklerini belirlemek için geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir (Yılmaz ve diğerleri, 2007). Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenirlik değeri Cronbach's $\alpha = 0,76$ olarak bulunmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlenmesi

3.4.1. Verilerin Toplanması: Bu araştırmanın verileri, 2022-2023 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde, İzmir ilinin Bornova ilçesinde bulunan liselerde öğrenim gören 9., 10, 11., ve 12. sınıf öğrencilerinden toplanmıştır. Araştırmada kullanılacak veri toplama araçları

basılı formda kullanılmıştır. Araştırmaya katılımın gönüllülük esasına dayandığı ve verilerin gizlilik çerçevesinde kullanılacağının bilgilendirmesi ölçeğin giriş bölümünde yapılmıştır.

Asıl anket uygulama süreci başlamadan önce 40 öğrenciden oluşan bir sınıfta pilot uygulama yapılmıştır. Uygulamaya 12. sınıf öğrencileri katılmıştır. Ankete başlamadan önce hangi bilgilerin verilmesi gerektiği konusunda öğrencilerden bilgi alınmıştır. Anket soruları ile ilgili öğrencilerden dönüt alınmıştır. Öğrenciler ankette yer alan ölçeklerin birbirinden bağımsız olduğunun önceden bildirilmesini ve hangi amaçla kullanılacağının açıklanması gerektiğini iletmişlerdir. Pilot uygulamada yer alan öğrencilerin verileri analiz edildiğinde araştırma sonucuyla benzer sonuçlar elde edilmiştir. Pilot uygulama yapılan sınıfın verileri araştırmada kullanılmamıştır.

Anketlerin uygulanacağı okullar tespit edildikten sonra Bornova ilçesinde yer alan liseler ziyaret edilerek okul yöneticileri, öğretmenleri ve öğrencileri araştırma konusunda bilgilendirilmiştir. Okulda öğrenim gören öğrencilere veli onam formu dağıtılmış, velilerine formları ulaştırmaları istenmiştir. Ankete gönüllü olan öğrencilerin aileleri tarafından doldurulan veli onam formları toplanmış ve gönüllü olan öğrenciler tespit edilmiştir.

Anket uygulanacak okulların okul yöneticilerinden ve öğretmenlerinden anket uygulamak için randevu alınmıştır. Anket uygulanacak sınıflara sınıf öğretmenleri nezaretinde girilmiştir. Anketler sınıfta öğrencilere dağıtılmış, anketler uygulanmadan önce öğrencilere araştırma ve anket hakkında ön bilgi verilmiştir. Anketler öğrenciler tarafından ortalama 15 dakikalık bir sürede doldurulmuştur. Anketler sınıf öğretmeninin gözetimi altında toplanmış ve araştırma verileri oluşturulmuştur.

3.4.2. Verilerin Çözümlenmesi: Araştırma sonucunda elde edilen veriler Microsoft Excel programına kodlanarak girilmiştir. Anketler Excel dosyasına işlenmeden önce anketlere numara verilmiştir. Anket numaralandırma işlemi verilerin karışmasını engellemiştir. Bir anketin Excel programına işlenmesi ortalama 1 dakika 35 saniye sürmüştür. Excel programına girilen veriler daha sonra SPSS 26.0 yazılımına aktarılmıştır. Analiz öncesi ölçeklerdeki olumsuz ifadelerin yer aldığı maddeler ters olarak kodlanmıştır. Ters kodlama işlemi, Akademik Erteleme Ölçeğinde yer alan olumsuz maddelerde 1,2,3,4,5 puanları sırasıyla 5,4,3,2,1 şeklinde kodlanarak, Akademik Öz Yeterlik Ölçeğinde yer alan olumsuz maddede 1,2,3,4 puanları sırasıyla 4,3,2,1 şeklinde kodlanarak ortalama puana dahil edilmiştir. Ters kodlama sonrasında toplam 607 anket ile analiz sürecine geçilmiştir.

Araştırmada öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları ve akademik öz yeterlilik düzeylerini tespit etmek amacıyla ölçeklerden elde edilen verilerin betimsel analizleri yapılmıştır. Betimsel analizler sonucunda ortalama ve standart sapma

hesaplanmıştır. Bu analiz sonuçları doğrultusunda lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı, akademik erteleme davranışları ve akademik öz yeterlilik düzeyleri ortaya konulmuştur.

ATBÖ-KF, altılı likert türünde olması nedeniyle akıllı telefon bağımlılık düzeyleri oluşturulurken 0,83 katsayısı [(n – 1) / n = (6 – 1) / 6 = 0,83] kullanılmıştır. Buna göre öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeyi değerleri 1,00 – 1,82 arasındaysa çok düşük, 1,83 – 2,65 arasındaysa düşük, 2,66 – 3,48 arasındaysa orta, 3,49 – 4,31 arasındaysa kısmen yüksek 4,32 – 5,14 arasındaysa yüksek, 5,15- 6,00 arasındaysa çok yüksek olarak değerlendirilmiştir.

AEÖ, beşli likert türünde olması nedeniyle öğrencilerin akademik erteleme davranış düzeyleri oluşturulurken 0,80 katsayısı [(n – 1) / n = (5 – 1) / 5 = 0,80] kullanılmıştır. Buna göre akademik erteleme davranış puan değerleri 1,00 – 1,79 arasındaysa erteleme davranış düzeyi çok düşük, 1,80 – 2,59 arasındaysa düşük, 2,60 – 3,39 arasındaysa orta, 3,40 – 4,19 arasındaysa yüksek ve 4,20 – 5,00 arasındaysa çok yüksek olarak değerlendirilmiştir.

AÖYÖ, dörtlü likert türünde olması nedeniyle öğrencilerin akademik öz yeterlilik düzeyleri oluşturulurken 0,75 katsayısı [(n – 1) / n = (4 – 1) / 4 = 0,75] kullanılmıştır. Buna göre puan değerleri 1,00 – 1,74 arasındaysa akademik öz yeterlilik düzeyi düşük, 1,75 – 2,49 arasındaysa orta, 2,50 – 3,24 arasındaysa yüksek, 3,25 – 4,00 arasındaysa çok yüksek olarak değerlendirilmiştir.

Araştırmada lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri, akademik erteleme davranışları, akademik öz yeterliliklerinin cinsiyete, sınıf düzeylerine ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla değişkenleri karşılaştırmadan önce ölçeklerden elde edilen verilerin normallik gösterip göstermediği incelenmiştir. Ölçeklerin normallik analizlerinde kullanılan Kolmogorov - Smirnov test sonuçları Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2
Kolmogorov - Smirmov normallik testi sonuçları

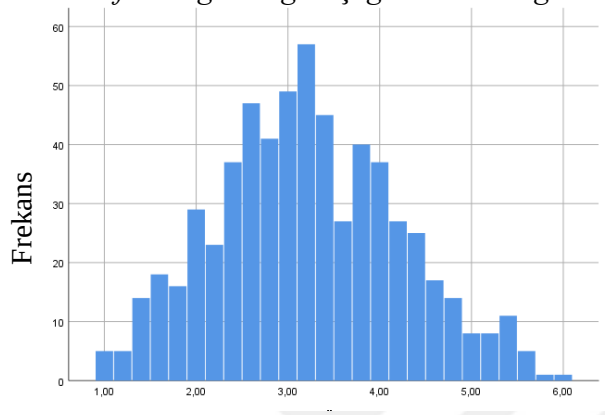
	İstatistik	**df**	**p**	**Çarpıklık**	**Basıklık**
Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği	0,047	607	0,003	0,190	-0,368
Akademik Erteleme Ölçeği	0,035	607	0,074	-0,036	-0,388
Akademik Öz Yeterlik Ölçeği	0,070	607	0,000	0,020	-0,333

Tablo 2'de görüldüğü gibi araştırmada kullanılan üç ölçeğin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir. AEÖ anlamlılık değeri $p > 0,05$ olması sebebiyle ölçekten elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği, ATBÖ-KF ve AÖYÖ anlamlılık değerleri $p < 0,05$ olması sebebiyle ölçekten elde edilen verilerin normal dağılım göstermediği şeklinde

yorumlanabilir. Çarpıklık ve basıklık değerleri incelediğinde verilerin normal dağılım göstermesi için Tabachnick ve Fidell'e (2015) göre -1,5 ile +1,5 değerleri arasında, George ve Mallery'e (2010) göre -2,0 ile +2.0 değerleri arasında olması gerekmektedir. Ölçeklerden elde edilen veriler bu değer aralığında yer alması sebebiyle çarpıklık ve basıklık katsayıları incelenerek verilerin normallik gösterdiği şeklinde yorumlanabilir. Şekil 1, Şekil 2 ve Şekil 3'te araştırmada kullanılan üç ölçeğe ait histogram grafikleri yer almaktadır.

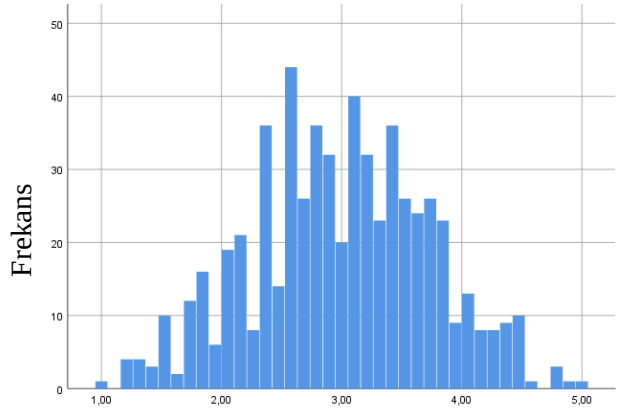
Şekil 1

Akıllı telefon bağımlılığı ölçeğine ait histogram grafiği

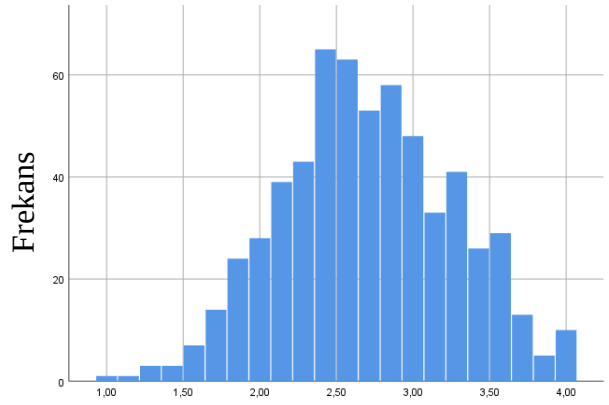
Şekil 2

Akademik erteleme ölçeğine ait histogram grafiği

Şekil 3

Akademik öz yeterlik ölçeğine ait histogram grafiği

Şekil 1, Şekil 2 ve Şekil 3 incelendiğinde ATBÖ-KF, AEÖ ve AÖYÖ ortalama puanlarının yer aldığı histogramların normal dağılıma yakın bir dağılım gösterdiği görülmektedir.

ATBÖ-KF, AEÖ ve AÖYÖ histogram grafikleri, çarpıklık ve basıklık değerleri normal dağılım göstermesine karşın Kolmogorov – Smirnov normallik testinin anlamlılık değerleri incelendiğinde AEÖ normal dağılım sergilediği, ATBÖ-KF ve AÖYÖ normal dağılım sergilemediği sonucuna ulaşılmıştır. Normalliğin sağlanamadığı durumlar için ölçeklere verilen cevapların uç değerleri (outliers) tespit edilerek uç değerlerin yer aldığı veriler temizlenerek normal dağılıma ilişkin analizler tekrar yapılmıştır. AEÖ anlamlılık değeri $p > 0,05$ olması sebebiyle ölçekten elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği, ATBÖ-KF ve AÖYÖ anlamlılık değerleri $p < 0,05$ olması sebebiyle ölçekten elde edilen verilerin normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir. Normallik analizleri sonucunda normal dağılım gösteren akademik erteleme ölçeğine parametrik testler, normal dağılım göstermeyen akıllı telefon bağımlılığı ölçeği ve akademik öz yeterlik ölçeğine parametrik olmayan testler uygulanması gerektiği tespit edilmiştir.

ATBÖ-KF normal dağılım göstermemesi sebebiyle parametrik olmayan analiz teknikleri kullanılmıştır. Araştırmanın ikinci problemi "Lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı cinsiyete, sınıf düzeylerine ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?" ifadesi analiz edilirken öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıklarının cinsiyete göre farklılaşma durumları iki değişkenli veriler içermesi sebebiyle Mann – Whitney U testi kullanılmıştır. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıklarının sınıf düzeylerine ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılaşma durumları analiz edilirken ikiden fazla değişkenli verilerde Kruskal – Wallis H testi kullanılmıştır. Kruskal – Wallis H testi

sonucunda öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıklarının sınıf düzeylerine ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılık göstermiş, farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla tüm gruplar arasında Mann – Whitney U testi yapılmıştır.

AEÖ normal dağılım göstermesi sebebiyle bu ölçekten elde edilen verilerin analizinde parametrik analiz teknikleri kullanılmıştır. Araştırmanın dördüncü problemi "Lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışları cinsiyete, sınıf düzeylerine ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?" ifadesi analiz edilirken öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının cinsiyete göre farklılaşma durumları iki değişkenli veriler içermesi sebebiyle bağımsız örneklem T-testi (Independent Samples T Test) kullanılmıştır. T-testi uygulanırken öncelikle varyansların homojenliği Levene testi ile hesaplanmıştır. T-testi sonucunda farkın büyüklüğünü öğrenmek için etki büyüklüğü (d) hesaplanmıştır. Etki büyüklüğünü tespit etmek için aşağıdaki formül kullanılmıştır.

$$d = t \times \sqrt{\frac{N_1 + N_2}{N_1 \times N_2}}$$

Etki büyüklüğü (d) değeri hesaplanırken kız öğrencilerden (N_1) ve erkek öğrencilerden (N_2) oluşan grupların verileri kullanılmıştır. Etki büyüklüğü değeri 0 olması ortalamaların eşit olduğu, 0,2 olması küçük etki olduğu, 0,5 olması orta etki olduğu ve 0,8 olması büyük etki olduğu olarak yorumlanmaktadır (Can, 2020).

Öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının sınıf düzeylerine ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılaşma durumları analiz edilirken ikiden fazla değişkenli verilerde tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) kullanılmıştır. Tek yönlü varyans analizi uygulanırken öncelikle varyansların homojenliği Levene testi ile hesaplanmıştır. Tek yönlü varyans analizinde farkın büyüklüğünü öğrenmek için etki büyüklüğü eta kare (η^2) hesaplanmıştır. Tek yönlü varyans analizi sonucunda öğrencilerin akademik erteleme davranışları sınıf düzeylerine ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılık göstermiş, farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla Post-Hoc teknikleri uygulanmıştır. Varyansların homojenliği Levene testi yapılarak hesaplanmış, homojenlik gösteren sınıf düzeyleri ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma süreleri değişkenlerinin verilerinde Scheffe testi kullanılmıştır.

AÖYÖ normal dağılım göstermemesi sebebiyle parametrik olmayan analiz teknikleri kullanılmıştır. Araştırmanın altıncı problemi "Lise öğrencilerinin akademik öz yeterlilikleri cinsiyete, sınıf düzeylerine ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?" ifadesi analiz edilirken öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinin

cinsiyete göre farklılaşma durumları iki değişkenli veriler içermesi sebebiyle Mann – Whitney U testi kullanılmıştır. Öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinin sınıf düzeylerine ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılaşma durumları analiz edilirken ikiden fazla değişkenli verilerde Kruskal – Wallis H testi kullanılmıştır. Kruskal – Wallis H testi sonucunda öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri sınıf düzeylerine ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılık göstermiş, farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla tüm gruplar arasında Mann – Whitney U testi yapılmıştır.

Araştırmada lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları ve akademik öz-yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla ölçeklerden elden edilen veriler Sperman Sıra Farkları Korelasyonu kullanılarak analiz edilmiştir.

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığının, akademik erteleme davranışlarının ve akademik öz yeterliliklerinin düzeyi, cinsiyete, sınıf düzeylerine, günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılaşma durumları ve bu değişkenlerin aralarındaki ilişkiyi belirleyebilmek için bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Öğrencilerin Akıllı Telefon Bağımlılıklarına İlişkin Bulgular

Araştırmanın ”Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı ne düzeydedir?” şeklinde ifade edilen birinci alt problemine ait bulgular Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3
Akıllı telefon bağımlılık ölçeğine ilişkin betimsel istatistikler

	N	X̄	Ss
Akıllı Telefon Bağımlılığı	607	3,16	1,00

Tablo 3’te görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri ortalaması X̄=3,16’dır. Akıllı telefon bağımlılık ölçeği 6’lı likert tipinde derecelendirilmiştir. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin (2,66 – 3,48) değerleri arasında olduğu tespit edilmiştir. Buna göre öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Araştırmanın “Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı cinsiyete, sınıf düzeylerine ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?” şeklinde ifade edilen ikinci alt problemine ait bulgular aşağıda yer almaktadır.

Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre karşılaştırıldığı Mann – Whitney U testi sonuçları Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4
Akıllı telefon bağımlılığının cinsiyet değişkenine göre karşılaştırıldığı Mann - Whitney U testi sonuçları

Cinsiyet	N	X̄	Sıra Ortalaması	p
Kız	376	3,26	321,40	0,002*
Erkek	231	2,99	275,68	

*p<0,05

Tablo 4’te görüldüğü gibi, öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha yüksek düzeyde akıllı telefon bağımlılığına sahip olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin sınıf değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını gösteren Kruskal – Wallis Testi sonuçları Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5
Akıllı telefon bağımlılığının sınıf değişkenine göre karşılaştırıldığı Kruskal – Wallis testi sonuçları

Sınıf	N	$\bar{X}$	Sıra Ortalaması	p	η^2
9. Sınıf	151	3,08	287,54	0,000*	0,03
10. Sınıf	155	3,22	315,44		
11. Sınıf	152	3,41	347,54		
12. Sınıf	149	2,92	264,37		

*p<0,05

Tablo 5'te görüldüğü gibi, öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Bu farklılaşmanın hangi ikili gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Mann – Whitney U testi sonuçları Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6
Akıllı telefon bağımlılığının sınıf değişkenine göre karşılaştırıldığı Mann – Whitney U testi sonuçları

Sınıf	N	$\bar{X}$	Sıra Ortalaması	p
9. Sınıf	151	3,08	136,97	0,003*
11. Sınıf	152	3,41	166,93	
10. Sınıf	155	3,22	164,96	0,012*
12. Sınıf	149	2,92	139,53	
11. Sınıf	152	3,41	171,71	0,000*
12. Sınıf	149	2,92	129,87	

*p<0,05

Tablo 6'da görüldüğü gibi, öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinde 9. ile 11. sınıflar arasında ($p < 0,05$), 10. ile 12. sınıflar arasında ($p < 0,05$) ve 11. ile 12. sınıflar arasında ($p < 0,05$) anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$).

Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin günlük akıllı telefon kullanım süresine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Kruskal – Wallis testi sonuçları Tablo 7'de yer almaktadır.

Tablo 7
Akıllı telefon bağımlılığının günlük akıllı telefon kullanım süresine göre karşılaştırıldığı Kruskal – Wallis testi sonuçları

Günlük Akıllı Telefon Kullanım Süresi	N	$\bar{X}$	Sıra Ortalaması	p	η^2
1 Saatten Az	8	2,43	189,13	0,000*	0,17
1-3 Saat Arası	192	2,64	210,95		
3-5 Saat Arası	265	3,24	322,16		

5 Saatten Fazla	142	3,75	402,40

*p<0,05

Tablo 7'de görüldüğü gibi, öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinde akıllı telefon kullanım süresine göre anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır (p < 0,05). Bu farklılaşmanın hangi ikili gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Mann – Whitney U testi sonuçları Tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 8

Akıllı telefon bağımlılığının akıllı telefon kullanım süresine göre karşılaştırıldığı Mann – Whitney U testi sonuçları

Akıllı Telefon Kullanım Süresi	N	X̄	Sıra Ortalaması	p
1 Saatten Az	8	2,43	79,81	0,037*
3-5 Saat Arası	265	3,24	138,73	
1 Saatten Az	8	2,43	33,06	0,004*
5 Saatten Fazla	142	3,75	77,89	
1-3 Saat Arası	192	2,64	177,13	0,000*
3-5 Saat Arası	265	3,24	266,58	
1-3 Saat Arası	192	2,64	125,69	0,000*
5 Saatten Fazla	142	3,75	224,04	
3-5 Saat Arası	265	3,24	182,85	0,000*
5 Saatten Fazla	142	3,75	243,47	

*p<0,05

Tablo 8'de görüldüğü gibi, öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri 1 saatten az ile 3-5 saat aralığındaki kullanım süreleri arasında (p < 0,05) ve 1 saatten az ile 5 saatten fazla kullanım süreleri arasında (p < 0,05) anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır (p < 0,05). Aynı şekilde 1-3 saat ile 3-5 saat aralığındaki kullanım süreleri arasında (p < 0,001) ve 1-3 saat ile 5 saatten fazla kullanım süreleri arasında (p < 0,001) anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır (p < 0,05). Son olarak 3-5 saat ile 5 saatten fazla kullanım süreleri arasında (p < 0,001) anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır (p < 0,05).

4.2. Öğrencilerin Akademik Erteleme Davranışlarına İlişkin Bulgular

Araştırmanın "Öğrencilerin akademik erteleme davranışları ne düzeydedir?" şeklinde ifade edilen üçüncü alt problemine ait bulgular Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9

Akademik erteleme ölçeğine ilişkin betimsel istatistikler

	N	X̄	Ss
Akademik Erteleme Davranışı	607	3,00	0,75

Tablo 9'da görüldüğü gibi, öğrencilerin akademik erteleme davranış düzeylerinin ortalaması X̄=3,00'tür. Akademik erteleme ölçeği 5'li likert tipinde derecelendirilmiştir. Öğrencilerin akademik erteleme davranış düzey değerlerinin (2,60 – 3,39) değerleri arasında olduğu tespit edilmiştir. Buna göre, öğrencilerin akademik erteleme davranış düzey değerlerinin orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Araştırmanın "Öğrencilerin akademik erteleme davranışları cinsiyete, sınıf düzeylerine ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?" şeklinde ifade edilen dördüncü alt problemine ait bulgular aşağıda yer almaktadır.

Öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Bağımsız Örneklemler t-Testi (Independent Samples t-Test) sonuçları Tablo 10'da yer almaktadır.

Tablo 10
Akademik erteleme davranışlarının cinsiyet değişkenine göre karşılaştırıldığı bağımsız örneklemler t-testi analiz sonuçları

					Levene Testi				
Cinsiyet	**N**	**X̄**	**Ss**	**Sd**	**F**	**p**	**t**	**p**	**d**
Kız	376	2,93	0,75	605	0,350	0,554	-2,941	0,003*	0,22
Erkek	231	3,12	0,73						

*p<0,05

Varyansların eşit dağılıp dağılmadığını belirlemek için yapılan Levene testinin sonucunda anlamlılık değeri p > 0,05 olduğundan varyansların eşit dağıldığı tespit edilmiştir (F = 0,350; p = 0,554). T-testinin analiz sonucuna göre kız ve erkek öğrencilerin fark puanları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık vardır (t_{605} = -2,941; p < 0,05). Buna göre erkek öğrencilerin (X̄= 3,12) kız öğrencilere (X̄= 2,93) göre daha fazla akademik erteleme davranışlarına sahip olduğu söylenebilir.

Farkın etki büyüklüğü analiz sonucunda d = 0,22 olarak tespit edilmiştir. Buna göre akademik erteleme davranışlarında kız ve erkek öğrenciler arasındaki anlamlı farklılığın küçük etki büyüklüğüne sahip olduğu söylenebilir (d = 0,22).

Öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının sınıf değişkenine göre karşılaştırıldığı tek yönlü varyans analizinde (ANOVA) varyansların homojenliğini tespit edebilmek için kullanılan Levene Testi sonuçları Tablo 11'de yer almaktadır.

Tablo 11
Akademik erteleme davranışlarının sınıf değişkenine göre karşılaştırıldığı Levene testi sonuçları

	F	**Sd1**	**Sd2**	**p**

Sınıf	1,468	4	602	0,222*

*p>0,05

Tablo 11'de görüldüğü gibi, Levene Testi sonucunda varyansların homojen olduğu ($F_{(4,602)}$ = 1,468; p = 0,222) bulunmuştur (p > 0,05). Öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının sınıf değişkenine göre karşılaştırıldığı tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları Tablo 12'de yer almaktadır.

Tablo 12
Akademik erteleme davranışlarının sınıf değişkenine göre karşılaştırıldığı tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları

	Varyans Kaynağı	**Kareler Toplamı**	**Sd**	**Kareler Ortalaması**	**F**	**p**	**η^2**
	Gruplar arası	10,339	3	3,446			
Sınıf	Grup içi	334,179	603	0,554	6,219	0,000*	0,03
	Toplam	344,518	606				

*p<0,05

Tablo 12'de görüldüğü gibi, öğrencilerin akademik erteleme davranışlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır ($F_{(3,603)}$ = 6,219; p < 0,05). Bu farklılaşmanın hangi ikili gruplar arasında olduğunu belirlemek için post-hoc teknikleri kullanılmıştır. Post-hoc tekniklerinden uygun olanı seçebilmek için varyansların homojenliği tespit edilirken Levene testi kullanılmıştır. Varyansların homojen olması sebebiyle Scheffe testi yapılmıştır. Testin sonuçları Tablo 13'te yer almaktadır.

Tablo 13
Akademik erteleme davranışlarının sınıf değişkenine göre karşılaştırıldığı Scheffe testi sonuçları

Gruplar	**Gruplar**	**Ortalama Farkları**	**Sd**	**p**
	10.Sınıf	-0,218	0,085	0,087
9.Sınıf	11.Sınıf	-0,367	0,085	0,000*
	12.Sınıf	-0,193	0,085	0,168
10.Sınıf	11.Sınıf	-0,148	0,084	0,385
	12.Sınıf	0,025	0,085	0,993
11.Sınıf	12.Sınıf	0,173	0,085	0,252

*p<0,05

Tablo 13'te görüldüğü gibi, Scheffe testi sonuçlarına göre öğrencilerin akademik erteleme davranışlarında 9. sınıf ile 11. sınıf arasında (p < 0,001) anlamlı bir farklılaşma olduğu tespit edilmiştir (p < 0,05).

Öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının günlük akıllı telefon kullanım süresine göre karşılaştırıldığı tek yönlü varyans analizinde (ANOVA) varyansların homojenliğini tespit edebilmek için kullanılan Levene testi sonuçları Tablo 14'te yer almaktadır.

Tablo 14
Akademik erteleme davranışlarının günlük akıllı telefon kullanım süresine göre karşılaştırıldığı Levene testi sonuçları

	F	Sd1	Sd2	p
Sınıf	0,596	3	603	0,618*

*p>0,05

Tablo 14'te görüldüğü gibi, Levene testi sonucunda varyansların homojen olduğu ($F_{(3,603)} = 0,596$; $p = 0,618$) görülmektedir ($p > 0,05$).

Öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının akıllı telefon kullanım süresine göre karşılaştırıldığı tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları Tablo 15'te yer almaktadır.

Tablo 15
Akademik erteleme davranışlarının günlük akıllı telefon kullanım süresine göre karşılaştırıldığı tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları

	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	η^2
Akıllı Telefon Kullanım Süresi	Gruplar arası	53,121	3	17,707	36,642	0,000*	0,15
	Grup içi	291,397	603	0,483			
	Toplam	344,518	606				

*p<0,05

Tablo 15'te görüldüğü gibi, öğrencilerin akademik erteleme davranışlarında günlük akıllı telefon kullanım süresine göre anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır ($F_{(3,603)} = 36,642$; $p < 0,05$). Bu farklılaşmanın hangi ikili gruplar arasında olduğunu belirlemek için post-hoc teknikleri kullanılmıştır. Post-hoc tekniklerinden uygun olanı seçebilmek için varyansların homojenliği tespit edilirken Levene testi kullanılmıştır. Varyansların homojen olması sebebiyle Scheffe testi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 16'da yer almaktadır.

Tablo 16
Akademik erteleme davranışlarının günlük akıllı telefon kullanım süresine göre karşılaştırıldığı Scheffe testi sonuçları

Gruplar	Gruplar	Ortalama Farkları	Sd	p
1 Saatten Az	1-3 Saat Arası	0,118	0,250	0,974
	3-5 Saat Arası	-0,294	0,249	0,708
	5 Saatten Fazla	-0,678	0,252	0,066
1-3 Saat Arası	3-5 Saat Arası	-0,412	0,065	0,000*
	5 Saatten Fazla	-0,796	0,076	0,000*
3-5 Saat Arası	5 Saatten Fazla	-0,384	0,072	0,000*

*p<0,05

Tablo 16'da görüldüğü gibi, öğrencilerin akademik erteleme davranışlarında akıllı telefon kullanım süresine göre 1-3 saat arası ile 3-5 saat arasında ($p < 0,001$) ve 5 saatten fazla

kullanım süresi arasında (p < 0,001) anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (p < 0,05). Aynı şekilde öğrencilerin akademik erteleme davranışlarında 3-5 saat arası ile 5 saatten fazla kullanım süreleri arasında da (p < 0,001) anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (p < 0,05).

4.3. Öğrencilerin Akademik Öz Yeterliliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın "Öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri ne düzeydedir?" şeklinde ifade edilen beşinci alt problemine ait bulgular Tablo 17'de yer almaktadır.

Tablo 17
Öğrencilerin akademik öz yeterliliklerine ilişkin betimsel istatistikler

	N	X̄	Ss
Akademik Öz Yeterlilik	607	2,70	0,56

Tablo 17'de görüldüğü gibi, öğrencilerin akademik öz yeterlilik düzeyleri ortalaması X̄=2,70'tir. Akademik öz yeterlik ölçeği 4'lü likert tipinde derecelendirilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik öz yeterlilik düzeyleri 2,50 – 3,24 değerleri arasında yer almaktadır. Buna göre, öğrencilerin akademik öz yeterliklerinin yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Araştırmanın "Öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri cinsiyete, sınıf düzeylerine ve günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?" şeklinde ifade edilen altıncı alt problemine ait bulgular aşağıda yer almaktadır.

Öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinin cinsiyet değişkenine göre karşılaştırıldığı Mann - Whitney U Testi sonuçları Tablo 18'de yer almaktadır.

Tablo 18
Akademik öz yeterliliklerinin cinsiyet değişkenine göre karşılaştırıldığı Mann - Whitney U testi sonuçları

Cinsiyet	N	X̄	Sıra Ortalaması	p
Kız	376	2,65	289,32	0,008*
Erkek	231	2,77	327,89	

*p<0,05

Tablo 18'de görüldüğü gibi, öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır (p < 0,05). Erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla daha yüksek düzeyde akademik öz yeterliliğe sahip olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinin sınıf değişkenine göre karşılaştırıldığı Kruskal- Wallis Testi sonuçları Tablo 19'da yer almaktadır.

Tablo 19
Akademik öz yeterliliklerinin sınıf değişkenine göre karşılaştırıldığı Kruskal – Wallis testi sonuçları

Sınıf	N	X̄	Sıra Ortalaması	p	η^2
9. Sınıf	151	2,60	273,15	0,000*	0,04
10. Sınıf	155	2,64	286,29		
11. Sınıf	152	2,65	291,73		
12. Sınıf	149	2,90	366,21		

*p<0,05

Tablo 19'da görüldüğü gibi öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinde sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır (p < 0,05). Bu farklılaşmanın hangi ikili gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Mann – Whitney U testi sonuçları Tablo 20'de yer almaktadır.

Tablo 20
Akademik öz yeterliliklerinin sınıf değişkenine göre karşılaştırıldığı Mann – Whitney U testi sonuçları

Sınıf	N	X̄	Sıra Ortalaması	p
9. Sınıf	151	2,60	128,07	0,000*
12. Sınıf	149	2,90	173,23	
10. Sınıf	155	2,64	132,94	0,000*
12. Sınıf	149	2,90	172,85	
11. Sınıf	152	2,65	132,25	0,000*
12. Sınıf	149	2,90	170,12	

*p<0,05

Tablo 20'de görüldüğü gibi öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinde 9. sınıf ile 12. sınıflar arasında (p < 0,001), 10. sınıf ile 12. sınıflar arasında (p < 0,001) ve 11. sınıf ile 12. sınıflar arasında (p < 0,001) anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır (p < 0,05).

Öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinin günlük akıllı telefon kullanım sürelerine göre karşılaştırıldığı Kruskal – Wallis Testi sonuçları Tablo 21'de yer almaktadır.

Tablo 21
Akademik öz yeterliliklerinin günlük akıllı telefon kullanım süresine göre karşılaştırıldığı Kruskal – Wallis testi sonuçları

Günlük Akıllı Telefon Kullanım Süresi	N	X̄	Sıra Ortalaması	p	η^2
1 Saatten Az	8	2,78	291,69	0,000*	0,04
1-3 Saat Arası	192	2,78	331,01		
3-5 Saat Arası	265	2,74	318,62		
5 Saatten Fazla	142	2,49	240,89		

*p<0,05

Tablo 21'de görüldüğü gibi, öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinde akıllı telefon kullanım süresine göre anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır (p < 0,05). Bu

farklılaşmanın hangi ikili gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Mann – Whitney U testi sonuçları Tablo 22'de yer almaktadır.

Tablo 22
Akademik öz yeterliliklerinin akıllı telefon kullanım süresine göre karşılaştırıldığı Mann – Whitney U testi sonuçları

Akıllı Telefon Kullanım Süresi	N	X̄	Sıra Ortalaması	p
1-3 Saat Arası	192	2,78	188,43	0,000*
5 Saatten Fazla	142	2,49	139,20	
3-5 Saat Arası	265	2,74	222,25	0,000*
5 Saatten Fazla	142	2,49	169,94	

*p<0,05

Tablo 22'de görüldüğü gibi, öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri 1-3 saat arası ile 5 saatten fazla kullanım süreleri ($p < 0,001$) ve 3-5 saat arası ile 5 saatten fazla kullanım süreleri arasında ($p < 0,001$) anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$).

4.4. Öğrencilerin Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Akademik Erteleme Davranışı Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Araştırmanın "Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?" şeklinde ifade edilen yedinci alt problemine ait bulgular aşağıda yer almaktadır.

Akıllı telefon bağımlılık düzeyleri ile akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yapılan Spearman Sıra Farkları Korelasyonu sonuçları Tablo 23'te yer almaktadır.

Tablo 23
Akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkiye ait Spearman Sıra Farkları Korelasyonu sonuçları

		Akıllı Telefon Bağımlılığı	Akademik Erteleme
Akıllı Telefon Bağımlılığı	r	1,000	0,451
	p		0,000*
	N	607	607
Akademik Erteleme	r	0,451	1,000
	p	0,000**	
	N	607	607

*p<0,001

Tablo 23'te görüldüğü gibi, öğrencilerin telefon bağımlılık düzeyleri ile akademik erteleme davranışları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır ($r = 0,451$; $p < 0,001$). Buna göre, öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıkları arttıkça akademik erteleme davranışlarının arttığı, akıllı telefon bağımlılıkları azaldıkça akademik erteleme davranışlarının azaldığı söylenebilir.

4.5. Öğrencilerin Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Akademik Öz Yeterlilik Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Araştırmanın "Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?" şeklinde ifade edilen sekizinci alt problemine ait bulgular aşağıda yer almaktadır.

Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yapılan Spearman Sıra Farkları Korelasyonu sonuçları Tablo 24'te yer almaktadır.

Tablo 24

Akıllı telefon bağımlılığı ile akademik öz yeterlilik arasındaki ilişkiye ait Spearman Sıra Farkları Korelasyonu sonuçları

		Akıllı Telefon Bağımlılığı	Akademik Öz Yeterlilik
Akıllı Telefon Bağımlılığı	r	1,000	-0,291
	p		0,000*
	N	607	607
Akademik Öz Yeterlilik	r	-0,291	1,000
	p	0,000**	
	N	607	607

*p<0,001

Tablo 24'te görüldüğü gibi, öğrencilerin telefon bağımlılık düzeyleri ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasında negatif yönde ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır ($r = -0,291$; $p < 0,001$). Buna göre, öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı arttıkça akademik öz yeterlilik düzeylerinin azaldığı, akıllı telefon bağımlılığı azaldıkça akademik erteleme davranışlarının arttığı söylenebilir.

4.6. Öğrencilerin Akademik Erteleme Davranışı İle Akademik Öz Yeterlilik Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Araştırmanın "Öğrencilerin akademik erteleme davranışları ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?" şeklinde ifade edilen dokuzuncu alt problemine ait bulgular aşağıda yer almaktadır.

Akademik erteleme davranışları ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yapılan Spearman Sıra Farkları Korelasyonu sonuçları Tablo 25'te yer almaktadır.

Tablo 25

Akademik erteleme davranışları ile akademik öz yeterlilik arasındaki ilişkiye ait Spearman Sıra Farkları Korelasyonu sonuçları

		Akıllı Telefon Bağımlılığı	Akademik Erteleme
	r	1,000	-0,370

Akıllı Telefon Bağımlılığı	p		0,000*
	N	607	607
Akademik Erteleme	r	-0,370	1,000
	p	0,000**	
	N	607	607

*p<0,001

Tablo 25'te görüldüğü gibi, öğrencilerin akademik erteleme davranışları ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasında negatif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır ($r = -0,370$; $p < 0,001$). Buna göre, öğrencilerin akademik erteleme davranışları arttıkça akademik öz yeterliliklerinin azaldığı, akademik erteleme davranışları azaldıkça akademik öz yeterliliklerinin arttığı söylenebilir.

5. BÖLÜM
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmadan elde edilen sonuçlara, alanyazındaki araştırma sonuçlarından yararlanılarak yapılan tartışmalara ve araştırma sonuçları doğrultusunda uygulayıcılara ve araştırmacılara yapılan önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Araştırmadan elde edilen sonuçlar; öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıklarına, akademik erteleme davranışlarına, akademik öz yeterliliklerine ve bu değişkenlerin aralarındaki ilişkilere yönelik sonuçlar olarak sunulmuştur.

5.1.1. Öğrencilerin Akıllı Telefon Bağımlılıklarına İlişkin Sonuç ve Tartışma: Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan öğrencilerin orta düzeyde akıllı telefon bağımlılığına sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Gürkan (2022), Sevinç (2021), Bircan (2019), Daysal (2019), Şimşek (2019) ve Kızıltoprak (2018) lise öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmalarında öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığının orta düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Rudkovska ve diğerleri (2022) çalışmalarında üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığının orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Alanyazında yapılan bu çalışmaların sonuçları araştırmamızın sonucuyla benzerlik göstermektedir. Araştırmada öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığının orta düzeyde bulunmasının incelenen örneklemin özellikleri ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Lise öğrencilerinin cinsiyete göre akıllı telefon bağımlılıklarında anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda kız öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Göger (2021), Sevinç (2021), Asan (2020), Bircan (2019), Çetinkaya (2019), Daysal (2019), Şimşek (2019) ve Haug ve diğerleri (2015) lise öğrencileri ile yaptıkları çalışmalarında kız öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmaların sonuçları ile araştırmamızın sonucunun benzerlik gösterdiği görülmektedir. Araştırmada kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre akıllı telefon bğaımlılıklarının daha yüksek düzeyde bulunmasının kız öğrencilerin müzik dinleme, mesajlaşma, konuşma, sosyal medya ve eğitim amacıyla daha fazla kullanmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıklarında öğrenim gördükleri sınıflara göre anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri 9. sınıf ile 11. sınıflar arasında, 10. sınıf ile 12. sınıflar arasında ve 11. sınıf ile 12. sınıflar arasında anlamlı bir farklılaşma göstermektedir. Araştırmada 11. sınıf öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıklarının 9., 10. ve 12. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek

olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıklarının 9. sınıftan 11. sınıfa kadar artış gösterdiği, 12. sınıfta akıllı telefon bağımlılıklarının birden düştüğü söylenebilir. Bu bulguyla paralel biçimde Göger de (2021) araştırmasında 11. sınıfta eğitim gören öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığının diğer sınıflara göre daha fazla olduğunu bulmuştur. Bircan'ın (2019) çalışmasında da 10. ve 11. sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin akıllı telefon bağımlılıklarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Araştırmada 12. sınıf öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin diğer sınıflara göre düşük bulunmasının üniversite sınavına hazırlık çalışmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmamız lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıklarının günlük ortalama akıllı telefon kullanma sürelerine göre anlamlı farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuştur. Buna göre, öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri 1 saatten az ile 3-5 saat aralığındaki kullanım süreleri arasında, 1 saatten az ile 5 saatten fazla kullanım süreleri arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır. Aynı şekilde 1-3 saat ile 3-5 saat aralığındaki kullanım süreleri arasında, 1-3 saat ile 5 saatten fazla kullanım süreleri arasında anlamlı bir farklılaşma söz konusudur. Son olarak 3-5 saat ile 5 saatten fazla kullanım süreleri arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmada öğrencilerin günlük ortalama akıllı telefon kullanma süreleri arttıkça akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin arttığı bulunmuştur.

5.1.2. Öğrencilerin Akademik Erteleme Davranışlarına İlişkin Sonuç ve Tartışma: Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan öğrenciler orta düzeyde akademik erteleme davranışına sahip görünmektedir. Işıktaş (2022), İkiz (2021), Dönmez (2020), Kara (2019), Gülep (2017), Çetin (2016), Oran (2016) ve Uzun (2016) lise öğrencileri üzerine yaptığı çalışmalarında öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının orta düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Nadarajan ve arkadaşları (2023) da çalışmalarında üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarının orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Alanyazındaki bu çalışmaların sonuçları araştırmamızın sonucuyla benzerlik göstermektedir. Araştırma sonuçlarına göre lise öğrencileri arasında akademik erteleme davranışının göz ardı edilemeyecek düzeyde olduğu düşünülmektedir.

Araştırma bulgularına göre, lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışları cinsiyete göre farklılaşmaktadır. Akademik erteleme davranışlarında kız ve erkek öğrenciler arasındaki anlamlı farklılığın küçük etki büyüklüğüne sahip olduğu söylenebilir. Erkek öğrencilerin akademik erteleme davranışları kız öğrencilerden yüksektir. Alanyazında lise öğrencileri üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde birçok çalışmanın benzer sonuçlara ulaştığı görülmüştür (Coşkun, 2022; Işıktaş, 2022; İkiz, 2021; Dönmez, 2020; Cerit, 2019; Kara, 2019; Sula Ataş, 2018; Elhatip, 2018; Çetin, 2016; Erdoğan Yüce, 2016; Gürültü, 2016; Yılmaz,

2016; Uzun, 2016; Yatgın, 2014; Arslan, 2013; Tanrıkulu, 2013; Ekinci, 2011; Yıldırım, 2011). Ayrıca ortaokul öğrencileri ile (Li, 2023) ve üniversite öğrencileri ile yapılan (Khan ve diğerleri, 2014) araştırmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Araştırmada, erkek öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının kız öğrencilere göre daha yüksek olmasına rağmen, akıllı telefon bağımlılıklarının daha düşük olduğu bulunmuştur. Bu durumun, erkek öğrencilerin eğitim amacıyla akıllı telefon kullanımının kız öğrencilere göre daha az olduğundan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışları öğrenim gördükleri sınıflara göre incelendiğinde anlamlı bir farklılaşma ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda bu farklılaşmanın 9. sınıf öğrencileri ile 11. sınıf öğrencileri arasında olduğu tespit edilmiştir. Coşkun (2022) ve Can (2018) çalışmalarında lise öğrencilerinin akademik ertelemelerinin sınıf düzeyine göre 9. sınıf ile 10. sınıf, 9. sınıf ile 11. sınıf ve 9. sınıf ile 12. sınıf arasında anlamlı bir şekilde farklılaşma olduğunu tespit etmiştir. Işıktaş (2022) lise öğrencileri ile yapmış olduğu çalışmasında öğrencilerin akademik ertelemelerinin 9. sınıf ile 10. sınıf ve 9. sınıf ile 11. sınıf arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu sonucuna ulaşmıştır. Li (2023) çalışmasında ortaokul öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarının sınıf düzeyine göre farklılık gösterdiği, sınıf düzeyi arttıkça akademik erteleme davranışlarının arttığı sonucuna ulaşmıştır. Alanyazında yapılan bu çalışmalar araştırma sonuçları benzerlik göstermektedir. Araştırmada öğrencilerin sınıf seviyesi arttıkça akademik erteleme davranışlarının arttığı tespit edilmiş olup 12. sınıfta öğrencileirn akademik erteleme davranışlarında bir düşüş bulunmuştur. Bu durumun öğrencilerin 12. sınıfta akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin azalmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarında günlük ortalama akıllı telefon kullanım sürelerine göre anlamlı bir farklılaşma ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarının akıllı telefon kullanım süresine göre 1-3 saat ile 3-5 saat arasında ve 1-3 saat ile 5 saatten fazla kullanım süreleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Aynı şekilde 3-5 saat ile 5 saatten fazla kullanım süreleri arasında da öğrencilerin akademik erteleme davranışları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Araştırmada öğrencilerin günlük ortalama akıllı telefon kullanma süreleri arttıkça akademik erteleme davranışlarının arttığı bulunmuştur. Araştrma sonuçlarına göre günlük ortalama akıllı telefon kullanım süresinin akademik erteleme davranışlarını önemli düzeyde etkilediği düşünülmektedir.

5.1.3. Öğrencilerin Akademik Öz Yeterliliklerine İlişkin Sonuç ve Tartışma: Araştırmaya katılan öğrencilerin yüksek düzeyde akademik öz yeterliliğe sahip olduğu

sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazında araştırmamız ile benzer sonuçlara sahip araştırmaya rastlanmamıştır. Araştırmada öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinin yüksek düzeyde bulunmasının incelenen örneklemin özellikleri ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Araştırma bulgularına göre, lise öğrencilerinin akademik öz yeterlilikleri cinsiyete göre farklılaşmaktadır. Erkek öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri kız öğrencilerden yüksektir. Alanyazında lise öğrencileri üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde birçok çalışmanın benzer sonuçlara ulaştığı görülmüştür (Sula Ataş, 2018; Kristensen, 2023). Ayrıca üniversite öğrencileri ile yapılan (Shkullaku, 2013) araştırmada da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Araştırmada erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre akademik öz yeterliliklerinin yüksek bulunmasının, erkek öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin kız öğrencilere göre daha düşük olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Lise öğrencilerinin akademik öz yeterlilikleri öğrenim gördükleri sınıflara göre farklılık göstermektedir. Bu farklılığın 9. sınıf ile 12. sınıf öğrencileri arasında, 10. sınıf ile 12. sınıf öğrencileri arasında ve 11. sınıf ile 12. sınıf öğrencileri arasında olduğu tespit edilmiştir. Bostan (2021) çalışmasında 9. sınıf öğrencilerinin akademik öz yeterlilik düzeylerinin 11. sınıf ve 12. sınıf öğrencilerinden düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Oktaş (2019) çalışmasında 12. sınıf öğrencilerinin akademik öz yeterliliklerinin 9. sınıf öğrencilerine göre yüksek düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Aksu (2015) çalışmasında lise öğrencilerinin akademik öz yeterliliklerinin sınıf düzeylerine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığını, bu farklılaşmanın 10. sınıf öğrencilerinin diğer sınıf düzeyleri arasında olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ekinci (2011) 9. sınıf öğrencilerinin akademik öz yeterliliklerinin 12. sınıf öğrencilerinden daha düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Belirtilen çalışmaların sonuçları bu araştırmanın sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Araştırmada, sınıf seviyesi arttıkça öğrencilerin akademik öz yeterlilik düzeylerinin yükseldiği bulunmuştur. Bu artışın öğrencilerin akademik tecrübelerinin ve bilgi birikimlerinin artmasıyla ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada lise öğrencilerinin akademik öz yeterliliklerinin günlük ortalama akıllı telefon kullanım sürelerine göre incelendiğinde anlamlı bir farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin akademik öz yeterliliklerinde 1-3 saat ile 5 saatten fazla kullanım süreleri arasında ve 3-5 saat ile 5 saatten fazla kullanım süreleri arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır. Alanyazında araştırmamız ile benzer sonuçlara sahip araştırmaya rastlanmamıştır.

5.1.4. Öğrencilerin Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Akademik Erteleme Davranışı Arasındaki İlişkiye İlişkin Sonuç ve Tartışma: Araştırmada lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı

bir ilişki bulunmuştur. Araştırmada lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı arttıkça akademik erteleme davranışlarının arttığı, akıllı telefon bağımlılığı azaldıkça akademik erteleme davranışlarının azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Literatür incelediğinde lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Araştırmanın bu yönüyle literatüre kaynak olacağı düşünülmektedir. Literatürde üniversite öğrencilerinin ve ortaokul öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalar mevcuttur. Eravcı Özcan (2020) ortaokul öğrencileri üzerine yapmış olduğu çalışmasında ortaokul öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmış, ortaokul öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin arttıkça akademik erteleme davranışlarının arttığını tespit etmiştir. Çam (2021) çalışmasında üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığının akademik erteleme davranışları üzerinde negatif bir etkisinin olduğunu, üniversite öğrencilerinin akıllı telefon çok fazla vakit geçirmelerinin akademik hayatlarını olumsuz etkilediğini bulmuştur. Alanyazında üniversite öğrencileri üzerine yapılan çalışmalarda öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ve akıllı telefon bağımlılık düzeyleri yüksek olan öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının daha fazla olduğu bulunmuştur (Agostini ve Petrucco, 2023; Albursan ve diğerleri, 2022; Liu ve diğerleri, 2022; Baykan, Güneş ve Akşehirli Seyfeli, 2021; Boyalı, 2020; Güngör ve Koçak, 2020; Li ve diğerleri, 2020). Üniversite ve ortaokul öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışlarının ilişkisi üzerine yapılan bu çalışmalar araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermekte olup araştırmanın sonuçlarını desteklemektedirler. Saad (2020) çalışmasında ortaokul öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme davranışları arasında pozitif bir ilişki olduğunu, öğrencilerin akıllı telefon kullanımını kontrol edemediklerinde akademik erteleme davranışlarının arttığı tespit etmiştir.

5.1.5. Öğrencilerin Akıllı Telefon Bağımlılığı İle Akademik Öz Yeterlilik Arasındaki İlişkiye İlişkin Sonuç ve Tartışma: Araştırmada lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasında negatif yönde ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıkları arttıkça akademik öz yeterlilikleri azalmakta, akıllı telefon bağımlılıkları azaldıkça akademik öz yeterlilikleri artmaktadır. Alanyazında lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik öz yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Araştırmanın bu yönüyle alanyazına katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Literatürde üniversite öğrencilerinin ve ortaokul öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik öz yeterlilikleri arasındaki

ilişkiyi inceleyen çalışmalar mevcuttur. Özaltın ve diğerleri (2022) ortaokul öğrencileriyle yaptığı çalışmada öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik öz yeterlilikleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Li ve diğerleri (2020) üniversite öğrencileri üzerine yaptığı çalışmada akıllı telefon bağımlılığının öğrencilerin akademik öz yeterliliklerini olumsuz yönde etkilediğini tespit etmiştir. Üniversite ve ortaokul öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile akademik öz yeterliliklerinin ilişkisi üzerine yapılan bu çalışmalar bu araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermekte olup araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir.

5.1.6. Öğrencilerin Akademik Erteleme Davranışı İle Akademik Öz Yeterlilik Arasındaki İlişkiye İlişkin Sonuç ve Tartışma: Araştırmada lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışları ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasında negatif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin akademik erteleme davranışları arttıkça akademik öz yeterlilikleri azalmakta, akademik erteleme davranışları azaldıkça akademik öz yeterlilikleri artmaktadır. Ay ve diğerleri (2019) lise öğrencileri üzerine yapmış olduğu çalışmada lise öğrencilerinin akademik öz yeterlilikleri ile akademik erteleme davranışları arasında negatif yönlü düşük düzeyde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Sula Ataş (2018) çalışmasında lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışları ile akademik öz yeterlilikleri arasında negatif yönlü orta düzeyde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ekinci (2011) lise öğrenci üzerine yapmış olduğu çalışmasında öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri ile akademik erteleme davranışları arasında negatif yönde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Alanyazında lise öğrencilerinin akademik ertelemelerinin ve akademik öz yeterliliklerinin arasındaki ilişkiyi ortaya koyan az sayıda çalışma olmasına karşın üniversite öğrencileri üzerine yapılan çok sayıda çalışma mevcuttur. Rustamov ve diğerleri (2023), Özkale (2022), Li ve diğerleri (2020), Swaraswati ve diğerleri (2017) ve Jackson (2012) üniversite öğrencileri üzerine yaptıkları araştırmalarda, öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri ile akademik ertelemeleri arasında negatif yönde bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Huang ve diğerleri (2023), Seyfi (2019), Swaraswati ve diğerleri (2017) ve Akbay (2009) çalışmalarında üniversite öğrencilerinin akademik öz yeterliliğinin, akademik erteleme davranışları üzerinde negatif yordayıcı etkisi olduğunu tespit etmiştir. Lise ve üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarının ile akademik öz yeterliliklerinin ilişkisi üzerine yapılan bu çalışmalar araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermekte olup araştırmanın sonuçlarını desteklemektedirler.

5.2. Öneriler

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgular ışığında uygulayıcılara ve araştırmacılara yönelik önerilere yer verilmiştir.

- Araştırmada öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı orta düzeyde bulunmuştur. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri azaltılması için okullarda Bilişim Teknolojileri derslerinde bilinçli akıllı telefon kullanımı konusuna daha fazla odaklanılmalıdır.
- Araştırmada öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermiştir. Bu farklılığa neden olan etmenler ortaya çıkarılmalı ve öğrencilerin bilinçli akıllı telefon kullanımı sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri sınıf seviyesine göre farklılık göstermiştir. Öğrencilerin sınıf seviyesi arttıkça akıllı telefon bağımlılıkları artmaktadır. Sınıf seviyelerinde farklılılığı azaltmak için akıllı telefon kullanımı konusunda öğretim programları hazırlanmalıdır.
- Araştırmada öğrencilerin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin günlük ortalama internet kullanım süresine göre farklılık göstermiştir. Öğrencilerin günlük ortalama akıllı telefon kullanım süresi arttıkça akıllı telefon bağımlılık düzeyleri artmaktadır. Öğrencilerin günlük akıllı telefon kullanım süresini azaltmak için sosyal bağlantılarını güçlendirebileceği yüz yüze sosyal etkileşime sahip aktiviteler planlanmalıdır.
- Araştırmada öğrencilerin akademik erteleme davranışları orta düzeyde bulunmuştur. Akademik erteleme davranışlarının azaltılması için öğrencilere öncelikle hedeflerini belirleyebileceği ve planlayabileceği zamanlar sağlanmalıdır.
- Araştırmada öğrencilerin akademik erteleme davranışları cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermiştir. Bu farklılığa neden olan etmenler ortaya çıkarılmalı ve akademik erteleme davranışları sergilemeyen öğrencilerin varlığı sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin akademik erteleme davranışları sınıf seviyesine göre farklılık göstermiştir. Sınıf seviyesi arttıkça akademik erteleme davranışları arttığı bulunmuş, 12. sınıf öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarında bir düşüş görülmüştür. 12. sınıf öğrencilerinin üniversite sınavına hazırlık için çalışma ortamını düzenlendiği gibi diğer sınıf seviyelerinde de çalışma ortamlarını düzenlemesi konusunda öğrencilere rehberlik yapılmalıdır.
- Araştırmada öğrencilerin akademik erteleme davranışları günlük ortalama akıllı telefon kullanım süresine göre farklılık göstermiştir. Öğrencilerin günlük akıllı telefon kullanım süreleri arttıkça akademik erteleme davranışları artmıştır. Öğrencilerin akademik erteleme davranışlarını azaltmak için akademik görevlerini

öncelik sırasına göre değerlendirmesi alışkanlığı kazandırılmalı ve günlük akıllı telefon kullanım süreleri azaltılmalıdır.

- Araştırmada öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri yüksek düzeyde bulunmuştur. Bu yüksek düzeyin sürüdürülmesi için öğrencilerin çalışmaları periyodik olarak gözden geçirilmeli ve öğretmenlerinden düzenli geri bildirimler almalıdır. Bu geri bildirimler, öğrencilerin güçlü yönlerini belirlemelerine ve gelişim alanlarını tanımlamalarına yardımcı olmalıdır.
- Öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermiştir. Bu farklılığa neden olan etmenler ortaya çıkarılmalı ve öğrencilerin yüksek düzeyde akademik öz yeterliliklerine sahip olması sağlanmalıdır.
- Araştırmada öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri sınıf seviyesine göre farklılık göstermiştir. Öğrencilerin sınıf seviyesi arttıkça akademik öz yeterliliklerinin arttığı bulunmuştur. Öğrencilerin akademik öz yeterliliklerini her sınıf seviyesinde yüksek tutmak için okulda öğrencilere öğrenmeyi destekleyici ortamlar oluşturulmalı ve sürekli öğrenme teşvik edilmelidir.
- Araştırmada öğrencilerin akademik öz yeterlilikleri günlük ortalama akıllı telefon kullanım süresine göre farklılık göstermiştir. Öğrencilerin günlük internet kullanım süreleri arttıkça akademik öz yeterliliklerini azaltmaktadır. Öğrencilerin akıllı telefon kullanım sürelerini azaltmak için takım çalışmaları yapabileceği öğrenme ortamları hazırlanmalı ve işbirliği ile sosyal becerileri geliştirilmesi sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Ackerman, D. S., & Gross, B. L. (2005). My instructor made me do it: Task characteristics of procrastination. *Journal of Marketing education*, *27*(1), 5-13.

Ada, S. ve Tatlı, H. (2013). Akıllı telefon kullanımını etkileyen faktörler üzerine bir araştırma. *Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri* kitabı içinde (ss. 177-182). Antaya: Akdeniz Üniversitesi.

Adak, S. (2021). *Lise öğrencilerinin akademik öz yeterlik ve fiziksel aktivitelere katılımını engelleyen faktörlerin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

Agesti, L. P., Fitryasari, R., Armini, N. K. A., & Yusuf, A. (2019). Hubungan smartphone addiction dan Self-efficacy dengan prestasi akademik pada remaja. *Jurnal Keperawatan Jiwa*, *1*(1), 1-6.

Aggül, M. (2019). *Tıp fakültesi öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığının yaygınlığı, öngörücüleri, karakter-mizaç özellikleri ile olan ilişkisi ve akademik başarıya etkisi* [Tıpta Uzmanlık Tezi], Sağlık Bilimleri Üniversitesi, İstanbul.

Agostini, D., & Petrucco, C. (2023). Problematic Smartphone Use and University Students' Academic Performance. *Journal of e-Learning and Knowledge Society*, *19*(2), 30-38.

Akbay, S. E. (2009). *Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinde akademik erteleme davranışı: akademik güdülenme, akademik özyeterlik ve akademik yükleme stillerinin rolü* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Mersin Üniversitesi, Mersin.

Akdemir, N. T. (2013). *İlköğretim öğrencilerinin facebook tutumları ile akademik erteleme davranışları ve akademik başarıları arasındaki ilişkilerin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Aksu, B. Ö. (2022). *Üniversite öğrencilerinde olumsuz üst biliş düzeyleri ile akademik erteleme arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çağ Üniversitesi, Mersin.

Aksu, M. (2015). *Ebeveynlerin sosyal sorun çözme becerileri ile çocukların sosyal uyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi, Antalya.

Aksu, N. (2015). *Lise öğrencilerinin akademik öz yeterlik, sosyal ilişki unsurları ile suça eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Zirve Üniversitesi, İstanbul.

Akyürek, M. İ. (2020). Lise öğrencilerinin akıllı telefon kullanımı ve bağımlılığı. *Turkish Journal of Educational Studies*, *7*(2), 42-63.

Albayrak, E. (2014). *Üniversite öğrencilerinde beş faktör kişilik, akademik öz-yeterlik, akademik kontrol odağı ve akademik erteleme* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

Albursan, I. S., Al. Qudah, M. F., Al-Barashdi, H. S., Bakhiet, S. F., Darandari, E., Al-Asqah, S. S., & Albursan, H. I. (2022). Smartphone addiction among university students in light of the COVID-19 pandemic: prevalence, relationship to academic procrastination, quality of life, gender and educational stage. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, *19*(16), 10439.

Alfaini, N., & Daulay, N. (2022). The Effect of Self-Efficacy and Well-Being on Smartphone Addiction. *Edukatif: Jurnal Ilmu Pendidikan*, *4*(5), 6561-6570.

Alfawareh, H. M., & Jusoh, S. (2014). Smartphones usage among university students: Najran University case. *International Journal of academic research*, *6*(2).

Amez S., & Baert S. (2020). Akıllı telefon kullanımı ve akademik performans: bir literatür taraması. *Int. J. Eğitim Res*. 103, 304-330.

Ann K., Cassandra G., Leonie S., & Oliver D. (2019). Bilişsel değerlendirmelerin sorgulanması yoluyla sınav kaygısı ve akademik erteleme nasıl azaltılır: akademik öz yeterliliğin rolünü araştıran bir pilot çalışma. *Ön Psikolog*. 10, 1917-1939.

Arısoy, Ö. (2009). Internet bagimliligi ve tedavisi. *Psikiyatride Güncel Yaklasimlar*, *1*(1), 55.

Arslan, A. (2013). *Lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarının karar verme stilleri ile ilişkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.

Asan, R. (2020). *Ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ile benlik saygısı ve yalnızlık düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.

Ataş, M. B. (2018). *Ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ve sosyal görünüş kaygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.

Ay, Ş., Arslan, F. Z., Adıgüzel, İ. ve Çoban, K. (2019). Lise öğrencilerinin akademik öz-yeterlik algısı ve akademik erteleme davranışı arasındaki ilişki. *Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *9*(1), 116-126.

Aydın, B. (2006). *Öğrenilmiş çaresizliğin yordanması ve yaşam başarısı ile ilişkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Mersin Üniversitesi, Mersin.

Aydoğan, D., & Özbay, Y. (2008). Akademik erteleme davranışının benlik saygısı, durumluluk kaygı, öz-yeterlilik açısından açıklanabilirliğinin incelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, *2*(3), 1-9.

Aznar-Díaz, I., Trujillo-Torres, J. M., Alonso-García, S., & Rodríguez-Jiménez, C. (2019). Sociodemographic Factors Influencing Smartphone Addiction in University Students. *Research in Social Sciences and Technology*, *4*(2), 137-146.

Bahtiyar, A. ve Can B. (2011). Fen öğretmen adaylarının bilimsel süreç becerileri ile bilimsel araştırmaya yönelik tutumlarının incelenmesi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, *4*(2), 47-58.

Balkıs, M. (2006). *Öğretmen Adaylarının davranışlarındaki erteleme eğiliminin, düşünme ve karar verme tarzları ile ilişkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84, 191–215.

Bandura, A. (1995). *Self-efficacy in changing societies*. Cambridge University Press.

Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. Freeman.

Basith, A., Syahputra, A., & Ichwanto, M. A. (2020). Academic self-efficacy as predictor of academic achievement. *JPI (Jurnal Pendidikan Indonesia)*, *9*(1), 163-170.

Baykan, Z., Güneş, H. ve Akşehirli Seyfeli, M. Y. (2021). Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ile akademik erteleme ve akademik başarı arasındaki ilişki. *Tıp Eğitimi Dünyası*, *20*(61), 119-134.

Bayram, A., Ayhan, C., & Yalçın, İ. (2023). The relationship between smartphone addiction and academic self-efficacy levels in university students post-modern leisure: metaleisure. *17th FIEPS European Congress* (pp. 49), Galati, Romania.

Behera, R. K., Scholar, F. M. E., & Seth, M. K. (2023). Smartphone addıctıon among unıversıty students: dıfference ın gender and academıc streams. *The Online Journal of Distance Education and e-Learning*, *11*(4).

Belli, M. (2018). *Ergenlerde algılanan ebeveyn tutumu, akıllı telefon kullanımı ve sosyal kaygı arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Kütahya.

Bhati, K., Baral, R., & Meher, V. (2022). Academic self-efficacy and academic performance among undergraduate students in relation to gender and streams of education. *Indonesian Journal of Contemporary Education*, *4*(2), 80-88.

Bian, M., & Leung, L. (2015). Linking loneliness, shyness, smartphone addiction symptoms, and patterns of smartphone use to social capital. *Social science computer review*, *33*(1), 61-79.

Bilginer, B. (2022). *Spor lisesi öğrencilerinin akademik öz yeterlilik düzeyleri ile spora yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi (aydın ili örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.

Bircan, N. E. (2019). *Lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılıkları ile sosyal ağ kullanım amaçları arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

Biricik, Y. S. (2015*). Beden eğitimi ve spor bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin akademik öz yeterliklerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde.

Bostan, M. (2021). *Ergenlerde yaşam doyumu akademik öz yeterlilik ve ebeveyn kabul reddi arasındaki ilişkilerin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Biruni Üniversitesi, İstanbul.

Boumosleh, J. M., & Jaalouk, D. (2017). Depression, anxiety, and smartphone addiction in university students-A cross sectional study. *PloS one*, *12*(8), e0182239.

Boyalı, C. (2020). *Öz-kontrol ile akademik erteleme arasındaki ilişkide akıllı telefon bağımlılığının aracı rolünün incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Buctot, D. B., Kim, N., & Kim, S. H. (2020). The role of nomophobia and smartphone addiction in the lifestyle profiles of junior and senior high school students in the Philippines. *Social Sciences & Humanities Open*, *2*(1), 100035.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık.

Campbell, M. (2005). The impact of the mobile phone on young people's social life. *In Social change in the 21 century 2005 conference proceedings* (pp. 1-14). Queensland University of Technology.

Can, A. (2020). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi*. Pegem Akademi Yayıncılık.

Can, S. (2018). *Ergenlerin akademik erteleme davranışları, internet bağımlılığı ve temel psikolojik ihtiyaçları: bir model önerisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.

Cerit, H. (2019). *Lise öğrencilerinin stresle başa çıkma tarzlarıyla akademik erteleme ve genel erteleme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Cevállos-Bósquez, E. A., Larzabal-Fernandez, A., Mayorga-Lascano, M. P., & Moreta-Herrera, C. R. (2021). Socio-demographic and educational factors associated with academic

procrastination in ecuadorian adolescents. *Revista de Investigacion Psicologica*, (26), 119-130.

Chaudhury, P., & Tripathy, H. K. (2018). A study on impact of smartphone addiction on academic performance. *International Journal of Engineering & Technology*, *7*(2.6), 50-53.

Cheng, Y. Y. (2020). Academic self-efficacy and assessment. *Educational Psychology*, *40*(4), 389-391.

Cheng, Y. C., Yang, T. A., & Lee, J. C. (2021). The relationship between smartphone addiction, parent–child relationship, loneliness and self-efficacy among senior high school students in Taiwan. *Sustainability*, *13*(16), 9475.

Chun Chu, A. H., & Choi, J. N. (2005). Rethinking procrastination: Positive effects of" active" procrastination behavior on attitudes and performance. *The Journal of social psychology*, *145*(3), 245-264.

Coleman, P. K., & Karraker, K. H. (1998). Self-efficacy and parenting quality: Findings and future applications. *Developmental review*, *18*(1), 47-85.

Çakıcı, D. Ç. (2003). *Lise ve üniversite öğrencilerinde genel erteleme ve akademik erteleme davranışının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi, Ankara.

Çam, O. (2021). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin akademik erteleme düzeyleri ile akıllı telefon bağımlılığına yönelik görüşlerinin incelenmesi (serhat illeri örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Iğdır Üniversitesi, Iğdır.

Çamloğlu, N. (2014). *Yavaş geçişli animasyon tekniğinin öğrencilerin akademik başarılarına, motivasyonlarına ve akademik özyeterliliklerine etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi, Antalya.

Çelik, A. (2020). *Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin akıllı telefon kullanım düzeylerinin akademik öz yeterliliğine etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.

Çetin, N. (2016). *Lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Çetin, N. ve Ceyhan, E. (2018). Lise Öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranışlarının Sürekli Kaygı, Akılcı Olmayan İnanç, Öz Düzenleme ve Akademik Başarı ile İlişkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *33*(2), 460-479.

Çetinkaya, S. (2019). *Algılanan anne baba tutumlarının ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ile ilişkisinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.

Coşkun, G. (2022). *Ergenlerde akademik ertelemenin yordayıcıları: mükemmeliyetçilik ve gelişmeleri kaçırma korkusu* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep.

Daysal, B. (2019). *Alaca ilçe merkezindeki lise öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı ve psikososyal faktörler* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hitit Üniversitesi, Çorum.

DDK (Devlet Denetleme Kurulu) (2014). *Madde ve Diğer Bağımlılıklar ile Mücadele Kapasitesinin ve Bu Bağlamda Türkiye Yeşilay Cemiyetinin Değerlendirilmesi*, 2014/2. https://www.yesilay.org.tr/tr/haberler/devlet-denetleme-kurulunun-raporu-yayinlandi' dan alınmıştır.

Demir, M. (2020). *Ortaöğretim öğrencilerinin akademik erteleme davranışları ile okula ilişkin tutum düzeyleri arasındaki ilişkide düşünme ihtiyacının aracı rolü* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.

Demir, M. F. ve Baloğlu, N. (2020). Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Üstbiliş Becerileri ile Akademik Erteleme Davranışları Arasındaki İlişki. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 6*(1), 242-259.

Demir, S. (2018). *Lise öğrencelerinde akıllı telefon bağımlılığının duygusal zekâ ile ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Deveci, F. (2021). *Ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ile uyku kalitesi arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Biruni Üniversitesi, İstanbul.

Dinç, M. (2015). Teknoloji bağımlılığı ve gençlik. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, *3*(3), 31-65.

Dönmez, S. M. (2019). *Lise öğrencilerinde ana-baba tutumları, mükemmeliyetçilik ve akademik erteleme davranışı arasındaki ilişkiler* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.

Duran, Ş. (2018). *Lise öğrencilerinin problem çözmeye yönelik inançları ve akademik özyeterlik algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi, Ankara.

Duygu, H. S. (2020). *Lise öğrencilerinin siberaylaklık düzeyleri ile sosyal medya ve akıllı telefon bağımlılıkları arasındaki ilişkilerin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi, Konya.

Eccles, J. S., & Wigfield, A. (1995). In the mind of the actor: the structure of adolescents' achievement task values and expectancy-related beliefs. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 21, 215-225.

Ekinci, E. (2011). *Ortaöğretim öğrencilerinin akademik özyeterlik düzeyleri ve akademik erteleme davranışlarının öğrenilmiş çaresizlik düzeylerini yordama gücü* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.

Elhatip, Y. E. (2018). *Lise öğrencilerinin bilgisayar bağımlılık düzeyleri ile akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi, Ankara.

Eravcı Özcan, T. (2020). *Ortaokul öğrencilerinde algılanan anne-baba ve öğretmen akademik katılımı ile akademik erteleme davranışı arasındaki ilişkide akıllı telefon bağımlılığının rolü* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Erdoğan Yüce, Ü. (2016). *Muğla ilindeki lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışına sporun etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Muğla Üniversitesi, Muğla.

Ertan Düzgün, D. (2022). *Üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri ve akademik erteleme davranışları ile sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ufuk Üniversitesi, Ankara.

Fidan, H. (2016). Mobil Bağımlılık Ölçeği'nin geliştirilmesi ve geçerliliği: Bileşenler modeli yaklaşımı. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions, 3*(3), 433-469.

George, D., & Mallery, P. (2010). *SPSS for Windows step by step: A simple study guide and reference* (10th ed.). Pearson, Boston.

Göger, B.(2021). *Akıllı telefon bağımlılığının adölesanların uyku kalitesi ve yaşam biçimi davranışları üzerine etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

Görür, B. (2019). *Ergenlerin bağlanma stilleri ve sosyal kaygıları ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep.

Gözel, R. (2022). *Sınıf öğretmenlerinin eğitimde bilgi teknolojileri kullanımı öz yeterlikleri ile teknolojik pedagojik içerik bilgileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.

Güldü, S. (2015). *Liselerde okuyan öğrencilerin görüşleri doğrultusunda okul metaforları, akademik öz yeterlik ve lise yaşam kalitesi arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Zirve Üniversitesi, Gaziantep.

Gülep, Z. P. (2017). *Lise öğrencilerinin üstbilişlerinde boyun eğici davranışların ve akademik ertelemenin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Beykent Üniversitesi, İstanbul.

Güngör, A. B. ve Koçak, O. (2020). Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ve akademik erteleme davranışı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, *7*(2), 397-419.

Gürkan, H. (2022). *Lise öğrencilerinin siber zorbalık ile medya okuryazarlık ve akıllı telefon bağımlılığı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi: uzunköprü ilçesi örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Trakya Üniversitesi, Edirne.

Gürkan, H., Atabay, E. ve Gezgin, D. M. (2022). Lise öğrencileri arasında dijital şiddet: siber zorbalık, akıllı telefon bağımlılığı ve medya okuryazarlığı arasındaki ilişki. *Trakya Eğitim Dergisi*, *12*(3),1799-1820.

Gürültü, E. (2016). *Lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları ve akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Haghbin, M., McCaffrey, A. ve Pychyl, T. A. (2012). The complexity of the relationbetween fear of failure and procrastination. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, *30*(4), 249-263.

Hampton, N. Z., & Mason, E. (2003). Learning disabilities, gender, sources of efficacy, self-efficacy beliefs, and academic achievement in high school students. *Journal of school psychology*, *41*(2), 101-112.

Haug, S., Castro, R.P., Kwon, M., Filler, A., Kowatsch, T., & Schaub, M.P. (2015). İsviçre'deki gençler arasında akıllı telefon kullanımı ve akıllı telefon bağımlılığı. *Davranışsal bağımlılıklar dergisi*, *4*(4), 299-307.

Hawi, N. S. & Samaha, M. (2016). To excel or not to excel: Strong evidence on the adverse effect of smartphone addiction on academic performance. *Computers & Education*, 98, 81-89.

Hen, M., & Goroshit, M. (2014). Academic procrastination, emotional intelligence, academic self-efficacy, and GPA: A comparison between students with and without learning disabilities. *Journal of learning disabilities*, *47*(2), 116-124.

Hongjuan Z., Rude L., & Ying L. (2017). Akrana bağlanmanın ergenler arasında problemli cep telefonu kullanımı üzerindeki etkisi: yalnızlığın ve benlik kurgusunun ılımlı arabuluculuk etkisi. *J. Psychol,* 40, 89–95.

Hoşoğlu Kama, R. (2022). Level Sosyal Medya Kullanma Tutumu ve Anne Baba Tutumunun Akademik Erteleme Davranışını Yordama Gücü. *Online Journal of Technology Addiction & Cyberbullying*, *9*(2), 86-105.

Huang, H., Ding, Y., Liang, Y., Wan, X., Peng, Q., Zhang, Y., & Chen, C. (2023). The association between perfectionism and academic procrastination among undergraduate

nursing students: The role of self-efficacy and resilience. *Nursing Open, 10*(10), 6758-6768.

Işıktaş, E. (2022). *Lise öğrencilerinin akademik azim, olumlu gelecek beklentileri ve akademik erteleme davranışlarının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep.

İkiz, K. (2021). *Lise öğrencilerinde bilgelik ve öz-kabulün akademik erteleme ile ilişkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Jackson, D. M. H. (2012). *Role of academic procrastination, academic self-efficacy beliefs, and prior academic skills on course outcomes for college students in developmental education* [Unpublished doctoral dissertation]. University of Georgia, Georgia.

Jerusalem, M., & Schwarzer, R. (1981). *Fragebogen zur Erfassung von "Selbstwirksamkeit. Skalen zur Befindlichkeit und Persoenlichkeit In R. Schwarzer.* Freie Universitaet.

Kalen, S. (2018). *Ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ile algılanan anne baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Kandemir, M. (2010). *Akademik erteleme davranışını açıklayıcı bir model* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi, Ankara.

Kara, Ö. (2019). *Lise öğrencilerinin serbest zaman egzersize katılım düzeyleri ile akademik erteleme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi, Ankara.

Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Nobel Yayınları.

Khan, M. J., Arif, H., Noor, S. S., & Muneer, S. (2014). Academic procrastination among male and female university and college students. *FWU Journal of Social Sciences, 8*(2), 65-70.

Kızıltoprak, A. (2018). *Lise öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ile iletişimci biçimleri arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

Kibaroğlu, F. N. (2020). *Ortaokul öğrencilerinin dijital oyun bağımlılık düzeyleri ile akademik erteleme, öz yeterlik ve bilgi işlemsel düşünme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

Kim, K. R., & Seo, E. H. (2015). The relationship between procrastination and academic performance: A meta-analysis. *Personality and Individual Differences*, 82, 26–33. https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.02.038.

Klassen, R. M., & Kuzucu, E. (2009). Academic procrastination and motivation of adolescents in Turkey. *Educational psychology*, *29*(1), 69-81.

Ko, K. S., Lee, M. J., & Kim, Y. E. (2012). A research on addictive use of smartphone by university students. *Journal of Digital Contents Society, 13*(4), 501-516.

Korkmaz, İ. (2009). Sosyal öğrenme kuramı. *Eğitim psikolojisi gelişim-öğrenme-öğretim*, 218-238.

Korkmaz, O. (2017). *Özel yetenekli olan ve olmayan öğrencilerde öz-yeterlik, denetim odağı ve akademik ertelemenin akademik başarı üzerindeki yordayıcılığının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.

Korkmaz, Ö., Şahin, A. ve Yeşil, R. (2011). Bilimsel araştırmaya yönelik tutum ölçeği geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2011, *3*(3), 1169-1194.

Köksal, E. (2023). *Yetişkinlerde akıllı telefon bağımlılığı ile öz şefkat ve bağlanma stillerinin ilişkisinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.

Kristensen, S. M. (2023). *The intraindividual relations between social and academic self-efficacy, loneliness, academic stress and psychological distress in adolescence* [Unpublished doctoral dissertation]. University of Bergen, Norway.

Kuyucu, M. (2017). Gençlerde akıllı telefon kullanımı ve akıllı telefon bağımlılığı sorunsalı: "Akıllı telefon (kolik)" üniversite gençliği. *Global Media Journal TR Edition*, *7*(14), 328-359.

Kwon, M., Kim, D. J., Cho, H., & Yang, S. (2013). The smartphone addiction scale: development and validation of a short version for adolescents. *PloS one*, *8*(12), e83558.

Li, L., Gao, H., & Xu, Y. (2020). The mediating and buffering effect of academic self-efficacy on the relationship between smartphone addiction and academic procrastination. *Computers & Education*, 159, 104001.

Li, M. (2023). A Study on the Relationship between Social Support and Academic Procrastination among Junior High School Students. *The Educational Review, USA*, *7*(8), 1178-1183.

Liu, F., Xu, Y., Yang, T., Li, Z., Dong, Y., Chen, L., & Sun, X. (2022). The mediating roles of time management and learning strategic approach in the relationship between smartphone addiction and academic procrastination. *Psychology Research and Behavior Management*, 2639-2648.

Loeb, S. J., Steffensmeier, D., & Kassab, C. (2011). Predictors of self-efficacy and self-rated health for older male inmates. *Journal of advanced nursing*, *67*(4), 811-820.

Maier, S. R. & Curtin, P. A. (2005). Self-Efficacy Theory: A Prescriptive Model for Teaching Research Methods. *Journalism & Mass Communication Educator, 59*(4).

Mazılı, S. (2019). *Ergenlerde akıllı telefon bağımlılığının özdenetim açısından incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.

Melodia, F., Canale, N., & Griffiths, M. D. (2020). The Role of Avoidance Coping and scape Motives in Problematic Online Gaming: A Systematic Literature Review. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 1-27.

Meral, D. (2017). *Orta öğretim öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığının yalnızlık, yaşam doyumu ve bazı kişisel özellikler bakımından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Erzincan Üniversitesi, Erzincan.

Millburg, S. N. (2009). *The effects of environmental risk factors on at-risk urban high schoolstudents' academic self-efficacy* [Unpublished doctoral dissertation]. University of Cincinnati, Ohio.

Minaz A., Çetinkaya Bozkurt, Ö. ve Bozkurt Ö.Ç. (2017). Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin ve kullanım amaçlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *9*(21), 268-286.

Moya-Salazar, J., Amelia Rodriguez, A., Goicochea-Palomino, E. A., Salazar, C. R., Rojas-Zumaran, V., Durán, R. G., & Contreras-Pulache, H. (2023). High levels of academic procrastination do not influence the academic performance of nursing students during internship. *The Open Nursing Journal*, *17*(1).

Nadarajan, S., Hengudomsub, P., & Wacharasin, C. (2023). The role of academic procrastination on Internet addiction among Thai university students: A cross-sectional study. *Belitung Nursing Journal*, *9*(4), 384

Noyan, C.O., Enez Darçın, A., Nurmedov, S., Yılmaz, O. ve Dilbaz, N. (2015). Akıllı telefon bağımlılığı ölçeğinin kısa formunun üniversite öğrencilerinde Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, *16*(1), 73-81.

Oktaş, A. (2019). *Lise öğrencilerinde beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum ile akademik öz yeterlik ilişkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sakarya.

Oran, S. (2016). *Anadolu lisesi öğrencilerinde akademik erteleme davranışının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çağ Üniversitesi, Mersin.

Öncü, H. (2012). Akademik Özyeterlik Ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD), 13*(1), 183-206.

Özaltın, E., Söyler, H. Ç. ve Günay, E. (2022). Ortaokul öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı, algılanan anne baba tutumu, sosyal dışlanma ve akademik özyeterlilik. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi, 5*(8), 1093-1109.

Özkale, G. (2022). *Üniversite öğrencilerinde akademik öz yeterlik, akademik erteleme ve öz düzenleme arasındaki ilişkilerin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çukurova Üniversitesi, Adana.

Özsüer, S., İnal, G., Uyanik, Ö., ve Ergün, M. (2011). Afyon Kocatepe Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin akademik özyeterlik inanç düzeylerinin incelenmesi. *Afyon Kocatepe University Journal of Social Sciences, 13*(2).

Panova, T., & Carbonell, X. (2018). Is smartphone addiction really an addiction?. *Journal of behavioral addictions*, *7*(2), 252-259.

Patrzek, J., Sattler, S., van Veen, F., Grunschel, C., & Fries, S. (2015). Investigating the effect of academic procrastination on the frequency and variety of academic misconduct: a panel study. *Studies in Higher Education, 40*(6), 1014–1029. https://doi.org/10.1080/03075079.2013.854765.

Pehlevan, A. (2023). *Kurum bakımı altındaki çocukların okul başarı durumlarının akademik öz-yeterlik, okul tükenmişliği ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ordu Üniversitesi, Ordu.

Rothblum, E. D., Solomon, L. J., & Murakami, J. (1986). Affective, Cognitive andBehavioral Differences Between High and Low Procrastinators. *Journal of Counseling Psychology*, 33, 387-394.

Rudkovska, A., Sui, W., & Irwin, J. D. (2022). Assessing the prevalence and severity of smartphone addiction in postsecondary students: a brief report. *Journal of American College Health*, *70*(5), 1292-1296.

Rustamov, E., NURİYEVA, U. Z., Allahverdiyeva, M., Abbasov, T., Mammadzada, G., & Rustamova, N. (2023). Academıc Self-Efficacy, Academıc Procrastınatıon, And Well-Beıng: A Medıatıon Model Wıth Large Sample Of Azerbaıjan. *International Online Journal of Primary Education*, *12*(2), 84-93.

Saad, M. A. E. (2020). Self-regulated learning and academic procrastination as predictors of smartphone addiction among second year-middle school learning disabled students. *Amazonia Investiga*, *9*(26), 236-243.

Salihi, A. R. O. (2022). *Beden eğitimi ve spor bölümü öğretmen adaylarının öz yeterlik algıları ile akademik erteleme davranışları arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

Samaha, M., & Hawi, N. S. (2016). Relationships among smartphone addiction, stress, academic performance, and satisfaction with life. *Computers in human behavior*, 57, 321-325.

Sarwar, M., & Soomro, T. R. (2013). Impact of smartphone's on society. *European journal of scientific research*, *98*(2), 216-226.

Scheerer, M. (1954). Cognitive theory. *In, Handbook of Social Psychology*. Addison-Wesley.

Scheunemann, A., Schnettler, T., Bobe, J., Fries, S., & Grunschel, C. (2022). A longitudinal analysis of the reciprocal relationship between academic procrastination, study satisfaction, and dropout intentions in higher education. European *Journal of Psychology of Education*, *37*(4), 1141-1164.

Schunk, D. H. (1995). *Self-efficacy and education and instruction*. Self-efficacy, Adaptation, and Adjustment: Theory, Research, and Application. Plenum Press.

Schraw, G., Wadkins, T., & Olafson, L. (2007). Doing The Things We Do: A Grounded Theory of Academic Procrastination. *Journal of Educational Psychology*, 99, 12-25.

Selçuk, Z. (2000), *Gelişim ve Öğrenme*. Nobel Yayınları.

Serdar, E., Demirel, M., Harmandar Demirel, D., & Kaya, A. (2022). The Relationship between Leisure Attitude and Smartphone Addiction: Example of Sports Science Students. *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, *21*(1), 180-186.

Sevinç, M. (2021). *Ortaöğretim öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı, bilişsel kapılma ve siber aylaklık etkinlik düzeyleri arasındaki ilişkisinin belirlenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Mersin Üniversitesi, Mersin.

Seyfi, R. Ö. (2019). *Türkçe öğretmeni adaylarının akademik erteleme davranışları ile akademik öz yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir.

Shkullaku, R. (2013). The relationship between self-efficacy and academic performance in the context of gender among Albanian students. *European academic research*, *1*(4), 467-478.

Simbolon, P. A., & Daulay, N. (2022). The Effect of Smartphone Addiction on Students' Academic Proscrastination. *Jurnal Basicedu: Jurnal of Elementary Education*, *6*(4), 5580-5588.

Sirois, F. (2004). Procrastination and intentions to perform health behaviors: The role of self-efficacy and the consideration of future consequences. *Personality & Individual Differences*. 37, 115-128.

Smith, A. W., McGeeney, K., & Duggan, M. (2015). *US smartphone use in 2015*. Pew Research Center.

Solomon, L. J. & Rothblum, E. D. (1984). Academic procrastination: Frequency and cognitive-behavioral correlates. *Journal of Counseling Psychology*, *31*(4), 503.

Steel, P. (2007). The nature of procrastination: a meta-analytic and theoretical review of quintessential self-regulatory failure. *Psychological bulletin*, *133*(1), 65.

Subashkevych, I. (2023). Study of the features of academıc Procrastınatıon of youth students, *Socıo-Economıc Relatıons In The Dıgıtal Socıety*, *3*(49), 86-96.

Sujadi, E., & Ahmad, B. (2023). Academic Procrastination in College Students: Do Academic Burnout and Smartphone Addiction Matter?. *Psychocentrum Review*, *5*(3), 161-174.

Sula Ataş, N. (2018). *Ergenlerin akademik erteleme davranışları, akademik öz yeterlik inançları ve mükemmeliyetçilik düzeyleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.

Swaraswati, Y., Winarno, A.R.D., & Goeritno, H. (2017). Academic Procrastination of Undergraduate Students: The Role of Academic Self-efficacy and The Big Five Personality Traits. *9th International Conference of Science Educators and Teachers* (pp. 735-740). Atlantis Press.

Şata, M., Çelik, İ., Ertürk, Z., ve Taş, U. E. (2016). Akıllı telefon bağımlılığı ölçeği'nin (ATBÖ) Türk lise öğrencileri için uyarlama çalışması. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi, 7*(1), 156-169.

Şimşek, K. (2019). *Türkiye'de ortaöğretim öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri ve kullanım alışkanlıkları: kahramanmaraş örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi, Ankara.

Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2015). *Çok değişkenli istatistiklerin kullanımı* (Çev. Baloğlu, M.). Nobel Yayın Dağıtım.

Tanrıkulu, M. (2013). *Ergenlerin akademik erteleme davranışlarıyla benlik saygılarının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Taşçı, M. (2019). *Spor eğitimi alan lise öğrencilerinin metafor düzeyleri akademik özyeterlilik ve yaşam kalitesinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.

TDK (Türk Dil Kurumu) (2023a). Güncel Türkçe Sözlük - Beceri. https://sozluk.gov.tr'den alınmıştır.

TDK (Türk Dil Kurumu) (2023b). Güncel Türkçe Sözlük - Tembellik. https://sozluk.gov.tr'den alınmıştır.

Telef, B. B. (2011). Öz-yeterlikleri farklı ergenlerin psikolojik semptomlarının incelenmesi [Yayınlanmamış doktora tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Tokdemir, H. G. (2021). *Spor yapan üniversite öğrencilerinin öz yeterlilik düzeylerinin akademik güdülenme ve akademik erteleme düzeyine etkisinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.

Toker, B. (2014). *Bilişsel davranışçı kurama dayalı olarak geliştirilen akademik erteleme davranışıyla baş etme beceri eğitimi psikoeğitim grup yaşantısının üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarına etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.

Turel, O., Serenko, A., & Giles, P. (2011). Integrating technology addiction and use: An empirical investigation of online auction users. *MIS quarterly*, 1043-1061.

TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) (2021). *Çocuklarda Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması*. https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Cocuklarda-Bilisim-Teknolojileri-Kullanim-Arastirmasi-2021-41132'den alınmıştır.

TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) (2023). *Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması.* https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2023-49407'den alınmıştır.

Uzbay, İ. T. (2009). Madde Bağimliliğinin Tarihçesi, Tanimi, Genel Bilgiler Ve Bağimlilik Yapan Maddeler. *Meslek İçi Sürekli Eğitim Dergisi*, 5-15.

Uzun, A. E. (2016). *Farklı liselere devam eden ergenlerin facebook bağlanma stratejileri ve akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.

West, R., & Brown, J. (2013). *Theory of addiction.* Wiley Blackwell.

Williamson, D. G. (2005). *The relationship between perceived early childhood family influence, attachment, and academic self-efficacy: An exploratory analysis*. [Unpublished doctoral dissertation]. Baylor University, Texas.

Yalım Yaman, D. (2014). *A study on career indecision of 11th and 12th grade students: testing gender, career beliefs, academic self-efficacy and problem solving skills through path analysis* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

Yardimci, F., & Başbakkal, Z. (2010). Ortaokul Öz-Yeterlilik Ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, *11*(4), 321-326.

Yatgın, S. (2014). *Lise öğrencilerinde akademik ertelemenin algılanan anne baba tutumlarına göre incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

Yıldırım, S. (2019). *Ergenlerin öznel iyi oluş ve anne baba tutumları ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

Yıldırım, C., & Correia A. P. (2015). Exploring the dimensions of nomophobia: Development and validation of a self-reported questionnaire. *Computers in Human Behavior*, 49, 130–137.

Yıldırım, Ü. (2011). *Ortaöğretim öğrencilerinin psikolojik belirtilerinin sosyal destek algısı ve akademik erteleme açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

Yılmaz, G., Şar, A. H., ve Civan, S. (2015). Ergenlerde mobil telefon bağımlığı ile sosyal kaygı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying, 2*(2), 20-37.

Yılmaz, M., Gürçay, D. ve Ekici, G. (2007). *Akademik özyeterlik ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması*. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journel of Education),* 33, 253-259.

Yılmaz, N. (2016). *Lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışı ile problem çözme becerileri ve umutsuzluk* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

Yiğit, Y.E. (2019). *Ergenlerde akıllı telefon bağımlılığının yalnızlık üzerine etkisi* [Yüksek Lisans Tezi]. Biruni Üniversitesi, İstanbul.

Young, K. S. (2006). Vertical interplay among scale-dependent resource regimes. *Ecology and Society*, *11*(1), 27.

Yurdagül, B. (24.12.2011). *Akıllı Telefon Nedir, Ne İşe Yarar? Dünyadaki Akıllı Telefon Kullanım Oranları ve Türkiye'deki Durum*. https://www.androidturkey.net/2011/12/24/akilli-telefon-nedir-ne-ise-yarar-dunyadaki-akilli-telefon-kullanim-oranlari-ve-turkiye deki-durum/#google_vignette.

Yücesoy, G. (2019). *lise öğrencilerinin öz-yeterlikleri ile üst-bilişsel farkındalıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Zacks, S., & Hen, M. (2018). Academic interventions for academic procrastination: A review of the literature. *Journal of prevention & intervention in the community*, *46*(2), 117-130

Zhang, Y., Shi, Z., & Zhang, Y. (2023). Relationship between Focus-solving Thinking and Academic Procrastination in Junior Middle School Students: A Moderated Mediating Effect. *In Proceedings of the 2nd International Conference on Internet Technology and Educational Informatization* (pp. 23-25). Harbin, China.

Zhen, R., Liu, R. D., Ding, Y., Wang, J., Liu, Y., & Xu, L. (2017). The mediating roles of academic self-efficacy and academic emotions in the relation between basic psychological needs satisfaction and learning engagement among Chinese adolescent students. *Learning and individual differences*, 54, 210-216.

Zimmerman, B. J. (2000). Self-efficacy: An essential motive to learn. *Contemporary educational psychology*, *25*(1), 82-91.

EKLER

EK 1: KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Merhaba Sevgili Gençler,

Aşağıdaki tablolarda yer alan ifadelere işaretlemeler yaparak görüşlerinizi almak istiyorum. Dolduracağınız ölçekler bilimsel bir araştırmada kullanılacaktır. Ölçeklerde ad soyad yazmanıza gerek yoktur. İfadeleri değerlendirirken sizi yansıtma derecesine göre işaretleme (X) yapınız. İfadelerde doğru veya yanlış cevap yoktur. İfadelere vereceğiniz samimi cevaplar araştırmanın doğru ve gerçekçi analiz sonuçlar üretmesini sağlayacaktır. Çalışmaya katılım gönüllük esasına dayanmaktadır. Dolduracağınız ölçeklerle bilimsel bir çalışmaya katkı sağlamış olacaksınız.

Sorularımıza içtenlikle vereceğiniz cevaplar ve katılımınız için teşekkür ederiz.

Serkan DEMİR
Bilişim Teknolojileri Öğretmeni

1. Cinsiyetiniz	( ) Kız ( ) Erkek
2. Sınıfınız	( ) 9 ( ) 10 ( ) 11 ( ) 12
3. Günlük Akıllı Telefon Kullanım Süreniz	( ) 1 Saatten Az ( ) 1-3 Saat Arası ( ) 3-5 Saat Arası ( ) 5 Saatten Fazla

EK 2: AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI ÖLÇEĞİ-KISA FORM

Değerli Katılımcı,

Aşağıda akıllı telefon kullanımına ilişkin ifadeler yer almaktadır. Lütfen ifadeyi okuduktan sonra duygu ve düşüncelerinizi yansıtan kutucuğu (X) işaretleyiniz.

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Akıllı telefon kullanmaktan dolayı planladığım işleri aksatırım.						
2. Akıllı telefonu kullanmaktan dolayı derslerime odaklanmakta, ödevlerimi yapmakta ve işlerimi tamamlamakta güçlük çekerim.						
3. Akıllı telefon kullanmaktan dolayı el bileğimde veya ensemde ağrı hissederim.						
4. Akıllı telefonumun yanımda olmamasına tahammül edemem.						
5. Akıllı telefonum yanımda olmadığında sabırsız ve sinirli olurum.						
6. Kullanmasam da, akıllı telefonum aklımdadır.						
7. Günlük yaşamımı aksatmasına rağmen akıllı telefonumu kullanmaktan vazgeçemem.						
8. İnsanların twitter veya facebook üzerindeki konuşmalarını kaçırmamak için sürekli akıllı telefonumu kontrol ederim.						
9. Akıllı telefonumu hedeflediğimden daha uzun süre kullanırım.						
10. Çevremdeki insanlar akıllı telefonumu çok fazla kullandığımı söylerler.						

EK 3: AKADEMİK ERTELEME ÖLÇEĞİ

Değerli Katılımcı,

Lütfen ifadeyi okuduktan sonra duygu ve düşüncelerinizi yansıtan kutucuğu (X) işaretleyiniz.

	Hiç Yansıtmıyo	Az Yansıtıyor	Biraz Yansıtıyor	Çoğunlukla Yansıtıyor	Tamamen Yansıtıyor
1. Derslerimi düzenli olarak çalışırım.					
2. Ödevlerimi/projelerimi genellikle son belirlenen tarihte yetiştiririm.					
3. Daha keyifli şeyler yapmak için ders çalışmayı bırakırım.					
4. Sınavlardan önce konuları tekrar etmeye zamanım kalır.					
5. Ne zaman dersin başına otursam aklıma yapmam gereken başka işler gelir.					
6. Önemli olsalar bile sınavlara çalışmayı gereksiz yere son güne bırakırım.					
7. Derslere hazırlanarak gelirim.					
8. Sıkıcı ders çalışmayı son ana bırakırım.					
9. Herhangi bir dersle ilgili verilen okumaları derse okumuş olarak gelirim.					
10. Ders çalışırken bir şey yapmak, birisiyle konuşmak, çay ya da kahve içmek vb. için sık sık ara veririm.					
11. Ödevlerimi /projelerimi zamanında teslim ederim.					
12. Tarihi önceden bildirilmiş olsa bile sınav günü yaklaştığında önceliği belli olmayan başka işlerle uğraştığım olur.					
13. Kendime bir ders çalışma programı hazırlamış olsam ona uyarım.					
14. Önemli derslere çalışmayı bile son güne bırakırım.					
15. Çalışmayı son ana bıraktığım için başarısız olduğum derslerim olur.					
16. Ödevlerimi/projelerimi zamanında yetiştiremem.					
17. Bir sınavdan önce sınavla ilgili konuları her yönüyle çalışmış olurum.					
18. Ödevlerimi/projelerimi önemsiz gerekçelerle son güne bırakırım.					
19. Ben derslerimi son ana bırakan ancak bir daha ki sefere çalışmaya zamanında başlayacağım diyen bir öğrenciyim.					

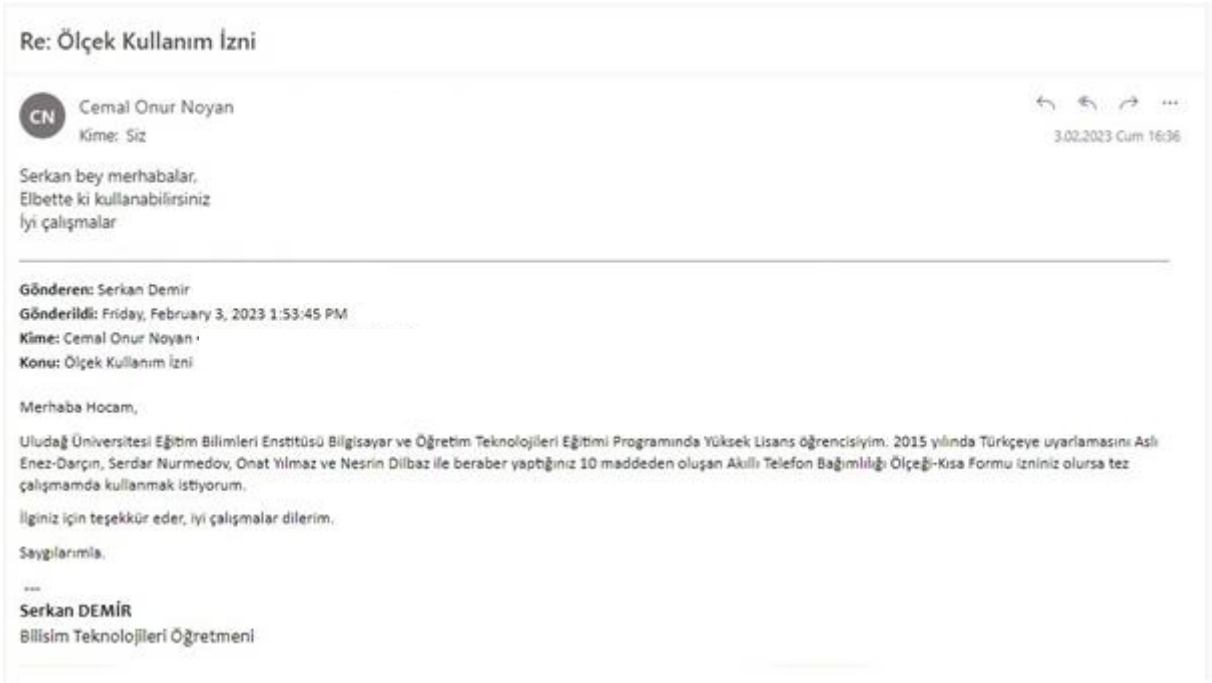
EK 4: AKADEMİK ÖZ YETERLİK ÖLÇEĞİ

Değerli Katılımcı,

Lütfen ifadeyi okuduktan sonra duygu ve düşüncelerinizi yansıtan kutucuğu (X) işaretleyiniz.

	Bana Tamamen Uyuyor	Bana Uyuyor	Bana Çok Az Uyuyor	Bana Hiç Uymuyor
1. Lise öğrenimimde her zaman yapılması gereken işleri başarabilecek durumdayım.				
2. Yeterince hazırlandığım zaman sınavlarda daima yüksek başarı elde ederim.				
3. İyi not almak için ne yapmam gerektiğini çok iyi biliyorum.				
4. Bir yazılı sınav çok zor olsa bile, onu başaracağımı biliyorum.				
5. Başarısız olacağım herhangi bir sınav düşünemiyorum.				
6. Sınav ortamlarında rahat bir tavır sergilerim, çünkü zekama güveniyorum.				
7. Sınavlara hazırlanırken öğrenmem gereken konularla nasıl başa çıkmam gerektiğini genellikle bilemem.				

EK 5: AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI ÖLÇEĞİ-KISA FORM KULLANIM İZNİ

Re: Ölçek Kullanım İzni

CN Cemal Onur Noyan
Kime: Siz
3.02.2023 Cum 16:36

Serkan bey merhabalar,
Elbette ki kullanabilirsiniz
İyi çalışmalar

Gönderen: Serkan Demir
Gönderildi: Friday, February 3, 2023 1:53:45 PM
Kime: Cemal Onur Noyan
Konu: Ölçek Kullanım İzni

Merhaba Hocam,

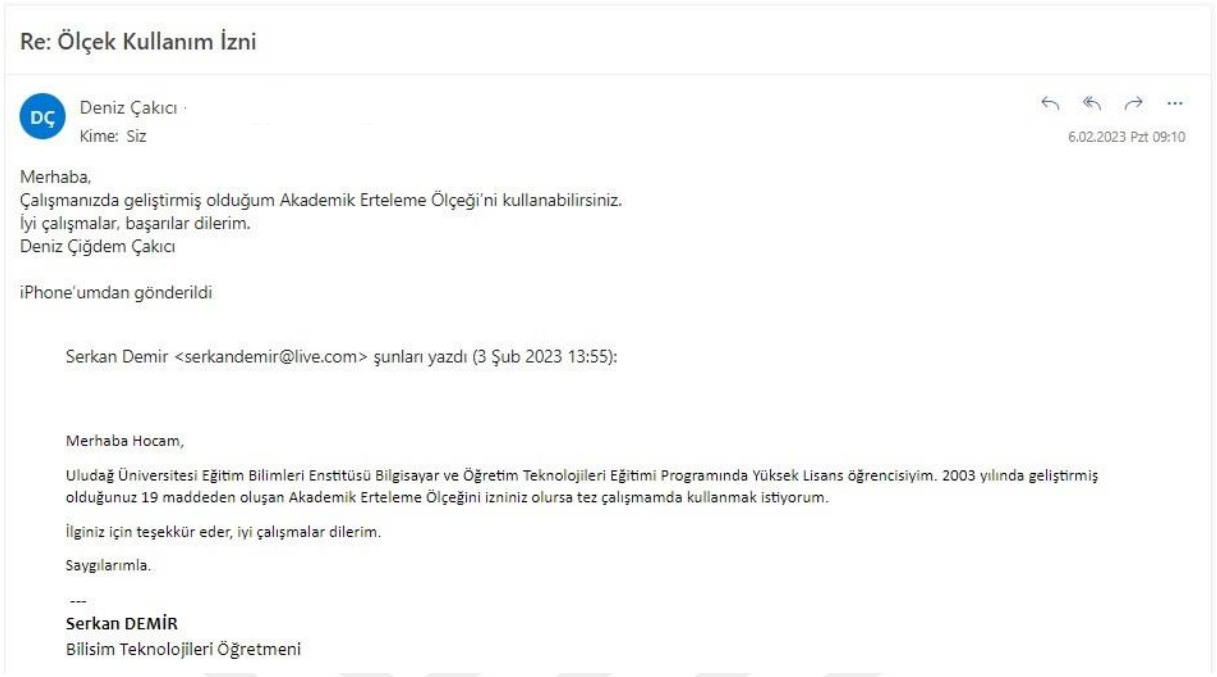
Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Programında Yüksek Lisans öğrencisiyim. 2015 yılında Türkçeye uyarlamasını Aslı Enez-Darçın, Serdar Nurmedov, Onat Yılmaz ve Nesrin Dilbaz ile beraber yaptığınız 10 maddeden oluşan Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Formu izniniz olursa tez çalışmamda kullanmak istiyorum.

İliginiz için teşekkür eder, iyi çalışmalar dilerim.

Saygılarımla.

Serkan DEMİR
Bilisim Teknolojileri Öğretmeni

EK 6: AKADEMİK ERTELEME ÖLÇEĞİ KULLANIM İZNİ

Re: Ölçek Kullanım İzni

DÇ Deniz Çakıcı
Kime: Siz
6.02.2023 Pzt 09:10

Merhaba,
Çalışmanızda geliştirmiş olduğum Akademik Erteleme Ölçeği'ni kullanabilirsiniz.
İyi çalışmalar, başarılar dilerim.
Deniz Çiğdem Çakıcı

iPhone'umdan gönderildi

Serkan Demir <serkandemir@live.com> şunları yazdı (3 Şub 2023 13:55):

Merhaba Hocam,

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Programında Yüksek Lisans öğrencisiyim. 2003 yılında geliştirmiş olduğunuz 19 maddeden oluşan Akademik Erteleme Ölçeğini izniniz olursa tez çalışmamda kullanmak istiyorum.

İlginiz için teşekkür eder, iyi çalışmalar dilerim.

Saygılarımla.

Serkan DEMİR
Bilisim Teknolojileri Öğretmeni

EK 7: AKADEMİK ÖZ YETERLİK ÖLÇEĞİ KULLANIM İZNİ

Re: Ölçek Kullanım İzni

MY Mirac Yilmaz
Kime: Siz
3.02.2023 Cum 14:24

Sayın DEMİR,

Uyarladığımız ölçeğe gösterdiğiniz ilgi için teşekkür ederiz. Akademik Özyeterlik ölçeğini kullanarak, çalışmamıza kaynaklarınızda yer vermeniz bizleri de memnun eder.

Ölçeğe ait maddeleri ve diğer gerekli olabilecek bilgileri Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisinin (Yıl: 2007, Sayı: 33) internet sayfası üzerinden "http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/yonetim/icerik/makaleler/1047-published.pdf" adresinden edinip kullanabilirsiniz.

Çalışmalarınızda başarılar ve kolaylıklar dileklerimle,

Dr. Miraç Yılmaz

Serkan Demir 3 Şub 2023 Cum, 13:56 tarihinde şunu yazdı:

> Merhaba Hoc
>
> Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Programında Yüksek Lisans öğrencisiyim. 2007 yılında Türkçeye uyarlamasını Gürçay ve Ekici ile beraber yaptığınız 7 maddeden oluşan Akademik Öz Yeterlik Ölçeğini izniniz olursa tez çalışmamda kullanmak istiyorum.
>
> İlginiz için teşekkür eder, iyi çalışmalar dilerim.
>
> Saygılarımla.
>
> ---
> **Serkan DEMİR**
> Bilisim Teknolojileri Öğretmeni

--
Doç. Dr.
Hacettepe Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü
Biyoloji Eğitimi Anabilim Dalı
06800 Beytepe/Ankara/TÜRKİYE
Tel: 90 (312) 297 60 94
E-Mail:

Miraç Yılmaz, Ph.D.
Assoc. Prof.
Hacettepe University
Faculty of Education
Department of Mathematics and Science Education
Biology Education Majors Program
06800 Beytepe/Ankara/TÜRKİYE
Tel: 90 (312) 297 60 94
E-Mail:

EK 8: ARAŞTIRMA İZNİ

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-12018877-604.01.02-73899791 06/04/2023
Konu : Araştırma İzni

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21.01.2020 tarihli ve 81576613-10.06.02-E.1563890 sayılı yazısı (Genelge 2020/2).
b) Bursa Uludağ Üniversitesi Rektörlüğünün 16.03.2023 tarihli ve 101031 sayılı yazısı.

Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Serkan DEMİR'in, "Lise Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı ile Akademik Erteleme Davranışı ve Akademik Özyeterlilik Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu tez çalışmasını Müdürlüğümüz Bornova ilçesine bağlı ekli listede belirtilen okullarda uygulama isteği ilgi (b) yazıda belirtilmektedir.

Söz konusu ölçeklerin uygulanmasının, Bornova ilçesine bağlı ekli listede belirtilen okullarda 2022-2023 eğitim öğretim yılında eğitim öğretimi aksatmayacak ve eğitim kurumu yöneticilerinin uygun gördüğü şekilde yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Dr. Murat Mücahit YENTÜR
Milli Eğitim Müdürü

OLUR
Dr. Fatih KIZILTOPRAK
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1-Araştırma Değerlendirme Formu (1 Sayfa)
2-Anket Formları (6 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Adres : Fevzipaşa mh. 452 sk. no:15 konak/ İZMİR
Belge Doğrulama Adresi : https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys
Bilgi için: Dudu ALP Bilgisayar İşletmeni
Telefon No : 0 (232) 280 36 31
Unvan : Bilgisayar İşletmeni
E-Posta: strateji35_1@meb.gov.tr
İnternet Adresi: Faks:
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr
Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. https://evraksorgu.meb.gov.tr adresinden 89ab-d416-3d96-a202-de69 kodu ile teyit edilebilir.

EK 9: ÖZ GEÇMİŞ

ÖZ GEÇMİŞ			
Adı- Soyadı	Serkan DEMİR		
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce		
Eğitim Durumu	**Başlama - Bitirme**		**Kurum Adı**
Önlisans	2008	2010	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Lisans	2011	2013	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yüksek Lisans	2019	2021	Kocaeli Üniversitesi
Yüksek Lisans	2021	2024	Bursa Uludağ Üniversitesi
Doktora			
Çalıştığı Kurum	**Başlama – Ayrılma**		**Çalışılan Kurumun Adı**
1.	2015	Halen	MEB – Bilişim Teknolojileri Öğretmeni
Üye Olduğu Bilimsel ve Mesleki Kuruluşlar			
Katıldığı Proje ve Toplantılar			
Yayınlar			
Diğer			
		Tarih **İmza** **Adı-Soyadı**	18/01/2024 Serkan DEMİR